

แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน
ในโรงเรียนเทศบาล 1 บ้านสะเดา สังกัดเทศบาลเมืองสะเดา
จังหวัดสงขลา

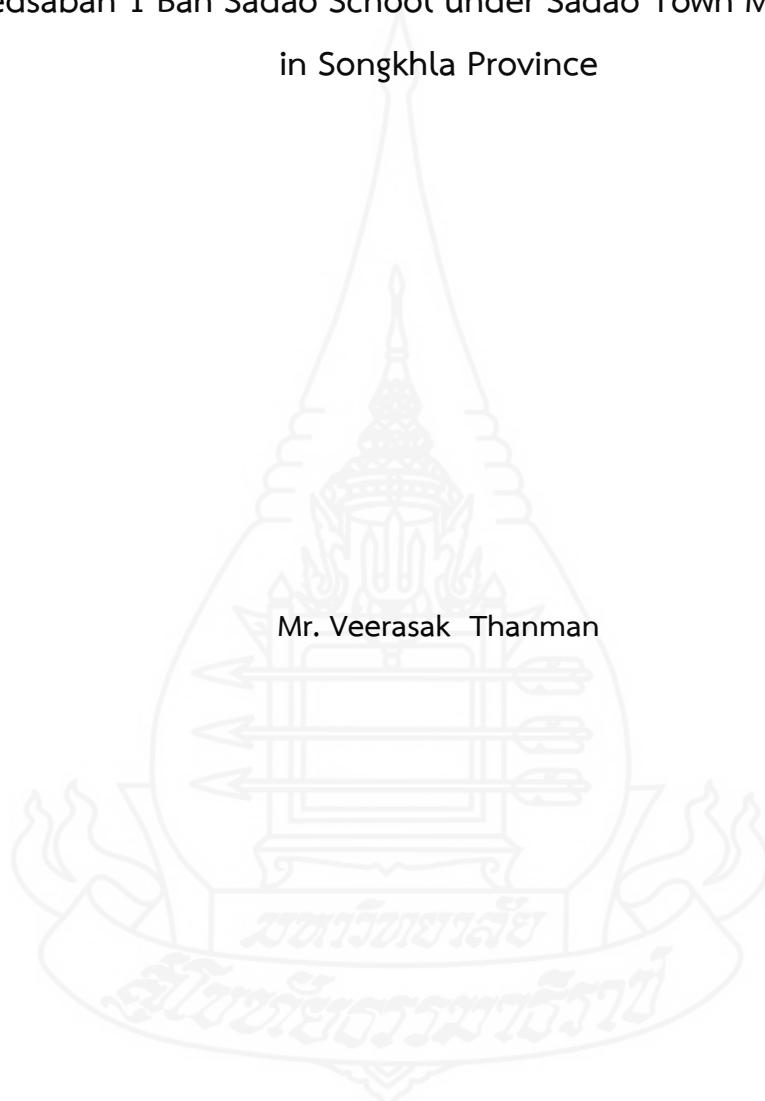

การศึกษาค้นคว้าอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
แขนงวิชาบริหารการศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

พ.ศ. 2558

Guidelines for Development of the Student Help-Care System of
Thedsaban 1 Ban Sadao School under Sadao Town Municipality
in Songkhla Province

Mr. Veerasak Thanman

The Independent Study Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for
the Degree of Master of Education in Educational Administration

School of Educational Studies

Sukhothai Thammathirat Open University

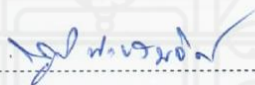
2015

หัวข้อการศึกษาค้นคว้าอิสระ แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือ
นักเรียนในโรงเรียนเทศบาล 1 บ้านสะเดา สังกัดเทศบาล
เมืองสะเดา จังหวัดสงขลา
ชื่อและนามสกุล นายวีระศักดิ์ ฐานมัน
แขนงวิชา บริหารการศึกษา
สาขาวิชา ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. เข้มทอง ศิริแสงเลิศ

การศึกษาค้นคว้าอิสระนี้ ได้รับความเห็นชอบให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรระดับปริญญาโท เมื่อวันที่ 3 มิถุนายน 2559

คณะกรรมการสอบการศึกษาค้นคว้าอิสระ

..... ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. เข้มทอง ศิริแสงเลิศ)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร. ชูชาติ พ่วงสมจิตร)

.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อรรถนพ จินะวัฒน์)
ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

ชื่อการศึกษา **ค้นคว้าอิสระ** แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียน

เทศบาล 1 บ้านสะเดา สังกัดเทศบาลเมืองสะเดา จังหวัดสงขลา

ผู้ศึกษา นายวีระศักดิ์ ฐานมัน **รหัสนักศึกษา** 2542301961

ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (บริหารการศึกษา)

อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เข้มทอง ศิริแสงเลิศ **ปีการศึกษา** 2558

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) ศึกษาสภาพการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนเทศบาล 1 บ้านสะเดา สังกัดเทศบาลเมืองสะเดา (2) ศึกษาปัญหาเกี่ยวกับการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนเทศบาล 1 บ้านสะเดา สังกัดเทศบาลเมืองสะเดา และ (3) เสนอแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนเทศบาล 1 บ้านสะเดา สังกัดเทศบาลเมืองสะเดา

กลุ่มตัวอย่างผู้ให้ข้อมูลเชิงปริมาณ ได้แก่ ครู 58 คน ผู้ให้ข้อมูลเชิงคุณภาพ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา 4 คน และ ผู้ปกครองนักเรียน 15 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามแบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับ 1 ฉบับ มีค่าความเที่ยงเท่ากับ .98 และ แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างสำหรับผู้บริหารสถานศึกษาและผู้ปกครอง รวม 2 ฉบับ วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงพรรณนาและการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยปรากฏว่า (1) ครูมีความเห็นว่าสภาพการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนเทศบาล 1 บ้านสะเดา สังกัดเทศบาลเมืองสะเดา จังหวัดสงขลา ทั้ง 5 ด้าน ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่ามีสี่ด้านอยู่ในระดับมาก โดยด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาที่มีค่าเฉลี่ยมากกว่าด้านอื่น และด้านการส่งต่อมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง สอดคล้องกับผู้บริหารสถานศึกษา ที่ระบุว่าโรงเรียนได้จัดระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน มีนโยบายให้จัดกิจกรรมและการส่งเสริมเพื่อพัฒนานักเรียนที่ดำเนินการตั้งแต่ระดับครูที่ปรึกษา และมีงานฝ่ายแนะแนวในระบบงานบริหารทั่วไปของโรงเรียน ที่ดำเนินการคัดกรองนักเรียน กลุ่มเสี่ยงและกลุ่มมีปัญหาตามเกณฑ์ที่โรงเรียนกำหนด ส่วนผู้ปกครองระบุว่าโรงเรียนและครูที่ปรึกษามีความเอาใจใส่กับนักเรียนทุกคนอย่างเท่าเทียมกัน เมื่อนักเรียนมีปัญหาครูประจำชั้นจะแจ้งให้ผู้ปกครองทราบ (2) ครูระบุว่าปัญหาเกี่ยวกับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน คือ โรงเรียนยังขาดการจัดทำเอกสารบันทึกข้อมูลเกี่ยวกับนักเรียนเพื่อดำเนินการส่งต่อ และการจัดเก็บข้อมูลยังไม่เป็นปัจจุบันจึงส่งผลให้การคัดกรองนักเรียนมีความล่าช้า โรงเรียนขาดการส่งต่อนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษต่อหน่วยงานภายนอกหรือผู้เชี่ยวชาญ สอดคล้องกับผู้บริหารสถานศึกษาและผู้ปกครองที่ระบุว่าโรงเรียนยังขาดการส่งต่อนักเรียนให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องหรือผู้เชี่ยวชาญ และ (3) แนวทางการพัฒนางานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ผู้ให้ข้อมูลทั้งสามกลุ่มเสนอแนวทางที่สอดคล้องกันว่าโรงเรียนควรจัดทำนโยบายและแผนการจัดกิจกรรมส่งเสริมและพัฒนานักเรียน เพื่อให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้และห่างไกลจากปัญหาในด้านต่างๆ ควรจัดกิจกรรมส่งเสริมและพัฒนานักเรียน ให้สอดคล้องกับความถนัดและความต้องการของนักเรียน โดยผู้ปกครองเน้นว่ากิจกรรมที่จัดให้แก่เด็กควรเป็นกิจกรรมที่สามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้

คำสำคัญ ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนเทศบาล เทศบาลเมืองสะเดา

Independent Study title: Guidelines for Development of the Student Help-Care System of Thedsaban 1 Ban Sadao School under Sadao Town Municipality in Songkhla Province

Author: Mr. Veerasak Thanman; **ID:** 2542301961; **Degree:** Master of Education (Educational Administration);

Independent Study advisor: Dr. Khemthong Sirisanglert, Assistant Professor; **Academic year:** 2015

Abstract

This research aimed to (1) study the current state of operation of student help-care system in Thedsaban 1 Ban Sadao School under Sadao Town Municipality; (2) study the problems concerning the operation of student help-care system in Thedsaban 1 Ban Sadao School under Sadao Town Municipality; and (3) propose guidelines for the development of student help-care system in Thedsaban 1 Ban Sadao School under Sadao Town Municipality.

The research sample comprised quantitative informants of 58 teachers, and qualitative informants of 4 school administrators and 15 parents. The employed research instrument were a rating scale questionnaire with .98 reliability coefficient and two structured interview forms for school administrators and parents. Research data were analyzed with descriptive statistics and content analysis.

Research findings revealed that (1) the teachers perceived that the overall operation including all of the five aspects of student help-care system in Thedsaban 1 Ban Sadao School under Sadao Town Municipality was at the high level, when specific aspects were considered, it was found that the operation in four aspects were at the high level, with that in the aspect of prevention and solution of problems receiving the highest rating mean; while that in the aspect of student referral receiving the rating mean at the moderate level; the teachers' perception was in accordance with that of the administrators who pointed out that the school had organized the student help-care system with the policy to organize activities for development and promotion of students starting with the homeroom teacher level and complementing with the guidance and counseling work section in the school general management system which operated to sort out students into the risky group and problematic group based on the school criteria; on the other hand, the parents mentioned that the school and classroom teachers took care of students equally and informed parents when their students had problems; (2) the teachers mentioned that the problems in the operation of student help-care system were that the school's lack of documents on student data for referral and that the existing documents on student data were not up-to-date resulting in the student screening process being slow; consequently, the school could not refer students with special needs to outside organizations or help specialists; the teachers' perception of problems was in accordance with that of the administrators and that of the parents which mentioned that the school could not refer students with special needs to outside organizations or help specialists; and (3) as for guidelines for development of the school's student help-care system, all three informant groups had proposed concordant guidelines that the school should establish policy and plans on organizing activities to promote and develop students according to their aptitudes and needs in order that students achieve learning and refrain from any problem; in addition, the parents emphasized that the activities should be those that students could applied in their daily life.

Keywords: Student help-care system, Municipality school, Sadao Town Municipality

กิตติกรรมประกาศ

รายงานการศึกษาคำว่าอิสระฉบับนี้ สำเร็จลุล่วงลงได้ด้วยดีด้วยความกรุณาเป็นอย่างยิ่งจากผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เข้มทอง ศิริแสงเลิศ ที่กรุณาให้คำแนะนำ ตรวจสอบและแก้ไขข้อบกพร่องจนการศึกษาคำว่าอิสระฉบับนี้สำเร็จ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

ขอขอบพระคุณรองศาสตราจารย์ ดร.ชูชาติ พ่วงสมจิตร กรรมการสอบการศึกษาค้นคว้าอิสระที่กรุณาให้คำแนะนำและเสนอข้อคิดเห็นที่เป็นประโยชน์ ในการปรับปรุงแก้ไขรายงานการศึกษาค้นคว้าอิสระให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 3 ท่าน คือ นางสาวจันทร์จิรา พิทักษ์ ผู้อำนวยการสถานศึกษา นางเพียงพิศ โสพิกุล รองผู้อำนวยการสถานศึกษา และ ว่าที่ ร.ต.สามารถ ศรีจันทร์งาม ศึกษาพิเศษ ที่กรุณาตรวจสอบและให้การแนะนำในการแก้ไขเครื่องมือในการวิจัย รวมถึงผู้บริหาร ครู และผู้ปกครองนักเรียน โรงเรียนเทศบาล 1 บ้านสะเดา สังกัดเทศบาลเมืองสะเดา จังหวัดสงขลา ทุกท่านที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์

นอกจากนี้ ขอขอบพระคุณทุกท่านที่ให้การสนับสนุน บุคคลในครอบครัวที่คอยห่วงใย และให้กำลังใจท้ายที่สุดนี้ประโยชน์ที่พึงได้รับจากงานวิจัย ผู้วิจัยขอ มอบให้แก่ทุกท่านที่มีส่วนสำคัญต่อการวิจัยครั้งนี้

วีระศักดิ์ ฐานมัน

ตุลาคม 2559

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ฅ
สารบัญภาพ.....	ญ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการศึกษา.....	3
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	3
ขอบเขตของการวิจัย.....	4
นิยามศัพท์.....	4
ประโยชน์ที่ได้รับ.....	6
บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง.....	7
แนวนโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานเกี่ยวกับ	
การดูแลช่วยเหลือนักเรียน.....	7
แนวคิดเกี่ยวกับการดูแลช่วยเหลือนักเรียน.....	9
การดำเนินงานตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียน.....	14
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	29
บทที่ 3 วิธีดำเนินการ.....	33
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	33
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	33
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	35
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	36
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	38
ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	38
ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์สภาพการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน.....	40
ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ปัญหาการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนใน	
โรงเรียนเทศบาล 1 บ้านสะเดา สังกัดเทศบาลเมืองสะเดา จังหวัดสงขลา.....	48

สารบัญ

	หน้า
ตอนที่ 4 แนวทางการพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนใน โรงเรียนเทศบาล 1 บ้านสะเดา สังกัดเทศบาลเมืองสะเดา จังหวัดสงขลา.....	49
บทที่ 5 สรุปผลการศึกษา อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	52
สรุปผลการศึกษา.....	52
อภิปรายผล.....	55
ข้อเสนอแนะ.....	57
บรรณานุกรม.....	59
ภาคผนวก.....	63
ก ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือวิจัย.....	64
ข เครื่องมือวิจัย (แบบสอบถาม).....	69
ค หนังสือขอความอนุเคราะห์.....	83
ง ค่าคุณภาพเครื่องมือ ผลการประเมินค่าความสอดคล้อง และค่าความเที่ยง.....	85
จ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษาและผู้ปกครองนักเรียน โรงเรียนเทศบาล ๑ บ้านสะเดา.....	91
ประวัติผู้ศึกษา.....	117

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 4.1 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตาม เพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา และรายได้.....	38
ตารางที่ 4.2 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานสภาพการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในภาพรวม.....	40
ตารางที่ 4.3 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานแนวทางการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนเทศบาล 1 บ้านสะเดา สังกัดเทศบาลเมืองสะเดา จังหวัดสงขลา ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล.....	41
ตารางที่ 4.4 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานแนวทางการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนเทศบาล 1 บ้านสะเดา สังกัดเทศบาลเมืองสะเดา จังหวัดสงขลา ด้านการคัดกรองนักเรียน.....	42
ตารางที่ 4.5 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานแนวทางการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนเทศบาล ๑ บ้านสะเดา สังกัดเทศบาลเมืองสะเดา จังหวัดสงขลา ด้านการส่งเสริมและการพัฒนานักเรียน.....	43
ตารางที่ 4.6 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานแนวทางการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนเทศบาล 1 บ้านสะเดา สังกัดเทศบาลเมืองสะเดา จังหวัดสงขลา ด้านการป้องกันและการแก้ไขปัญหา.....	45
ตารางที่ 4.7 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานแนวทางการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนเทศบาล 1 บ้านสะเดา สังกัดเทศบาลเมืองสะเดา จังหวัดสงขลา ด้านการส่งต่อ.....	46
ตารางที่ 4.8 ปัญหาจากแบบสอบถามปลายเปิด (Open-ended) และการสัมภาษณ์ การดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนเทศบาล 1 บ้านสะเดา สังกัดเทศบาลเมืองสะเดา จังหวัดสงขลา.....	48

ญ

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพที่ 2.1 กระบวนการดำเนินงานตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน.....	25
ภาพที่ 2.2 ขอบข่ายการบริหารงานโรงเรียนเทศบาล 1 บ้านสะเดา.....	27

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ในปัจจุบันการศึกษานับเป็นเครื่องมือที่สำคัญในการพัฒนาคนให้มีความเจริญงอกงามก้าวหน้าทั้งทางร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม วัฒนธรรม และสติปัญญา โรงเรียนหรือสถานศึกษาจึงมีส่วนร่วมในบทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบในการดูแลช่วยเหลือ อบรมสั่งสอนฝึกฝนจัดประสบการณ์เรียนรู้ที่เหมาะสม เพื่อให้นักเรียนได้เจริญเติบโตเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์แบบ การดูแลช่วยเหลือนักเรียนคือ การส่งเสริมพัฒนาการป้องกัน และแก้ไขปัญหาเพื่อให้นักเรียนได้มีความตระหนักในการประพฤติและปฏิบัติตนเพื่อให้เป็นไปตามลักษณะอันพึงประสงค์ โดยมีภูมิคุ้มกันตนเองทางด้านจิตใจด้วยความเข้มแข็ง ซึ่งสิ่งเหล่านี้จะนำไปสู่การดำรงชีวิตและคุณภาพชีวิตที่ดี มีกระบวนการทักษะในการใช้ชีวิตและเอาตัวรอดได้ ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน คือกระบวนการดำเนินงานดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างเป็นระบบ มีขั้นตอนชัดเจน พร้อมทั้งมีวิธีการและเครื่องมือที่มีมาตรฐาน คุณภาพ และมีหลักฐานการทำงานที่ตรวจสอบได้โดยมีครูประจำชั้น ครูที่ปรึกษาเป็นบุคลากรหลักในการดำเนินงาน ส่วนการมีส่วนร่วมถือเป็นหน้าที่รับผิดชอบของบุคลากรภายในโรงเรียนทุกท่านและผู้ที่เกี่ยวข้องกับสถานศึกษา โดยต้องมีการจัดเตรียมเครื่องมือเพื่อเป็นการเก็บข้อมูลอย่างชัดเจน และมีหลักฐานในการปฏิบัติงานและสามารถตรวจสอบได้ สำนักคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2547 ก, น.1-3)

ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ได้ดำเนินการตามความมุ่งหมายและหลักการจัดการศึกษาที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 หมวดที่ 1 บททั่วไป มาตรา 6 กล่าวคือการจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข และหมวด 4 แนวการจัดการศึกษา มาตรา 22 การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ รวมทั้งมาตรา 23 (5) ในการจัดการศึกษาต้องเน้นความสำคัญทั้งความรู้ คุณธรรม กระบวนการเรียนรู้และบูรณาการตามความเหมาะสมของแต่ละระดับการศึกษา ซึ่งเรื่องหนึ่งที่กำหนดให้ดำเนินการคือเรื่องความรู้และทักษะในการประกอบอาชีพและการดำรงชีวิตอย่างมีความสุข กระทรวงศึกษาธิการ (2546, น.3-8) ความแตกต่างในแต่ละบุคคลสำคัญต่อการจัดเตรียมระบบการศึกษาหรือกระบวนการเรียนรู้ซึ่งควรให้ความสำคัญเพื่อที่จะสามารถให้ผู้เรียนเกิดการป้องกันและแก้ไขปัญหาได้ สามารถปลูกฝังจิตสำนึกที่ดี และมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามข้อกำหนด และเป็นนักเรียนที่มีคุณภาพซึ่งการส่งเสริมและพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ นอกจากจะต้องได้รับการสนับสนุนแล้ว การป้องกันและช่วยเหลือจะแก้ปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นลดน้อยลง (กรมสุขภาพจิต, 2554)

แม้ทุกภาคส่วนและทุกระดับของสังคมจะค่อนข้างให้ความสำคัญกับการขยายโอกาสและการส่งเสริมด้านการศึกษาแก่เด็กและเยาวชน แต่ข้อเท็จจริงที่ปรากฏในสังคมดูเหมือนจะยังไม่สามารถยืนยันได้ถึง ความสำเร็จของภารกิจด้านการขยายโอกาสและการส่งเสริมด้านการศึกษาเสียทีเดียว ที่เป็นเช่นนี้เพราะยังมีนักเรียน อีกจำนวนไม่น้อยที่ออกจากระบบการศึกษากลางคัน ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ ได้กำหนดว่า หมายถึง นักเรียนที่ออกจากระบบโรงเรียนระหว่างปีโดยไม่สามารถกลับเข้ามาเรียนได้ โดยสาเหตุหลักๆ ที่เลิกเรียนอาทิ ต้องอพยพตามผู้ปกครอง หาเลี้ยงครอบครัว ฐานะยากจน ติดยาเสพติด การตั้งครมไม่พึงประสงค์ เป็นต้น และถึงแม้ว่ารัฐบาลจะได้พยายามให้ความช่วยเหลือด้านปัจจัยต่างๆ ที่จำเป็นในการศึกษา เช่น เครื่องแบบนักเรียน แบบเรียน ค่าอาหารกลางวัน ฯลฯ แต่ปัญหาการออกกลางคันเหล่านี้ก็ยังคงมีอยู่

ผลการจัดการปฏิรูปการศึกษาที่ผ่านมา พบว่าการออกกลางคันของนักเรียนเป็นปัญหาที่ส่งผลให้การจัดการศึกษายังไม่บรรลุเป้าหมายเท่าที่ควร สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2550) ระบุว่าสาเหตุให้นักเรียนออกกลางคัน ส่วนหนึ่งมาจาก สภาพการจัดการศึกษาในโรงเรียนไม่เอื้อและไม่เหมาะสมกับผู้เรียนจำนวนหนึ่ง นักเรียนเกิดความเบื่อหน่าย นักเรียนยากจน ครอบครัวแตกแยก นอกจากนี้ เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์ (2559) และอุทัย ดุลยเกษม (2551) ยังได้ให้ทัศนะตรงกันว่า ปัญหาการออกกลางคันส่วนหนึ่ง มาจากความเบื่อหน่ายและเครียดกับการเรียน การทะเลาะวิวาท ติดเพื่อน ติดยาเสพติด การตั้งครมไม่พึงประสงค์ สอดคล้องกับสมเกียรติ ชอบผล (2551) ที่กล่าวว่า ในแต่ละปีนักเรียนที่ออกไปจะก่อให้เกิดปัญหาให้กับสังคม ทำความยุ่งยากให้กับครอบครัว นักเรียนที่ออกกลางคันเหล่านี้มีปัจจัยหลายประการ อาทิเช่น ปัญหาความยากจน ปัญหาครอบครัว และปัญหาอื่นๆ อีกมากมาย

จากการประชุมหารือถึงแนวทางการแก้ไขปัญหาลูกออกกลางคัน (สรุปวาระการประชุม กระทรวงศึกษาธิการ, 2559) พบว่าข้อมูลในระหว่างปีการศึกษา 2556-2558 มีนักเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) ออกกลางคันจำนวนกว่า 22,000 คน โดยเป็นนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นมากที่สุด ส่วนใหญ่มีสาเหตุมาจากการย้ายถิ่นฐานตามผู้ปกครอง ปัญหาความยากจน ปัญหาในการปรับตัว และปัญหาอื่นๆ ตามลำดับแนวทางการป้องกันเด็กออกกลางคันนั้น สถานศึกษาจะต้องสำรวจข้อมูลนักเรียนออกกลางคันรายบุคคลและรายจังหวัด พร้อมวิเคราะห์ปัญหาเด็กกลุ่มเสี่ยงจำแนกตามสาเหตุ และประสานความร่วมมือกับผู้ปกครอง ชุมชน ท้องถิ่น หน่วยงานต่างๆ เพื่อร่วมกันป้องกันต่อไปส่วนการแก้ไขปัญหาลูกออกกลางคัน ซึ่งกระทรวงศึกษาธิการได้เตรียมแผนงานทั้งในระยะเร่งด่วนและระยะยาว โดยสิ่งสำคัญคือการนำแผนไปสู่การบูรณาการการทำงานร่วมกันในระดับจังหวัด ทั้งผู้อำนวยการสถานศึกษา ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ศึกษาธิการจังหวัด ตลอดจนคณะกรรมการการศึกษาธิการจังหวัด พร้อมทั้งจัดทำระบบข้อมูลที่จะนำมาใช้ในการวางแผนติดตามนักเรียนให้กลับมาเรียนให้มากที่สุด และประสานความร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

เทศบาลเมืองสะเดา มีสถานศึกษารวม 6 แห่ง เป็นสถานศึกษาของรัฐบาล 4 แห่ง เอกชน 2 แห่ง แบ่งเป็นสถานศึกษาที่เปิดสอนเด็กในวัยเรียนตั้งแต่อนุบาลถึงประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 5 แห่ง และสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา 1 แห่ง โรงเรียนเทศบาล 1 บ้านสะเดา สังกัด

เทศบาลเมืองสะเดา กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย จัดการเรียนการสอนตั้งแต่ระดับอนุบาล ถึง ระดับประถมศึกษาปีที่ 6 โดยโรงเรียนตั้งอยู่ใจกลางศูนย์การปกครอง ทั้งนี้ พื้นที่เทศบาลเมืองสะเดา ถือเป็นเมืองท่าการค้าชายแดนระหว่างประเทศไทยและประเทศมาเลเซีย เป็นเมืองที่มีการอพยพย้ายถิ่นฐานของประชากรจากหลากหลายถิ่นฐาน สภาพชุมชนมีลักษณะเป็นชุมชนแบบสังคมเมือง มีประชากรอาศัยอยู่หนาแน่น ประชากรมีทั้งที่อยู่อาศัยอยู่ดั้งเดิมและย้ายมาจากถิ่นฐานอื่นเข้ามาเพื่อประกอบ อาชีพ สภาพบ้านเรือน มีทั้งสิ่งก่อสร้างที่เป็นห้องแถว อาคารพาณิชย์ ตลอดจนบ้านเดี่ยวที่มีโครงสร้างถาวรบางส่วน มีสภาพเป็นสลัม การประกอบอาชีพของคนในชุมชนส่วนใหญ่ประกอบอาชีพทางด้านเกษตรกรรม พาณิชยกรรม รัฐบาลและอื่นๆ ประชากรส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธ ศาสนาอิสลาม และศาสนาอื่นๆ อีกเล็กน้อย (โรงเรียนเทศบาล 1 บ้านสะเดา 2554 ก, น. 1-2)

ดังนั้น ปัญหาสังคมและสภาพแวดล้อมในเขตเทศบาลเมืองสะเดาจึงไม่ต่างจากเมืองใหญ่ ครอบครัวของนักเรียนจึงมีปัญหาเช่นเดียวกับในเมือง เช่น บิดามารดาหย่าร้าง แยกกันอยู่ บิดามารดาอยู่ต่างจังหวัด นักเรียนต้องอาศัยอยู่กับญาติพี่น้องหรืออยู่กับตามลำพังก่อให้เกิดความเสี่ยงที่จะมีปัญหาด้านเศรษฐกิจ ปัญหายาเสพติด ติดเกม และอื่นๆ ซึ่งก่อให้เกิดผลกระทบต่อการศึกษาและส่วนราชการที่เกี่ยวข้องไม่สามารถเข้าไปดูแลได้อย่างทั่วถึง นักเรียนจึงมีความเสี่ยงที่จะกลายเป็นผู้ก่อปัญหาต่อสังคมต่อไปในอนาคต

จากความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาดังกล่าวข้างต้น ผู้ศึกษาจึงมีความสนใจที่จะศึกษาการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนเทศบาล 1 บ้านสะเดา สังกัดเทศบาลเมืองสะเดา จังหวัดสงขลา เพื่อที่จะได้ทราบถึงการดำเนินงาน ปัญหา อุปสรรค ตลอดจนแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ซึ่งผลการศึกษาจะเป็นประโยชน์ต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการนำไปใช้วางแผนดำเนินงานตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนต่อไป

2. วัตถุประสงค์ของการศึกษา

- 2.1 เพื่อศึกษาสภาพการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนเทศบาล 1 บ้านสะเดา สังกัดเทศบาลเมืองสะเดา
- 2.2 เพื่อศึกษาปัญหาเกี่ยวกับการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนเทศบาล 1 บ้านสะเดา สังกัดเทศบาลเมืองสะเดา
- 2.3 เพื่อเสนอแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนเทศบาล 1 บ้านสะเดา สังกัดเทศบาลเมืองสะเดา

3. กรอบแนวคิดในการศึกษา

การศึกษาครั้งนี้ อาศัยกรอบแนวคิด การดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งกำหนดนโยบายให้สถานศึกษาทุกแห่งต้องจัดให้มีการจัดระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนโดยต้องมีการกำหนดนโยบายและมาตรการในการสนับสนุน

และมีการส่งเสริมนักเรียนโดยการเพิ่มกิจกรรมเพื่อเป็นการป้องกันและแก้ไขปัญหา โดยการมีส่วนร่วมของบุคลากรและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ตามกรอบแนวคิดการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือ นักเรียน 5 ด้าน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2547 ก, น.35) คือ

- การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล
- การคัดกรองนักเรียน
- การส่งเสริมและการพัฒนานักเรียน
- การป้องกันและการแก้ไขปัญหา
- การส่งต่อ

4. ขอบเขตของการศึกษา

4.1 ขอบเขตด้านตัวแปร

การศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาสภาพและปัญหาของกระบวนการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือ นักเรียน 5 ด้าน คือ

- 4.1.1 การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล
- 4.1.2 การคัดกรองนักเรียน
- 4.1.3 การส่งเสริมและการพัฒนานักเรียน
- 4.1.4 การป้องกันและการแก้ไขปัญหา
- 4.1.5 การส่งต่อ

4.2 ขอบเขตด้านประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษา ครั้งนี้ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ครู และผู้ปกครอง โรงเรียนเทศบาล 1 บ้านสะเดา สังกัดเทศบาลเมืองสะเดา จังหวัดสงขลา

4.3 ขอบเขตด้านเวลา

ช่วงเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการศึกษาในครั้งนี้ ตั้งแต่วันที่ 1 มิถุนายน 2558 ถึงวันที่ 30 มิถุนายน 2558

5. นิยามศัพท์

5.1 **โรงเรียน** หมายถึง โรงเรียนเทศบาล 1 บ้านสะเดา สังกัดเทศบาลเมืองสะเดา จังหวัดสงขลา

5.2 **ครู** หมายถึง ข้าราชการครู ครูจ้างตามภารกิจ ที่ปฏิบัติหน้าที่ในโรงเรียนเทศบาล 1 บ้านสะเดา สังกัดเทศบาลเมืองสะเดา จังหวัดสงขลา

5.3 **นักเรียน** หมายถึง นักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ที่ศึกษาอยู่โรงเรียนเทศบาล 1 บ้านสะเดา สังกัดเทศบาลเมืองสะเดา จังหวัดสงขลา ปีการศึกษา 2558

5.4 **ผู้บริหาร** หมายถึง ผู้อำนวยการสถานศึกษา และรองผู้อำนวยการสถานศึกษา ของโรงเรียนเทศบาล 1 บ้านสะเดา สังกัดเทศบาลเมืองสะเดา จังหวัดสงขลา

5.5 ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน หมายถึง กระบวนการดำเนินงานส่งเสริม พัฒนาช่วยเหลือป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียนโรงเรียนเทศบาล 1 บ้านสะเดา สังกัดเทศบาลเมืองสะเดา จังหวัดสงขลา โดยมีการกำหนดนโยบายหรือเกณฑ์การคัดกรองนักเรียนเพื่อให้เข้าสู่กระบวนการขั้นตอนของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยครูที่ปรึกษาและบุคลากรภายในโรงเรียน จะมีส่วนร่วมและประสานความร่วมมือกับผู้เกี่ยวข้องทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษารวมทั้งการสนับสนุน ส่งเสริมจากโรงเรียน มีองค์ประกอบที่สำคัญ 5 ประการ คือ การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล การคัดกรองนักเรียน การส่งเสริมนักเรียนและพัฒนา การป้องกันและแก้ไขปัญห และการส่งต่อ

5.5.1 การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล หมายถึง กระบวนการและวิธีการที่ครูที่ปรึกษาใช้ในการหาข้อมูลเกี่ยวกับนักเรียนเพื่อให้เกิดความเข้าใจและเฝ้าระวังนักเรียนในความดูแล ด้วยการศึกษาค้นคว้า ระเบียนสะสมนักเรียน แบบประเมินพฤติกรรมเด็ก หรือข้อมูลจากการสอบถามพูดคุยกับ นักเรียนร่วมห้อง ผู้ปกครอง เพื่อนบ้าน รวมถึงการสังเกตพฤติกรรมของนักเรียน

5.5.2 การคัดกรองนักเรียน หมายถึง กระบวนการพิจารณาข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับตัวนักเรียนในด้านต่างๆ โดยครูที่ปรึกษา เพื่อจัดกลุ่มนักเรียนเป็น 3 กลุ่ม คือ กลุ่มปกติ กลุ่มเสี่ยงและกลุ่มมีปัญหา เพื่อความสะดวกในการดูแล ป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียนได้อย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ

5.5.3 การส่งเสริมนักเรียนและพัฒนา หมายถึง การสนับสนุนให้นักเรียนทุกคนที่อยู่ในความดูแลของครูที่ปรึกษาให้มีคุณภาพมากขึ้น มีความภาคภูมิใจในตนเองในด้านต่างๆ อย่างเช่น การส่งเสริมความสามารถทางด้านดนตรี กีฬา กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนต่าง การจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมและพัฒนา จะช่วยให้จำนวนนักเรียนกลุ่มเสี่ยงและกลุ่มมีปัญหา มีทางเลือกในการเข้าร่วมกิจกรรมเพื่อการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมในด้านต่างๆให้กลับมาเป็นนักเรียนในกลุ่มปกติ และอาจเสริมด้วยการจัดกิจกรรมโฮมรูม การจัดประชุมผู้ปกครอง หรือ กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนอื่นๆ ตามความเหมาะสม

5.4.4 การป้องกันและการแก้ไขปัญหา หมายถึง การที่ครูที่ปรึกษาดูแลเอาใจใส่นักเรียนอย่างใกล้ชิดและหาวิธีการช่วยเหลือ โดยการป้องกันนักเรียนไม่ให้กลายเป็นกลุ่มมีปัญหา ด้วยวิธีการให้คำปรึกษาเบื้องต้น เฝ้าระวัง จัดทำแบบบันทึกสรุปรายการคัดกรองและช่วยเหลือนักเรียนเป็นรายบุคคล แบบบันทึกรายงานผลการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ส่วนกลุ่มมีปัญหาครูที่ปรึกษาดำเนินการแก้ไขปัญหาด้วยการ จัดกิจกรรมต่างๆ เช่นกิจกรรมการใช้หลักสูตร กิจกรรมในห้องเรียน กิจกรรมเพื่อนช่วยเพื่อน กิจกรรมซ่อมเสริม และกิจกรรมสื่อสารกับผู้ปกครอง เพราะจะทำให้การช่วยเหลือมีประสิทธิภาพมากขึ้น และการรักษาความลับเรื่องราวข้อมูลของนักเรียนและบุคคลที่ให้การช่วยเหลือ

5.4.5 การส่งต่อ หมายถึง หมายถึง กระบวนการส่งนักเรียนไปให้ครูแนะแนวหรือผู้เชี่ยวชาญภายนอก ในกรณีที่ครูที่ปรึกษาได้แก้ไขปัญหานักเรียนโดยวิธีต่างๆแล้ว แต่นักเรียนพฤติกรรมไม่ดีขึ้น เพื่อให้เด็กที่มีความต้องการพิเศษกลุ่มนี้มีผู้เชี่ยวชาญเฉพาะทางในการดูแล และได้รับการช่วยเหลืออย่างถูกวิธี มีโอกาสได้เข้ารับกระบวนการส่งเสริมพัฒนาที่ถูกต้องและรวดเร็วขึ้น

6. ประโยชน์ที่ได้รับ

6.1 ผู้บริหารสามารถนำผลการศึกษาใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนเทศบาล 1 บ้านสะเดา สังกัดเทศบาลเมืองสะเดา จังหวัดสงขลา

6.2 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้แก่ เทศบาลเมืองสะเดา โรงเรียนเทศบาล 2 บ้านสะเดา และโรงเรียนเทศบาล 3 ชุมชนหมู่บ้านตัวอย่าง สามารถนำผลการศึกษาไปใช้เป็นประโยชน์ต่อการวางแผนและพัฒนาการดำเนินงานตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาอื่นต่อไป

บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้ศึกษาค้นคว้าเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยจัดเรียงเนื้อหาตามลำดับดังนี้

1. แนวนโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานเกี่ยวกับการดูแลช่วยเหลือนักเรียน
 - 1.1 ปีการศึกษา 2551 ปีแห่งการดูแลช่วยเหลือนักเรียน
 - 1.2 ปีการศึกษา 2557 – 2558 ปีแห่งการดูแลช่วยเหลือและคุ้มครองนักเรียน
2. แนวคิดเกี่ยวกับระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน
 - 2.1 ความหมายของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน
 - 2.2 วัตถุประสงค์ของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน
 - 2.3 ประโยชน์ของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน
3. การดำเนินงานตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียน
 - 3.1 กระบวนการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน
 - 3.2 งานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนเทศบาล 1 บ้านสะเดา สังกัดเทศบาลเมืองสะเดา จังหวัดสงขลา
4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
 - 4.1 งานวิจัยในประเทศ
 - 4.2 งานวิจัยต่างประเทศ

1. แนวนโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานเกี่ยวกับการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

การดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนเป็นสิ่งที่คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ให้ความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง จึงได้กำหนดให้ปีการศึกษา 2551 เป็นปีแห่งการช่วยเหลือนักเรียน และปีการศึกษา 2556 เป็นปีแห่งการช่วยเหลือนักเรียนให้พ้นภัยยาเสพติดดังรายละเอียดต่อไปนี้

1.1 ปีการศึกษา 2551 ปีแห่งการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2552, น. 5-7) กล่าวว่าระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน เป็นระบบที่สร้างความมั่นใจว่า นักเรียนทุกคนมีครูอย่างน้อย 1 คน ที่จะดูแลทุกข์สุขอย่างใกล้ชิดและต่อเนื่อง อันจะส่งผลกระทบยาว ในการพัฒนาคุณภาพชีวิตและแก้ไขวิกฤตสังคม โดยการเข้ามารับทราบถึงปัญหาที่เกิดขึ้นกับนักเรียนอย่างใกล้ชิด ทั้งในด้านข้อมูลนักเรียน สภาพความเป็นอยู่ พฤติกรรมเมื่ออยู่ในและนอกโรงเรียน เป็นการป้องกันเพื่อไม่ให้นักเรียนเกิดความ

เสี่ยงในการเปี่ยงเบนพฤติกรรมไปในทางที่ไม่ดี สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานจึงได้มีแนวทางในการดำเนินงานด้วยนโยบาย “ดูแลช่วยเหลือนักเรียนด้วยใจ เพื่อเยาวชนไทยเข้มแข็ง” ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนเป็นการดำเนินงานดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างเป็นกระบวนการ มีขั้นตอน เพื่อให้ผู้เรียน ครู ผู้ปกครองและผู้เกี่ยวข้องร่วมแรงร่วมใจกันช่วยเหลือ พัฒนา ส่งเสริมนักเรียนอย่างต่อเนื่อง โดยยึดสายใยและความผูกพันระหว่างครูและศิษย์ เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตนักเรียนให้มีทักษะดำรงชีวิตอยู่รอดปลอดภัยในสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วได้อย่างมีความสุข ซึ่งภารกิจหลักที่สำคัญประการหนึ่งของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนก็คือ การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลด้วยวิธีการเยี่ยมบ้านนักเรียน

1.2 ปีการศึกษา 2557-2558 ปีแห่งการดูแลช่วยเหลือและคุ้มครองนักเรียน

จากคู่มือการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ของกลุ่มส่งเสริมการจัดการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 13 (2557, น. 1) ได้กล่าวว่า สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กำหนดนโยบายให้ปีการศึกษา 2557-2558 เป็นปีแห่งการดูแลช่วยเหลือและคุ้มครองนักเรียน โดยมีเป้าหมาย เพื่อพัฒนาคุณภาพนักเรียนในทุกระดับ ให้มีสมรรถนะและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ตามเจตนารมณ์และความมุ่งหมายของหลักสูตรแกนกลางการศึกษา ขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และทุกคนได้รับสิทธิความเสมอทางการศึกษาจนจบการศึกษาขั้น

ความคาดหวังของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานใน “ปีแห่งการดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้พ้นภัยยาเสพติด” เน้นให้โรงเรียนให้การดูแลช่วยเหลือ นักเรียนตามกระบวนการ และให้ความสำคัญเป็นกรณีพิเศษกับการจัดกิจกรรมต่างๆ ดังนี้

1. ครูทุกคนให้การดูแลช่วยเหลือนักเรียนด้วยความเอาใจใส่สามารถนำหลักการ 5 หลักของระบบ การดูแลช่วยเหลือนักเรียนไปปรับใช้ชั้นเรียนได้อย่างเหมาะสม
2. ครูผู้ปกครอง และนักเรียนร่วมกันเรียนรู้ปัญหา และแสวงหาแนวทางในการป้องกัน แก้ไขปัญหา พฤติกรรมนักเรียนด้วยแนวคิดและวิธีการที่สร้างสรรค์
3. ผู้บริหารโรงเรียนตระหนักถึงคุณค่าและความสำคัญของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน และสามารถบูรณาการเข้าระบบอื่นๆ ที่มีอยู่ในโรงเรียน
4. โรงเรียนทุกแห่งมีระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่เข้มแข็ง
5. โรงเรียนทุกแห่งปลอดจากการใช้ความรุนแรงทุกรูปแบบ
6. โรงเรียนแต่ละแห่งมีความคิดริเริ่ม วิธีการและนวัตกรรมใหม่ๆ ในการพัฒนา ส่งเสริม ป้องกัน แก้ไข และดูแล ช่วยเหลือนักเรียน
7. เขตพื้นที่การศึกษาทุกแห่งมีฐานข้อมูลและระบบสารสนเทศเกี่ยวกับการดูแลช่วยเหลือเป็นปัจจุบัน
8. เขตพื้นที่การศึกษาทุกแห่งมียุทธศาสตร์ มาตรการและแนวทางในการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่เป็นเอกภาพ
9. โรงเรียนและเขตพื้นที่การศึกษามีเครือข่ายความร่วมมือในการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในทุกด้าน

10. ในสังคมมีทัศนคติและมีความเชื่อที่ถูกต้อตรงกันว่าเด็กไม่ใช่ปัญหาของสังคม แต่ปัญหาของสังคมส่งผลกระทบต่อพฤติกรรมของเด็ก

สรุปได้ว่า จากแนวนโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานข้างต้นได้ให้ความสำคัญเกี่ยวกับระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยได้จัดให้มีการทำกิจกรรมต่างๆ เพื่อเป็นการพัฒนาคุณภาพชีวิตของนักเรียนในด้านต่าง ให้มีความสมบูรณ์มีทักษะกระบวนการดำเนินชีวิต สามารถหลีกเลี่ยงจากอบายมุขหรือสิ่งยั่วต่างๆ การดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนก็สามารถที่จะนำนโยบายของรัฐบาลเป็นแกนกลางในการจัดกิจกรรมพัฒนาและส่งเสริมนักเรียนเพื่อให้หลีกเลี่ยงปัญหาต่างๆ หรือสามารถลดจำนวนนักเรียนที่เป็นกลุ่มเสี่ยงหรือกลุ่มมีปัญหาให้ลดน้อยลงได้ ดังนั้นจะเห็นได้ว่าการกำหนดนโยบายของรัฐที่เกี่ยวข้องกับระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนนั้นก่อให้เกิดประโยชน์อย่างยิ่ง

2. แนวคิดเกี่ยวกับระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

แนวคิดเกี่ยวกับการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนมีนักวิชาการได้กล่าวไว้โดยมีสาระสำคัญ ดังนี้

2.1 ความหมายของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

กระทรวงศึกษาธิการ (2547, น. 3) กล่าวว่า การดูแลช่วยเหลือนักเรียน ต้องมีการส่งเสริมและพัฒนาเพื่อที่จะเป็นการป้องกันการและลดปัญหานักเรียนในกลุ่มเสี่ยง นักเรียนสามารถนำกิจกรรมเข้ามาส่งเสริมพัฒนาให้เป็นไปตามศักยภาพ โดยการสร้างภูมิคุ้มกันให้มีจิตสำนึก มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ เพื่อให้มีทักษะและคุณภาพชีวิตที่ดีและสามารถรอดพ้นต่อปัญหาต่างๆ ได้

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2549, น. 1-3) ได้ให้ความหมายว่า ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน คือ การส่งเสริมพัฒนาเพื่อให้นักเรียนได้เกิดการพัฒนาที่เต็มตามศักยภาพมีการป้องกันและแก้ไขปัญหา ซึ่งจะทำให้เกิดคุณลักษณะที่พึงประสงค์ การดำเนินชีวิตได้อย่างมีคุณภาพที่ดีและเกิดทักษะการดำรงชีวิตโดยมีภูมิคุ้มกันที่ดีและมีจิตใจที่เข้มแข็ง ตามเกณฑ์ที่ทางโรงเรียนกำหนด

รังสรรค์ เพ็งชู (2551, น.1) กล่าวว่า ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน หมายถึง ขั้นตอนการดำเนินงานของครูที่ปรึกษาหรือบุคลากรในกระบวนการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนโดยการมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องทั้งภายในและภายนอก ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา บุคลากร ผู้ปกครองนักเรียน คณะกรรมการสถานศึกษา ชุมชน โดยมีการจัดทำเครื่องเก็บข้อมูลที่ชัดเจน และมีหลักฐานในการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนดสามารถตรวจสอบได้

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2552, น.13) ได้ให้ความหมายว่า ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน หมายถึง การทำงานของบุคคลที่เกี่ยวข้องกับสถานศึกษา ทั้งภายในและภายนอก ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา บุคลากร ผู้ปกครอง ร่วมกันดำเนินงานตามกระบวนการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยการกำหนดเกณฑ์นักเรียนแยกตามกลุ่มต่างๆ มีการเก็บข้อมูล และหลักฐาน มีเครื่องมือวัดและประเมินผลที่ชัดเจน

กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข (2554, น.131) กล่าวว่าระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนเป็นกระบวนการดำเนินงานอย่างมีขั้นตอน เป็นการทำงานร่วมกันระหว่างบุคลากรภายในและภายนอกสถานศึกษามีหลักในการดำเนินงานโดยใช้เครื่องมือที่มีคุณภาพสามารถเก็บหลักฐานของกระบวนการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนได้ ซึ่งการดำเนินงานแก้ไขและป้องกันโดยการส่งเสริมและพัฒนา จะช่วยให้กระบวนการทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ และมีการเก็บหลักฐานในการดำเนินงาน

สรุปได้ว่า ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนนั้น เป็นกระบวนการส่งเสริม พัฒนา ป้องกัน ช่วยเหลือและแก้ไขปัญหาของนักเรียน อย่างเป็นระบบและมีประสิทธิภาพ มีการประสานงาน ประสานความร่วมมืออย่างใกล้ชิดกับครูและผู้เกี่ยวข้อง ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา ด้วยวิธีการและเครื่องมือที่มีประสิทธิภาพ มีขั้นตอนชัดเจน มีคุณภาพ และมาตรฐานในการดำเนินงาน และมีหลักฐาน การดำเนินงานสามารถตรวจสอบได้

2.2 วัตถุประสงค์ของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

วัตถุประสงค์ของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนคือ การพัฒนานักเรียน ทั้งด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความสามารถเพื่อให้นักเรียนมีคุณธรรม มีคุณธรรม จริยธรรม และมีวิถีชีวิตที่เป็นสุขตามที่สังคมมุ่งหวัง โดยผ่านกระบวนการทางการศึกษานั้น นอกจากดำเนินการด้วยการส่งเสริม สนับสนุนนักเรียนแล้ว การป้องกันและช่วยเหลือแก้ไขปัญหาดังกล่าว ที่เกิดขึ้นกับนักเรียนก็เป็นสิ่งสำคัญประการหนึ่งของการพัฒนา

กรมสุขภาพจิต (2544, น. 13) ได้กล่าวถึงวัตถุประสงค์ของการจัดระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนไว้ดังนี้

1. การดำเนินงานที่มีขั้นตอนและเป็นระบบจะช่วยให้การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

2. การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน เป็นการทำงานร่วมกันระหว่างบุคคลภายในและภายนอกสถานศึกษาซึ่งเป็นความร่วมมือ โดยผ่านกระบวนการทำงานที่มีระบบ

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2546, น.3-5) ได้จัดทำระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยมีแนวคิด หลักการในการดำเนินงานว่า มนุษย์ทุกคนมีศักยภาพที่จะเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ตลอดชีวิต การยึดนักเรียนเป็นสำคัญในการพัฒนาเพื่อดูแลช่วยเหลือนักเรียน ทั้งด้านการป้องกัน แก้ไขปัญหา หรือการส่งเสริมจึงมีความจำเป็นและความสำเร็จของงาน ต้องอาศัยการมีส่วนร่วม ทั้งการร่วมมือ ร่วมคิดร่วมทำของทุกคนที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ไม่ว่าจะเป็นบุคลากรโรงเรียนในทุกกระดับ ผู้ปกครอง และชุมชน โดยสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้นำเสนอวัตถุประสงค์ของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ไว้ดังนี้

1. การดำเนินงานอย่างมีระบบจะช่วยให้การดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่มีประสิทธิภาพและได้ผลการดำเนินงานตามเป้าหมายที่กำหนดไว้

2. เพื่อให้มีการทำงานร่วมกันระหว่างโรงเรียน ผู้ปกครอง บุคลากรภายในและภายนอก โดยผ่านกระบวนการทำงานที่มีระบบ พร้อมด้วยเอกสาร หลักฐานการปฏิบัติงาน สามารถตรวจสอบหรือรับการประเมินได้

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2547 ข, น.5) ได้กล่าวถึงวัตถุประสงค์ของงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนไว้ดังนี้ เพื่อให้สถานศึกษามีระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนโดยมีกระบวนการ วิธีการและเครื่องมือที่มีคุณภาพ และมีมาตรฐาน สามารถตรวจสอบได้

1. เพื่อส่งเสริมให้ครูที่ปรึกษา/ครูประจำชั้น/บุคลากรในสถานศึกษา/ผู้ปกครอง/ชุมชนหน่วยงานและองค์กรภายนอกมีส่วนร่วมในการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

2. เพื่อให้นักเรียนได้รับการดูแลช่วยเหลือนักเรียนและส่งเสริมพัฒนาเต็มศักยภาพ เป็นคนที่สมบูรณ์ทั้ง ด้านร่างกาย อารมณ์ สังคมและสติปัญญา

สรุปได้ว่า ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนมีวัตถุประสงค์ที่จะพัฒนาคุณภาพนักเรียนให้เติบโตอย่างมีคุณภาพด้วยความร่วมมือร่วมใจจากครูและผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย มีการทำงานเป็นทีมอย่างเป็นระบบ ร่วมคิด ร่วมวางแผน ร่วมปฏิบัติและชื่นชมผลงาน ซึ่งมีกระบวนการ วิธีการและเครื่องมือที่มีคุณภาพ และมีมาตรฐาน สามารถตรวจสอบข้อมูลได้ การดำเนินงานของหน่วยงานภายในและภายนอกโรงเรียน เป็นไปในทิศทางเดียวกันและมีความสอดคล้องไม่ว่าจะเป็นโรงเรียน ผู้บริหาร บุคลากร ผู้ปกครอง ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้าน แต่เป็นกลไกในการแก้ไขปัญหาและส่งเสริมพัฒนาให้การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน เกิดประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

2.3 ประโยชน์ของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

กรมสุขภาพจิต (2546, น. 3) ได้อธิบายถึงประโยชน์ที่ได้จากการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ดังนี้

1. นักเรียนได้รับการดูแลช่วยเหลืออย่างทั่วถึงตรงตามสภาพปัญหา
2. สัมพันธภาพระหว่างครูกับนักเรียนเป็นไปด้วยดี และอบอุ่น
3. นักเรียนรู้จักตนเองและควบคุมตนเองได้
4. นักเรียนเรียนรู้อย่างมีความสุข
5. นักเรียนมีการพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์

กระทรวงศึกษาธิการ (2546, น. 5) ได้กล่าวถึงคุณค่าและประโยชน์ของงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ดังนี้

1. นักเรียนได้รับการดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างทั่วถึงและตรงตามสภาพปัญหา
2. สัมพันธภาพระหว่างครู นักเรียนเป็นไปด้วยดีและอบอุ่น
3. นักเรียนรู้จักตนเองควบคุมตนเองได้มีการพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์

Emotion Quotient (EQ) ซึ่งเป็นรากฐานในการพัฒนาความเก่ง Intelligence Quotient (IQ) คุณธรรมจริยธรรม Moral Quotient (MQ) และมุ่งมั่นที่จะเอาชนะอุปสรรค Adversity Quotient (AQ)

4. นักเรียนเรียนรู้อย่างมีความสุขและได้รับการส่งเสริมพัฒนาเต็มศักยภาพโดยรอบด้าน

5. ผู้ที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณภาพนักเรียนอย่างเข้มแข็ง จริงจังด้วยความเอื้ออาทร

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2547 ข, น. 8) ได้กล่าวถึงคุณค่าและประโยชน์ของงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ดังนี้

1. ผลประโยชน์ระดับชาติ
 - 1.1 นักเรียนมีคุณภาพดี มีปัญญาและมีความสุข
 - 1.2 มีการเชื่อมโยงข้อมูลของเยาวชนทุกระดับ
 - 1.3 ลดปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อเด็กและเยาวชน ลดค่าใช้จ่ายของหน่วยงานต่างๆ
 - 1.4 ประชาชนมีคุณภาพเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศชาติ
2. ผลประโยชน์ระดับเขตพื้นที่การศึกษา
 - 2.1 พัฒนานวัตกรรมในการพัฒนานักเรียน
 - 2.2 พัฒนาองค์ความรู้เกี่ยวกับการทำงาน การนิเทศติดตามประเมินผลและการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน
 - 2.3 มีระบบสารสนเทศทั้ง ข้อมูลระดับบุคคล และระดับสถานศึกษาเพื่อพัฒนา
งานต่อไป
3. ผลประโยชน์ระดับสถานศึกษา
 - 3.1 มีผลการดำเนินการตามมาตรฐานการศึกษา
 - 3.2 ได้รับการยอมรับ การสนับสนุนและความร่วมมือจากชุมชน บุคลากรและ
องค์กรที่เกี่ยวข้อง
 - 3.3 มีการพัฒนาสังคมแห่งการเรียนรู้และเอื้ออาทร
4. ผลประโยชน์ระดับผู้บริหาร
 - 4.1 รู้ศักยภาพของครูในการขับเคลื่อนให้เกิดการปฏิรูปการเรียนรู้
 - 4.2 ได้ข้อมูลพื้นฐานของนักเรียน เพื่อนำมาใช้ในการดำเนินแนวทางในการ
พัฒนานักเรียน หลักสูตรและคุณภาพในการจัดการศึกษา
 - 4.3 มีรูปแบบกระบวนการพัฒนาเชิงระบบภายใต้การมีส่วนร่วม
5. ผลประโยชน์ระดับครู
 - 5.1 ตระหนักและเห็นความสำคัญในการดูแลช่วยเหลือนักเรียน
 - 5.2 มีเจตคติที่ดีต่อนักเรียน
 - 5.3 มีผลงานสอดคล้องกับมาตรฐานการประเมินคุณภาพการศึกษา
 - 5.4 มีความรักและศรัทธาในวิชาชีพครู
6. ผลประโยชน์ระดับนักเรียน
 - 6.1 ได้รับการดูแลและพัฒนาสุขภาพกาย สุขภาพจิตและสภาพแวดล้อมทาง
สังคมอย่างทั่วถึง
 - 6.2 ได้รับการส่งเสริม พัฒนาป้องกันแก้ไขปัญหาทั้งทางด้านการเรียนรู้และ
ความสามารถพิเศษ
 - 6.3 ได้รู้จักตนเอง สามารถปรับตัว มีทักษะทางสังคมและสามารถดำรงชีวิตอยู่ใน
สังคมได้อย่างมีความสุข
 - 6.4 มีทักษะชีวิตและมีสัมพันธภาพที่ดีกับครูและผู้ปกครอง

7. ผลประโยชน์ระดับผู้ปกครองและชุมชน

7.1 ตระหนักในการมีส่วนร่วมกับสถานศึกษา

7.2 เข้าใจถึงวิธีการอบรมสั่งสอนบุตรหลาน

7.3 เป็นตัวอย่างที่ดีแก่บุตรหลานและบุคคลในชุมชน

7.4 มีความสัมพันธ์ภาพที่ดีกับบุตรหลาน เป็นครอบครัวที่เข้มแข็ง

คู่มือครูดูแลช่วยเหลือนักเรียน ช่วงชั้นที่ 1-2 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6 (กรมสุขภาพจิต 2546, น.6) กล่าวถึงประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ดังนี้

1. นักเรียนได้รับการดูแลช่วยเหลืออย่างทั่วถึงตรงตามสภาพปัญหา
2. สัมพันธภาพระหว่างครูกับนักเรียนเป็นไปด้วยดี และอบอุ่น
3. นักเรียนรู้จักตนเองและควบคุมตนเองได้
4. นักเรียนเรียนรู้อย่างมีความสุข
5. นักเรียนมีการพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์

ประโยชน์ของการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ตามแนวทางการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยกรมสุขภาพจิต ได้แก่ นักเรียน ได้รับการดูแลช่วยเหลือและพัฒนาด้านสุขภาพกายสุขภาพจิตและสภาพแวดล้อมทางสังคมอย่างทั่วถึง ได้รับการส่งเสริม พัฒนาป้องกันแก้ไขปัญหาทั้งด้านการเรียนรู้และความสามารถพิเศษ ได้รู้จักตนเอง สามารถปรับตัว มีทักษะทางสังคมและอยู่ในสังคมได้อย่างเป็นสุข มีทักษะชีวิตและมีสัมพันธภาพที่ดีกับเพื่อน ครู และผู้ปกครองครู ได้ตระหนักและเห็นความสำคัญในการดูแลช่วยเหลือนักเรียน มีเจตคติที่ดีต่อนักเรียนมีผลงานสอดคล้องกับมาตรฐานการประเมินคุณภาพการศึกษา มีความรักและศรัทธาในวิชาชีพครู ได้รับการอบรมบ่มนิสัยให้เป็นคนดี มีความมานะบากบั่น มีความรับผิดชอบมีเหตุผล รู้จักตนเอง เข้าใจผู้อื่น ควบคุมอารมณ์ตนเองได้อย่างเหมาะสม และพึ่งตนเองได้ ตลอดจนสามารถดำเนินชีวิตที่มีคุณค่าต่อตนเองครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติได้อย่างมีความสุข

หน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2550, น. 1-3) กล่าวว่า คือการพัฒนาให้นักเรียนให้มีความสมบูรณ์พร้อมทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้คุณธรรม และจริยธรรมและการดำรงชีพอย่างมีความสุขในสังคม ซึ่งสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 กล่าวคือ ให้นักเรียนเป็นคนดี คนเก่ง และมีความสุข ด้วยความร่วมมือของทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง การดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนจะช่วยให้นักเรียนที่ได้มีการคัดกรองตามเกณฑ์ที่โรงเรียนกำหนดจะทำให้ได้ข้อมูลเบื้องต้นที่ชัดเจน ซึ่งมีผลต่อการที่นักเรียนใช้ชีวิตทั้งภายในและภายนอกโรงเรียนได้อย่างมีคุณภาพ เพราะหลายเหตุการณ์อาจนำไปสู่ความรู้เท่าไม่ถึงการณ์จึงทำให้เกิดปัญหากับตนเองและสังคมได้ง่าย ดังนั้นความจำเป็นในการสร้างระบบภูมิคุ้มกันที่เข้มแข็ง การมีระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่ชัดเจนจึงเป็นสิ่งสำคัญ โดยดำเนินการควบคู่ไปกับระบบการจัดการเรียนการสอน

สรุปได้ว่า ประโยชน์ของการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนจะมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่กำหนดก็ต่อเมื่อการดำเนินชีวิตของนักเรียนมีคุณภาพที่ดีและมีจิตใจที่เข้มแข็งพร้อมการออกไปสู่สังคมภายนอกอย่างมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ โดยผ่านกระบวนการทาง

การศึกษา นอกจากจะดำเนินการด้วยการส่งเสริม สนับสนุนนักเรียนแล้ว การป้องกันและการช่วยเหลือปัญหาต่างๆที่เกิดขึ้นกับนักเรียนก็เป็นสิ่งสำคัญประการหนึ่งของการพัฒนาเนื่องจากสภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างมาก

3. การดำเนินงานตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียน

3.1 กระบวนการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2547 ก, น. 4-27) ได้นำเสนอกระบวนการตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่ใกล้เคียงกัน คือ ประกอบด้วยการดำเนินงานดังนี้ 1) การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล 2) การคัดกรองนักเรียนออกเป็นกลุ่ม กลุ่มปกติ กลุ่มเสี่ยง และกลุ่มช่วยเหลือ 3. การส่งเสริมและพัฒนานักเรียน 4) การป้องกันและแก้ไขปัญหา และ 5) การส่งต่อทั้งภายในและภายนอก

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2549, น. 17) กำหนดแนวทางการดำเนินระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนสำหรับโรงเรียนขนาดเล็กได้ 5 แนวทาง คือ 1) การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล 2) การคัดกรองนักเรียน 3) ส่งเสริมและการพัฒนานักเรียน 4) การป้องกันและแก้ไขปัญหา และ 5) การส่งต่อ

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2552) ยังคงกำหนดขั้นตอนการดำเนินงานดูแลระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของครูที่ปรึกษาเช่นเดียวกับปี 2547 และ 2549 โดยการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนตามบทบาทหน้าที่ครูที่ปรึกษาหรือครูประจำชั้น ประกอบด้วย 1. ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล 2. ด้านการคัดกรองนักเรียน 3. ด้านส่งเสริมและพัฒนานักเรียน 4. ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาให้นักเรียน และ 5. ด้านการส่งต่อ

กลุ่มส่งเสริมการจัดการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่ประถมศึกษาสระบุรี เขต 2 ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน เป็นกระบวนการดำเนินงานดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างเป็นระบบ มีขั้นตอน โดยการดำเนินการร่วมกันระหว่างโรงเรียนและหน่วยงานภายนอก ซึ่งอาจมีการเชิญผู้เชี่ยวชาญเฉพาะทาง เข้ามาร่วมในการแก้ไขปัญหา โดยการทำงานร่วมกันตามเกณฑ์และข้อกำหนด เพื่อให้ให้นักเรียนกลุ่มเสี่ยงเกิดการพัฒนาไปสู่การส่งเสริมและพัฒนา

สรุปได้ว่า กระบวนการและขั้นตอนของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน มี 5 ประการ คือ

1. การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล
2. การคัดกรองนักเรียน
3. ส่งเสริมและการพัฒนานักเรียน
4. การป้องกันและแก้ไขปัญหา
5. การส่งต่อ

โดยแต่ละขั้นตอนของกระบวนการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือมีรายละเอียด

ดังต่อไปนี้

3.1.1 การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2547 ก, น.4) ได้ให้ความสำคัญว่าการรู้ข้อมูลที่จำเป็นเกี่ยวกับตัวนักเรียนจะช่วยให้ครูที่ปรึกษาเข้าใจนักเรียนมากขึ้น สามารถนำข้อมูลมาวิเคราะห์และคัดกรองนักเรียนตามเกณฑ์ที่ได้กำหนดไว้ ตามแต่ละปัญหาที่เกิดขึ้น การเก็บรวบรวมข้อมูลซึ่งจะเป็นหลักฐานเพื่อใช้สำหรับในการส่งต่อบุคลากรทั้งภายในและภายนอก สถานศึกษา และทำให้เกิดความผิดพลาดน้อยที่สุด มีการวัดและประเมินผล โดยการเก็บรวบรวมข้อมูลพื้นฐาน คือ

1. ด้านความสามารถ ประกอบด้วย ด้านการเรียนรู้ และความสามารถอื่น ๆ

1.1 ด้านการเรียนรู้ รายละเอียดข้อมูลพื้นฐานที่ควรทราบคือ ผลการเรียนรู้ และการวัดประเมินผลด้านพฤติกรรมของนักเรียนในแต่ละปีการศึกษาซึ่งจะมีผลต่อการส่งต่อนักเรียนในแต่ละระดับชั้น

1.2 ด้านความสามารถอื่นๆ รายละเอียดข้อมูลพื้นฐานที่ควรทราบ คือ บทบาทหน้าที่พิเศษในโรงเรียน ความสามารถพิเศษและการร่วมกิจกรรมต่างๆ ทั้งในโรงเรียนและนอกโรงเรียน

2. ด้านสุขภาพ ประกอบด้วย ด้านร่างกาย ด้านจิตใจ และพฤติกรรม

2.1 ด้านร่างกาย รายละเอียดข้อมูลพื้นฐานที่ควรทราบ คือ ข้อมูลทางกายภาพของนักเรียน น้ำหนัก ส่วนสูง ความผิดปกติของร่างกาย

2.2 ด้านจิตใจ พฤติกรรม รายละเอียดข้อมูลพื้นฐานที่ควรทราบ คือ วุฒิภาวะทางด้านอารมณ์ การอยู่ร่วมกับผู้อื่น พฤติกรรมที่ส่งผลการดำรงชีวิต

3. ด้านครอบครัว ประกอบด้วย ด้านเศรษฐกิจ และการคุ้มครองนักเรียน

3.1 ด้านเศรษฐกิจ ข้อมูลทางด้าน การประกอบอาชีพของครอบครัว รายได้ของผู้ปกครองและค่าใช้จ่ายที่นักเรียนได้รับ

3.2 ด้านการคุ้มครองนักเรียนรายละเอียดข้อมูลพื้นฐานที่ควรทราบ คือ บิดามารดา จำนวนพี่น้องหรือสมาชิกภายในครอบครัว สภาพที่อยู่อาศัย และข้อมูลปัญหาของครอบครัวที่อาจก่อให้เกิดผลกับนักเรียนได้

4. ด้านอื่นๆ ที่ครูพบเพิ่มเติมที่มีความสำคัญหรือเกี่ยวข้องกับการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

กรมสุขภาพจิต (2551, น.10-12) กล่าวถึงข้อมูลพื้นฐานของนักเรียน ที่อาจารย์ที่ปรึกษาควรมีข้อมูลเกี่ยวกับนักเรียนอย่างน้อย 3 ด้านใหญ่ ๆ คือ

1. ข้อมูลนักเรียนด้านความสามารถ ได้แก่ ด้านการเรียนรู้ มีรายละเอียดข้อมูลพื้นฐานที่ควรทราบ ข้อมูลเกี่ยวกับประวัติของแต่ละคน โดยแสดงรูปภาพ และกำหนดเป็นรหัสประจำตัวนักเรียน การเก็บประวัติความประพฤติ ผลการเรียนรู้ โดยระบบจะทำการบันทึก และเก็บไว้ในฐานข้อมูล ได้แก่ บทบาทหน้าที่พิเศษในโรงเรียน ความสามารถพิเศษ การเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ทั้งในโรงเรียนและนอกโรงเรียน

2. ข้อมูลนักเรียนด้านสุขภาพ ได้แก่ ด้านร่างกาย ส่วนสูง น้ำหนัก โรคประจำตัว ความบกพร่องทางร่างกาย เช่น การได้ยิน การมองเห็น ฯลฯ ด้านจิตใจ ได้แก่ พฤติกรรม อารมณ์ซึมเศร้าวิตกกังวล ความประพฤติ พฤติกรรมอยู่ไม่นิ่ง สมาธิสั้น บุคลิกภาพเก็บตัว ซื่อๆ ฯลฯ

3. ข้อมูลนักเรียนด้านครอบครัว ได้แก่ สามารถทราบข้อมูลเกี่ยวกับนักเรียนด้านการเรียน ด้านเศรษฐกิจ ด้านครอบครัว ด้านพฤติกรรม ด้านครอบครัว ด้านสุขภาพจิต ด้านความสามารถพิเศษ เพื่อนสนิท ลักษณะสภาพแวดล้อมและที่อยู่อาศัย

นอกจากนี้ กรมสุขภาพจิต (2551, น.13-15) ยังได้กล่าวถึง วิธีการและเครื่องมือในการรู้จักเด็กนักเรียนเป็นรายบุคคลของครู ครูที่ปรึกษาควรใช้วิธีการและเครื่องมือที่หลากหลายเพื่อให้ได้ข้อมูลที่ครอบคลุมทั้งด้านความสามารถ ด้านสุขภาพ และด้านครอบครัวที่สำคัญคือ

1. ระเบียบสะสม เป็นเครื่องมือในรูปแบบของเอกสารเพื่อการเก็บรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับตัวนักเรียน โดยนักเรียนเป็นผู้ให้ข้อมูลโดยการบันทึกตามแบบฟอร์มที่ได้มีการกำหนดเกณฑ์ ของการพิจารณาคัดกรองนักเรียนในกลุ่มต่างๆ หรืออาจมีการสอบถามจากครูอื่นๆ หรือเพื่อนๆ ของนักเรียนเป็นต้น รวมทั้งการใช้เครื่องมือทดสอบต่างๆ หากครูที่ปรึกษาดำเนินการได้ เช่น แบบประเมินพฤติกรรมเด็กนักเรียน (SDQ) แบบประเมินความฉลาดทางอารมณ์ (EQ) และแบบประเมินความฉลาดด้านสติปัญญา (IQ) เป็นต้นรูปแบบและรายละเอียดในระเบียบสะสมของแต่ละโรงเรียนมีความแตกต่างกันได้ ขึ้นอยู่กับความต้องการของแต่ละโรงเรียน แต่อย่างน้อยควรครอบคลุมข้อมูลทั้งด้านการเรียน ด้านสุขภาพและด้านครอบครัวระเบียบสะสม ข้อมูลพื้นฐานสามารถเก็บบันทึกเข้าระบบเพื่อส่งต่อการส่งต่อ หรือการใช้โปรแกรมระเบียบสะสมเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อส่งต่อการนำไปใช้ ข้อมูลต่างๆของนักเรียนต้องเป็นข้อมูลที่ตรงกับความเป็นจริง เพราะข้อมูลด้านระเบียบสะสมจะมีการส่งต่อเมื่อนักเรียนมีการเรียนผ่านไปยังระดับชั้นอื่นต่อไป ซึ่งจะมีผลต่อการแก้ไขปัญหาและการส่งเสริมพัฒนาการของนักเรียนให้มีความต่อเนื่อง

2. แบบประเมินพฤติกรรมเด็ก (SDQ) เป็นแบบประเมินของสำนักพัฒนาสุขภาพจิต กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข พัฒนาจาก The Strengths and Difficulties Questionnaire (SDQ) เป็นเครื่องมือที่ผ่านการวิจัยแล้วว่ามีประสิทธิภาพในการคัดกรองปัญหาเด็กได้ดี สามารถช่วยเหลือครูในการคัดกรองปัญหาและให้การช่วยเหลือเบื้องต้นแก่เด็กในโรงเรียน แบบประเมินตนเอง (SDQ) นี้ เหมาะที่จะใช้กับเด็กอายุระหว่าง 4-16 ปี เป็นการประเมินผลกระทบของพฤติกรรมว่ามีความรื้อรัง ส่งผลกระทบต่อบุคคลรอบข้าง ต่อตัวเด็กเอง มีผลต่อสัมพันธภาพทางสังคม และชีวิตประจำวันของเด็กมากน้อยอย่างไร

3. วิธีการและเครื่องมืออื่นๆ อาจใช้การสัมภาษณ์ หรือเครื่องมืออื่นช่วยในการพิจารณาเพิ่มเติม กรณีที่เห็นว่าผลที่ได้ขัดแย้งกับความเป็นจริง โดยผู้ใช้เครื่องมือต้องไม่ลืมว่า ไม่มีเครื่องมือชนิดใดสมบูรณ์แบบ ขึ้นอยู่กับสภาพความพร้อมของผู้ตอบแบบประเมินเป็นสำคัญ แบบประเมินตนเองชุดนี้เป็นเพียง เครื่องมือเพื่อช่วยเหลือในการคัดกรองปัญหานักเรียนเท่านั้น ไม่ใช่เป็นตัวชี้้นำครูในการตัดสินใจปัญหานักเรียน

สรุปได้ว่า การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลนั้น หมายถึงกระบวนการและวิธีการในการหาข้อมูลเกี่ยวกับนักเรียนเพื่อให้เกิดความเข้าใจนักเรียน และมีประโยชน์ต่อการเฝ้าระวังและช่วยในการสังเกตพฤติกรรมของนักเรียน โดยครูที่ปรึกษาสามารถเก็บรวมมูลของนักเรียนได้จากแบบบันทึกข้อมูลนักเรียน ซึ่งจะทราบถึงข้อมูลพื้นฐานของนักเรียนทั้งในด้านความสามารถ ด้านสุขภาพ ด้านครอบครัวหรือจาก ระเบียบสะสม แบบประเมินพฤติกรรม หรือการเยี่ยมบ้าน การเก็บข้อมูลจะช่วยให้ครูที่ปรึกษาสามารถรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลมากยิ่งขึ้น ทั้งนี้นักเรียนแต่ละคนมีความแตกต่างกันในพื้นฐานความเป็นมาของชีวิต

3.1.2 การคัดกรองนักเรียน

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2547 ก, น. 15) ได้ให้ความหมายของการคัดกรองนักเรียนว่า การคัดกรองนักเรียนเพื่อจัดเป็นกลุ่มปกติ กลุ่มเสี่ยง/มีปัญหา นั้น ครูที่ปรึกษาสามารถวิเคราะห์ข้อมูลจากระเบียบสะสม SDQ และอื่นๆ ที่จัดทำเพิ่มเติม แต่ทั้งนี้โรงเรียนแต่ละแห่ง จำเป็นต้องประชุมครูเพื่อพิจารณาเกณฑ์การคัดกรองนักเรียน เพื่อให้ครูที่ปรึกษามีหลักในการคัดกรอง นักเรียนตรงกันทั้งโรงเรียน ซึ่งแตกต่างจากกลุ่มปกติ เพราะนักเรียนจะไวต่อการรับรู้ ครูที่ปรึกษาต้องเก็บผลการคัดกรองนักเรียนเป็นความลับ หรือการที่ครูที่ปรึกษาต้องประสานผู้ปกครองเพื่อการช่วยเหลือ ก็ควรระมัดระวังการสื่อสารที่ทำให้ผู้ปกครอง เกิดความรู้สึกว่าบุตรหลานของตนจัดอยู่ในกลุ่มผิดปกติแตกต่างจากนักเรียนคนอื่น ๆ ซึ่งอาจจะมีผลเสียต่อนักเรียนภายหลังได้

กรมสุขภาพจิต. (2551, น. 13-15) ได้กล่าวถึง ความสำคัญ และแนวทางการวิเคราะห์ ข้อมูลเพื่อการคัดกรองนักเรียน ไว้ดังนี้ การคัดกรองนักเรียนเพื่อให้ได้ข้อมูลที่เป็จริงจึงได้จัดแบ่งกลุ่มโดยที่สามารถนำข้อมูลที่มีอยู่มาใช้ในการคัดกรองนักเรียน การจัดกลุ่มนักเรียนเป็น 2 กลุ่ม คือ 1) กลุ่มปกติ คือ นักเรียนที่ได้รับการวิเคราะห์ข้อมูลต่าง ๆ ตามเกณฑ์การคัดกรองของโรงเรียนแล้ว อยู่ในเกณฑ์ของกลุ่มปกติ 2) กลุ่มเสี่ยง/มีปัญหา คือ นักเรียนที่จัดอยู่ในเกณฑ์ของกลุ่มเสี่ยง/มีปัญหา ตามเกณฑ์การคัดกรองของโรงเรียน ซึ่งโรงเรียนต้องให้การช่วยเหลือ ป้องกันหรือแก้ไขปัญหามาตามแต่กรณี

1. การคัดกรองนักเรียนเป็นการพิจารณาข้อมูลเกี่ยวกับตัวนักเรียน เพื่อการจัดกลุ่มนักเรียนเป็น 2 กลุ่ม ดังนี้

1.1 กลุ่มปกติ คือ นักเรียนที่ได้รับการวิเคราะห์ข้อมูลต่างๆ ตามเกณฑ์การคัดกรองของโรงเรียนแล้วอยู่ในเกณฑ์ของกลุ่มปกติ

1.2 กลุ่มเสี่ยงหรือมีปัญหา คือ นักเรียนที่จัดอยู่ในกลุ่มเสี่ยงหรือมีปัญหาตามเกณฑ์การคัดกรองของโรงเรียน ซึ่งโรงเรียนต้องให้การช่วยเหลือ ป้องกันหรือแก้ไขปัญหามาตามกรณีการจัดกลุ่มนักเรียนมีประโยชน์ต่อผู้ร่วมศึกษาค้นคว้าในการหาวิธีเพื่อดูแลช่วยเหลือนักเรียนไปได้อย่างถูกต้อง โดยเฉพาะการแก้ไขปัญหมาให้ตรงกับปัญหาของนักเรียนยิ่งขึ้นและมีความรวดเร็วในการแก้ไขปัญหา เพราะมีข้อมูลของนักเรียนในด้านต่างๆ ซึ่งหากผู้ร่วมศึกษาค้นคว้าได้คัดกรองนักเรียนเพื่อการจัดกลุ่มแล้วความชัดเจนในผู้ศึกษาค้นคว้า เพื่อการแก้ไขปัญหของนักเรียนจะม้น้อยลง มีผลต่อความรวดเร็วในการช่วยเหลือ ซึ่งบางกรณีจำเป็นต้องแก้ไขเร่งด่วนผลการคัดกรองนักเรียน ผู้ร่วมศึกษาค้นคว้าจำเป็นต้องระมัดระวังอย่างยิ่งที่จะไม่ทำให้นักเรียนรับรู้ได้ว่าตนถูกจัดอยู่ในกลุ่มเสี่ยงหรือมีปัญหา ซึ่งมีความแตกต่างจากกลุ่มปกติ โดยเฉพาะนักเรียนวัยรุ่นที่มีความไวต่อการ

รับรู้ (Sensitive) แม้นักเรียนจะรู้ตัวดีว่า ขณะนี้ตนมีพฤติกรรมอย่างไรหรือประสบปัญหาใดก็ตาม และเพื่อเป็นการป้องกันการล้อเลียนในหมู่เพื่อนอีกด้วย ดังนั้น ครูที่ปรึกษาต้องเก็บผลการคัดกรองนักเรียนเป็นความลับ นอกจากนี้หากผู้ร่วมศึกษาค้นคว้ามีการประสานงานกับผู้ปกครอง เพื่อการช่วยเหลือนักเรียนก็ควรระมัดระวังการสื่อสารที่ทำให้ผู้ปกครองรู้สึกว่บุตรหลานของตนถูกจัดอยู่ในกลุ่มที่ผิดปกติแตกต่างจากเพื่อนนักเรียนอื่นๆ ซึ่งอาจมีผลเสียต่อนักเรียนภายหลังได้

2. แนวทางการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อการคัดกรองนักเรียน การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อการคัดกรองนักเรียนนั้นการจัดกลุ่มนักเรียนมีประโยชน์ต่อครูที่ปรึกษาในการหาวิธีการเพื่อดูแลช่วยเหลือนักเรียนได้อย่างถูกต้อง โดยเฉพาะการแก้ไขปัญหา เพราะมีข้อมูลของนักเรียนในด้านต่างๆ ซึ่งหากครูที่ปรึกษาไม่ได้คัดกรองนักเรียนเพื่อจัดกลุ่มแล้วความชัดเจนในเป้าหมายเพื่อการแก้ไขปัญหานักเรียนจะมีน้อยลง มีผลต่อความรวดเร็วในการช่วยเหลือ ซึ่งบางกรณีจำเป็นต้องแก้ไขโดยเร่งด่วน ผลการคัดกรองนักเรียน ครูที่ปรึกษาจำเป็นต้องระมัดระวังอย่างยิ่งที่จะไม่ทำให้นักเรียนรับรู้ได้ว่าตนถูกจัดกลุ่มอยู่ในกลุ่มเสี่ยง/มีปัญหา นอกจากนี้หากครูที่ปรึกษามีการประสานงานกับผู้ปกครองเพื่อช่วยเหลือนักเรียน ก็ควรระมัดระวังสื่อสารที่ทำให้ผู้ปกครองเกิดความรู้สึกว่า บุตรหลานของตนถูกจัดอยู่ในกลุ่มที่ผิดปกติแตกต่างจากเพื่อนนักเรียนอื่นๆ ซึ่งอาจมีผลเสียต่อนักเรียนในภายหลังได้น้อยที่สุด

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2552, น.19) การคัดกรองนักเรียนเป็นการพิจารณาข้อมูลเกี่ยวกับตัวนักเรียนเพื่อจัดกลุ่มนักเรียนออกเป็น 3 กลุ่ม ดังนี้

1. กลุ่มปกติ หมายถึง นักเรียนทั่วไปไม่มีปัญหารุนแรงใดๆ ที่มีผลกระทบต่อวิถีชีวิต ประจำวันของตนเองหรือส่วนรวมในด้านลบแต่อาจมีความยุ่งยากเกิดขึ้นได้เมื่อต้องเผชิญปัญหาหรือภาวะวิกฤตในชีวิตประจำวัน

2. กลุ่มเสี่ยง หมายถึง นักเรียนที่มีพฤติกรรมเบี่ยงเบนไปจากปกติ เช่น เก็บตัว แสดงออกเกินขอบเขต ปรับตัวทางเพศไม่เหมาะสม ทดลองดื่ม เสพ สูบ ผลการเรียนเปลี่ยนแปลงไปในทางลบ

3. กลุ่มมีปัญหา หมายถึง นักเรียนมีพฤติกรรมที่เป็นปัญหาชัดเจน มีผลกระทบต่อชีวิตประจำวันของตนเองหรือต่อสังคมส่วนรวมในด้านลบ

การจัดกลุ่มนักเรียนนี้มีประโยชน์ต่อครูที่ปรึกษาในการหาวิธีการเพื่อดูแลช่วยเหลือนักเรียนได้อย่างถูกต้อง โดยเฉพาะการแก้ไขปัญหให้ตรงกับปัญหาของนักเรียนยิ่งขึ้นและมีความรวดเร็วในการแก้ไขปัญหเพราะมีข้อมูลของนักเรียนในด้านต่างๆ ซึ่งหากครูที่ปรึกษาไม่ได้คัดกรองนักเรียน เพื่อการจัดกลุ่มแล้วความชัดเจนในเป้าหมายเพื่อการแก้ปัญหานักเรียนจะมีน้อยลง มีผลต่อความรวดเร็วในการช่วยเหลือ ซึ่งบางกรณีจำเป็นต้องแก้ไขโดยเร่งด่วน ซึ่งผลการคัดกรองนักเรียน ครูที่ปรึกษาจำเป็นต้องระมัดระวังอย่างยิ่งที่จะไม่ทำให้นักเรียนรับรู้ได้ว่าตนถูกจัดกลุ่มอยู่ในกลุ่มเสี่ยง หรือกลุ่มปัญหา ซึ่งมีความแตกต่างจากกลุ่มปกติโดยเฉพาะนักเรียนวัยรุ่นที่มีความไวต่อการรับรู้ แม้นักเรียนจะรู้ตัวดีว่าขณะนี้ตนมีพฤติกรรมอย่างไรหรือประสบกับปัญหาใดก็ตามและเพื่อเป็นการป้องกันการล้อเลียนในหมู่เพื่อนอีกด้วย ดังนั้นครูที่ปรึกษาต้องเก็บผลการคัดกรองเป็นความลับ นอกจากนี้หากครูที่ปรึกษามีการประสานงานกับผู้ปกครองเพื่อช่วยเหลือนักเรียน

สรุปได้ว่า การคัดกรองนักเรียน หมายถึงกระบวนการและวิธีการพิจารณาข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับนักเรียนเพื่อจัดกลุ่มนักเรียนออกเป็น 3 กลุ่มตามเกณฑ์การคัดกรองนักเรียนได้แก่ กลุ่มปกติ กลุ่มเสี่ยงและกลุ่มมีปัญหา เพื่อให้สามารถช่วยเหลือนักเรียนได้อย่างถูกต้องทั่วถึง และทันการณ์ ส่งผลให้ครูที่ปรึกษาและโรงเรียนสามารถดำเนินการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนกลุ่มปกติ กลุ่มเสี่ยงและกลุ่มมีปัญหาได้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

3.1.3 การส่งเสริมและการพัฒนานักเรียน

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2547 ข, น.19) ได้ให้ความสำคัญของการส่งเสริมนักเรียนว่า เป็นการสนับสนุนให้นักเรียนทุกคนที่อยู่ในความดูแลของครูที่ปรึกษาไม่ว่าจะเป็นกลุ่มเสี่ยงหรือกลุ่มปกติให้มีคุณภาพมากขึ้น มีความภาคภูมิใจในตัวเองด้านต่างๆ ซึ่งจะช่วยป้องกันไม่ให้นักเรียนที่อยู่ในกลุ่มปกติกลายเป็นนักเรียนกลุ่มเสี่ยงและมีปัญหาด้านพฤติกรรม และเป็นการช่วยนักเรียนกลุ่มเสี่ยงละมีปัญหาด้านพฤติกรรม กลับมาเป็นนักเรียนกลุ่มปกติ และมีคุณภาพที่โรงเรียนหรือชุมชนคาดหวัง กิจกรรมหลักที่โรงเรียนต้องดำเนินการ คือการจัดกิจกรรมโฮมรูม (Homeroom) และการจัดประชุมผู้ปกครองชั้นเรียน (Classroom Meeting) รายละเอียดดังนี้รายละเอียดดังนี้

1. กิจกรรมโฮมรูม (Homeroom) โฮมรูม หมายถึง ห้องที่กำหนดให้ครูคนใดคนหนึ่งมีหน้าที่รับผิดชอบต่อนักเรียนชั้นใดชั้นหนึ่งโดยเฉพาะ เพื่อลงเวลามาเรียนของนักเรียนทั้งในเวลาเช้าและบ่ายและประกาศแจ้งข่าวสารต่างๆ ที่นักเรียนควรทราบทั้งอบรม ตักเตือน สั่งสอน ให้ความรู้ที่ประโยชน์แก่นักเรียนและเรื่องอื่นๆ ที่จำเป็น เวลาที่ใช้ในการจัดกิจกรรมโฮมรูมมีความแตกต่างกันไปบางโรงเรียนจัดให้มีกิจกรรมนี้ในช่วงเช้าก่อนเข้าเรียนโดยเวลาวันละประมาณ 15-20 นาทีโรงเรียนอาจจัดสัปดาห์ละครั้งๆ ประมาณ 40-50 นาที โดยอาจจัดในช่วงเช้าหรือเย็นแล้วแต่ความเหมาะสมของแต่ละโรงเรียน ส่วนครูผู้ดำเนินการกิจกรรมโฮมรูมนั้น โดยทั่วไปมอบหมายให้ครูประจำชั้นเป็นผู้ดำเนินการเนื่องจากเป็นผู้ที่อยู่ใกล้ชิดกับเด็กตลอดทั้งวัน สามารถเห็นและเข้าใจในปัญหาและพฤติกรรมของเด็กแต่ละคนในห้องเรียนได้อย่างดีกิจกรรมโฮมรูมเป็นกิจกรรมส่งเสริมนักเรียนตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเสริมสร้างทักษะการดำรงชีวิตให้แก่นักเรียนเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่มเพื่อให้สามารถดำรงชีวิตในสังคมปัจจุบันและอนาคตได้อย่างเป็นสุข มีคุณค่าและประสบผลสำเร็จตามศักยภาพ รวมทั้งมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของเยาวชนไทยในยุคปฏิรูป

2. การจัดประชุมผู้ปกครองในชั้นเรียน (Classroom Meeting) การประชุมมีความสำคัญเป็นอย่างมากที่ผู้ปกครองต้องใส่ใจ เพราะเป็นวันที่ผู้ปกครองจะได้รับทราบเกี่ยวกับพัฒนาการของลูกทั้งในด้านการเรียนและพฤติกรรมจากคุณครูประจำชั้น รวมถึงนโยบายในภาพรวมของโรงเรียน ซึ่งเด็กในวัยนี้ยังต้องอยู่ในการดูแลของผู้ปกครองอย่างใกล้ชิด การพบคุณครูประจำชั้นจะทำให้ผู้ปกครองทราบว่าลูกของตนมีความรับผิดชอบต่อการเรียนหรือมีความเข้าใจในการเรียนระดับไหน เช่น ดีแล้ว (ตั้งใจเรียน ทำงานเสร็จทันในเวลา ไม่มีงานค้าง เขียนหนังสือได้ถูกต้อง เข้าใจคณิตศาสตร์ได้ดี เรียนทันเพื่อน ฯลฯ) หรือ ควรปรับปรุง (ชอบเหม่อ มีโลกส่วนตัว ไม่สนใจเรียน งานค้างแล้วแอบเก็บซ่อนไว้ใต้โต๊ะ เขียนสะกดผิดบ่อยๆ ไม่ส่งงานตามกำหนด ฯลฯ) หรือขณะอยู่โรงเรียนมีพฤติกรรมอย่างไรการแจ้งข้อมูลให้กับผู้ปกครองทราบถือเป็นแก้ไขปัญหาลูกเบื้องต้นโดยที่ครูที่ปรึกษา

สามารถทำได้เบื้องต้น การที่ครูปรึกษามีการทราบถึงข้อมูลเบื้องต้นของนักเรียนก็จะช่วยให้การติดตามและประเมินผลได้ง่ายยิ่งขึ้น

กรมสุขภาพจิต (2551, น. 19-22) ได้กล่าวถึงวิธีการและเครื่องมือเพื่อการส่งเสริมนักเรียนมีหลายวิธีที่โรงเรียนสามารถพิจารณาดำเนินการได้ แต่มีกิจกรรมหลักสำคัญที่โรงเรียนต้องดำเนินการคือ การจัดกิจกรรมโฮมรูม (Homeroom) การจัดประชุมผู้ปกครองนักเรียน (classroom Meeting) การจัดกิจกรรมโฮมรูม เป็นกิจกรรมที่จัดให้ครูที่ปรึกษาพบกับนักเรียนประจำชั้นเพื่อให้เกิดความไว้วางใจและทำให้เกิดบรรยากาศเสมือนบ้านที่มีครูที่ปรึกษา และนักเรียนเป็นดังสมาชิกในครอบครัวเดียวกันและมีการทำกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ในด้านต่างๆ เช่น การรู้จักตนเองของนักเรียน การรู้จักผู้อื่นและสิ่งแวดล้อม มีทักษะในการตัดสินใจ ทักษะในการปรับตัวและการวางแผนชีวิต เป็นต้น กิจกรรมเหล่านี้ครูและนักเรียนควรมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมด้วยกัน การจัดกิจกรรมโฮมรูมจะก่อให้เกิดประโยชน์ทำให้ครูที่ปรึกษารู้จักนักเรียนมากขึ้นและเป็นการป้องกันปัญหาที่จะเกิดกับนักเรียนได้อีกทางหนึ่ง โดยมีแนวทางการจัดกิจกรรมโฮมรูม ดังนี้

1. กำหนดกิจกรรมโฮมรูมโดยยึดความต้องการของนักเรียน ให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมโฮมรูม ดังนี้

1.1 สสำรวจความต้องการของนักเรียนในการจัดกิจกรรมโฮมรูม

1.2 การกำหนดหัวข้อให้สอดคล้องกับการจัดกิจกรรมส่งเสริมและเพิ่มเติมให้กับนักเรียน เพื่อความเหมาะสมกับปัญหาของนักเรียน

1.3 จัดกิจกรรมโฮมรูมแต่ละครั้ง ควรมีการดำเนินการเป็นหลักฐานทั้งก่อนการดำเนินการและหลังการดำเนินการ ซึ่งอาจเขียนในรูปแบบของการบันทึกการจัดกิจกรรมหรืออื่นๆ ซึ่งการบันทึกอาจบันทึกในแผนการจัดกิจกรรม หรือในแบบฟอร์มบันทึกที่แยกออกมาต่างหากก็ได้ขึ้นอยู่กับความเหมาะสม และความสะดวกในการใช้

1.4 ประเมินผลการจัดกิจกรรมและจัดทำรายงาน

2. โรงเรียนกำหนดแนวทางการจัดทำคู่มือสำหรับการทำกิจกรรมโฮมรูมของครูที่ปรึกษาและนักเรียน โดยใช้เกณฑ์ที่ทางโรงเรียนได้กำหนดขึ้นเพื่อให้สอดคล้องและเป็นไปในทิศทางเดียวกันทั้งโรงเรียน แต่ในการจัดแต่ละกิจกรรมต้องสามารถยืดหยุ่นแต่ละกิจกรรมเพื่อให้เหมาะสมกับสภาพนักเรียนแต่ละกลุ่ม

3. วิธีการทำงานนโยบายที่มีการผสมผสานความต้องการของนักเรียนเพื่อรับฟังปัญหาและสิ่งที่นักเรียนต้องการและทำเป็นข้อตกลงร่วมกันในกิจกรรมโฮมรูม เพื่อที่จะสามารถดำเนินกิจกรรมได้อย่างสมบูรณ์

4. วิธีการอื่นๆ ตามความเหมาะสมการจัดกิจกรรมที่ช่วยส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครองจะช่วยให้การแก้ปัญหาเกิดขึ้นได้อย่างสมบูรณ์ การจัดกิจกรรมประชุมผู้ปกครองหรือการให้ครูที่ปรึกษาได้พบปะกับผู้ปกครองนักเรียนก็จะช่วยแก้ไขปัญหาค้นหาหรือร่วมมือกับทางโรงเรียนในการป้องกันหรือแก้ไขปัญหานักเรียนโดยมีแนวทางการดังนี้

4.1 การเตรียมการ โรงเรียนและครูที่ปรึกษาได้มีการกำหนดข้อตกลงเพื่อที่จะได้พูดคุยกับผู้ปกครองเพื่อนำไปจัดกิจกรรมให้กับนักเรียนและนำไปสู่การประเมินผลการพัฒนานักเรียนในแต่ละด้านได้

4.2 การสื่อสาร ครูที่ปรึกษาเมื่อต้องการให้บุคคลรู้จักซึ่งกันและกันดีขึ้น ควรจัดให้บุคคลที่ไม่รู้จักกันมาก่อนให้ทำงานร่วมกันเป็นคู่ๆ หรือเป็นกลุ่มเล็กๆ ก็จะทำให้แต่ละคนในกลุ่มได้ประสบการณ์ ความรู้สึกที่ปลอดภัย มีความเอื้ออาทรต่อกัน จากกลุ่มเล็กๆ ก็จะขยายการผูกมิตรไมตรีออกไปสู่กลุ่มใหญ่ขึ้นโดยไม่ยากนัก

4.3 การจัดกิจกรรมในการประชุม การที่จะให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในที่ประชุม นั้น การเชิญผู้ปกครองเข้าร่วมในการจัดกิจกรรมต่างของทางโรงเรียนก็จะช่วยสานสัมพันธ์ระหว่างบ้านกับโรงเรียนให้มากยิ่งขึ้นเพื่อให้นักเรียนได้เกิดความกระตือรือร้นในการมาโรงเรียน

4.4 การสรุปผลและบันทึกการประชุมผู้ปกครอง ในการประชุมแต่ละครั้ง ครูที่ปรึกษาควรมีการสรุปผล และจัดทำเอกสารเป็นหลักฐาน เพื่อประโยชน์ดังนี้

4.4.1 เป็นการเก็บหลักฐานกิจกรรมข้อมูลสำหรับจัดกิจกรรมครั้งต่อไป

4.4.2 เป็นข้อมูลสำหรับการส่งเสริมระบบงานดูแลช่วยเหลือต่อไป

4.4.3 เป็นข้อมูลเพื่อใช้ในการจัดกิจกรรมการประชุมผู้ปกครองในครั้งต่อไปเพื่อให้เกิดความสอดคล้องและต่อเนื่อง

4.4.4 การป้องกันและช่วยเหลือนักเรียน

สรุปได้ว่า การส่งเสริมและพัฒนาในแนวทางที่ครูที่ปรึกษาได้กำหนดนโยบาย ร่วมกันกับโรงเรียนจะช่วยให้การแก้ไขปัญหาให้นักเรียนในกลุ่มต่างๆ ที่อยู่ในความดูแลได้เกิดความภูมิใจสามารถที่จะกลับมามีพฤติกรรมดีขึ้นตามที่สถานศึกษาหรือครูที่ปรึกษาคาดหวังตามเป้าหมายที่ได้ตั้งไว้ สามารถปรับปรุงพฤติกรรมให้เป็นพฤติกรรมที่พึงประสงค์ของสังคมให้ได้ ซึ่งวิธีการส่งเสริมและพัฒนา นักเรียนสามารถทำได้หลายวิธีการ

3.1.4 การป้องกันและแก้ไขปัญหา

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2547 ข, น.23) ได้ให้ความสำคัญของการป้องกันและแก้ไขปัญหาว่า ในการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ครูที่ปรึกษาควรให้ความเอาใจใส่กับนักเรียนเท่าเทียมกันแต่สำหรับนักเรียนกลุ่มเสี่ยงและมีปัญหานั้น จำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องให้การดูแลเอาใจใส่อย่างใกล้ชิดและหาวิธีการช่วยเหลือ ทั้งการป้องกันและการแก้ไข ปัญหา โดยไม่ปล่อยปละละเลยนักเรียน จนกลายเป็นปัญหาสังคม การป้องกันและแก้ไข ปัญหาของนักเรียน จึงเป็นภาระที่ยิ่งใหญ่และมีคุณค่าอย่างมาก ในการพัฒนาให้นักเรียนเติบโตเป็นบุคคลที่มีคุณภาพของสังคมต่อไป ทุกครั้งที่ให้การช่วยเหลือควรมีการบันทึกไว้เป็นหลักฐานด้วยกิจกรรมการดำเนินการที่ครูที่ปรึกษาต้องดำเนินการ คือ การให้คำปรึกษาเบื้องต้นและการจัดกิจกรรมเพื่อการป้องกันและแก้ไข ปัญหา โดยการประสานงานกับครูหรือผู้ที่เกี่ยวข้องอื่นๆ การจัด กิจกรรมส่งเสริมพัฒนาเพื่อ การป้องกันและแก้ไข ปัญหาอาจจะประกอบไปด้วยกิจกรรมที่ส่งเสริมภายในห้องเรียนหรืออาจเป็น กิจกรรมที่ส่งออกไปภายนอกก็ได้

กรมสุขภาพจิต. (2551, น.19-21) ได้จัดทำเครื่องมือสำหรับการป้องกันและแก้ไข ปัญหาโดยให้ความสำคัญกับการดูแลช่วยเหลือ การให้ความช่วยเหลือเบื้องต้นสำหรับครูประจำชั้นเป็นการแก้ไข ปัญหาในระดับพื้นฐานที่ทางโรงเรียนได้กำหนดไว้ ซึ่งสำคัญอย่างมากที่ครูที่ปรึกษา

และทางโรงเรียนจะได้เอาใจใส่นักเรียนเป็นรายบุคคล เพื่อเป็นการป้องกันไม่ให้นักเรียนเกิดปัญหาที่ซ้ำซ้อน และหาทางออกด้วยตัวเอง และลูกกลมไปจนถึงเป็นปัญหาสังคมต่อไป

1. ให้ความสำคัญแก่การสร้างสภาพแวดล้อมที่เหมาะสม ครอบครัวที่อบอุ่น และสถานศึกษาที่ใส่ใจดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างใกล้ชิด ด้วยการปลูกฝังคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ความรู้ที่ทันโลก และคุณค่าที่ดีของวัฒนธรรมไทย สร้างความเข้าใจให้แก่พ่อแม่ ถึงวิธีการดูแลช่วยเหลือบุตรที่ถูกต้อง การกระทำที่ช่วยสนับสนุนส่งเสริม พัฒนาให้นักเรียนมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ และมีคุณภาพตามที่สังคมต้องการ

2. วิธีการและเครื่องมือเพื่อการป้องกันและแก้ไขปัญหา การป้องกันและแก้ไขปัญหานี้ให้นักเรียนมีหลายเทคนิค วิธีการ แต่สิ่งที่ผู้ร่วมศึกษาค้นคว้าจำเป็นต้องดำเนินการมี 2 ประการ คือ การให้การปรึกษาเบื้องต้น และการจัดกิจกรรมเพื่อการป้องกันและแก้ไขปัญหานี้

3. ข้อที่พึงตระหนักในการป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียน

3.1 การรักษาความลับเรื่องราวข้อมูลของนักเรียนถือเป็นส่วนหนึ่งในการแก้ไขปัญหาเพราะข้อมูลที่ได้รับมาจากนักเรียนถือเป็นความลับที่ครูที่ปรึกษาหรือผู้เชี่ยวชาญเป็นผู้บันทึกข้อมูลของนักเรียนในแต่ละด้านเพื่อการประเมินผล และควรมีการเก็บข้อมูลต่างๆ ไว้ให้เป็นระบบและสามารถนำมาใช้ประโยชน์ได้จริง และควรมีการรายงานผลการประเมินและติดตามอย่างต่อเนื่อง การเก็บและการนำข้อมูลของนักเรียนไปใช้จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องเก็บเป็นความลับ

3.2 การแก้ไขปัญหา

3.2.1 สาเหตุของปัญหาที่เกิดขึ้นกับนักเรียน เกิดขึ้นได้หลายสาเหตุ ดังนั้นการคัดกรองนักเรียนในแต่ละกลุ่มจึงมีความสำคัญในการแก้ไขปัญหา เพื่อที่จะได้จัดกิจกรรมหรือการช่วยเหลือได้ถูกต้องและถูกวิธี

3.2.2 สาเหตุของปัญหาที่มีความหลากหลายอาจกล่าวได้ว่ามีมาจากปัจจัยหลายด้านทั้งนี้การที่จะแก้ไขปัญหาให้เกิดประสบความสำเร็จกับนักเรียนคนหนึ่ง ก็อาจไม่เหมาะสมกับนักเรียนอีกคนหนึ่ง เนื่องจากความแตกต่างของบุคคล ดังนั้น การช่วยเหลือนักเรียน โดยเฉพาะการให้การปรึกษาจึงไม่มีสูตรการช่วยเหลือสำเร็จตายตัว เพียงแต่มีแนวทางกระบวนการหรือทักษะการช่วยเหลือที่ครูแต่ละคนสามารถเรียนรู้ ผักผ่อน เพื่อการนำไปใช้ให้เหมาะสมกับแต่ละปัญหาในนักเรียนแต่ละคน

สรุปได้ว่า การป้องกันและแก้ไขปัญหานี้ หมายถึงกระบวนการที่ครูที่ปรึกษาได้ดำเนินการพิจารณาแนวทางการป้องกัน ด้วยการให้คำแนะนำปรึกษาเบื้องต้น เผื่อระวัง ไม่ให้นักเรียนกลุ่มเสี่ยงกลายเป็นเด็กกลุ่มมีปัญหา ส่วนการแก้ไขเป็นการที่ครูที่ปรึกษาหาวิธีในการแก้ปัญหาของนักเรียนอย่างเหมาะสมและตรงกับสาเหตุ โดยพิจารณาเลือกกิจกรรมต่างๆ เช่น กิจกรรมการใช้หลักสูตร กิจกรรมในห้องเรียน กิจกรรมเพื่อนช่วยเพื่อน กิจกรรมซ่อมเสริม และกิจกรรมสื่อสารกับผู้ปกครอง โดยครูที่ปรึกษาจะต้องการรักษาความลับเกี่ยวกับข้อมูลของนักเรียนและบุคคลที่ให้การช่วยเหลือแก้ไขไว้อย่างเคร่งครัด

3.1.5 การส่งต่อ

ในระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนนั้น ปัญหาของนักเรียนบางคนไม่สามารถแก้ไขได้จากอาจารย์ที่ปรึกษาเพียงคนเดียว มีความจำเป็นต้องมีการส่งต่อไปยังผู้เกี่ยวข้องอื่นๆ เช่น ครูแนะแนว ครูประจำวิชา

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2547 ข, น.27) ได้ให้ความสำคัญของการส่งต่อว่า ในการป้องกันและการแก้ไขปัญหา โดยครูที่ปรึกษาตามกระบวนการในระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนแล้ว บางกรณีที่มีปัญหามากที่ยากต่อการช่วยเหลือ หรือช่วยเหลือแล้วนักเรียนมีพฤติกรรมไม่ดีขึ้น ก็ควรดำเนินการส่งต่อผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านต่อไป เพื่อให้ปัญหาของนักเรียนได้รับการช่วยเหลืออย่างถูกต้องและรวดเร็วขึ้น หากปล่อยให้บทบาทของครูที่ปรึกษาหรือครูคนใดคนหนึ่งเท่านั้น ความยุ่งยากของปัญหาอาจจะมีมากขึ้นหรือลุกลามกลายเป็นปัญหาใหญ่โตจนยากต่อการแก้ไข ในการส่งต่อจะมีทั้งการส่งต่อภายในโรงเรียน คือ การส่งต่อไปยังครูที่สามารถให้การช่วยเหลือนักเรียนได้ เช่น ครูที่ปรึกษาคนอื่น ครูฝ่ายปกครอง เป็นต้น และการส่งต่อภายนอก คือ การส่งต่อไปยังผู้เชี่ยวชาญภายนอก

การดำเนินงานตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน เป็นความรับผิดชอบของโรงเรียนและครูที่ปรึกษาในการจัดกิจกรรมส่งเสริมและพัฒนาหรือการติดต่อหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องเข้ามาจัดกิจกรรมส่งเสริมภายในโรงเรียนให้ตามรูปแบบของแต่ละกิจกรรมสอดคล้องกับการดูแลช่วยเหลือนักเรียน และเป็นการสนับสนุนให้มีการให้นักเรียนได้แสดงออกมากยิ่งขึ้น

กรมสุขภาพจิต (2551, น. 31-32) การส่งต่อนักเรียนเป็นการป้องกันและแก้ไขปัญหาโดยการส่งต่อให้กับผู้เชี่ยวชาญเฉพาะทาง เพื่อเป็นการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมนักเรียนให้ตรงกับสภาพปัญหาที่เกิดหรือการได้คัดกรองนักเรียนในกลุ่มเสี่ยงต่างๆ ซึ่งกรเริ่มต้นเก็บข้อมูลจากครูที่ปรึกษาและบุคคลากรภายในโรงเรียนโดยการช่วยเหลือที่ถูกรวบรวมยิ่งทำให้เกิดความรวดเร็วในการแก้ไขปัญหา และกรมสุขภาพจิตได้มีการให้ความสำคัญกับปัญหาที่เกิดขึ้นในระดับสถานศึกษาจึงได้มีการกำหนดการส่งต่อนักเรียนแบ่งเป็น 2 แบบ คือ

1. การส่งต่อภายใน ครูที่ปรึกษาส่งต่อไปยังครูที่สามารถให้การช่วยเหลือนักเรียนได้ทางนี้ขึ้นอยู่กับลักษณะของปัญหา เช่น ครูแนะแนว ครูพยาบาล ครูประจำวิชาหรือฝ่ายปกครอง เป็นต้น การส่งต่อภายใน หากส่งต่อไปยังครูแนะแนวหรือฝ่ายปกครองจะเป็นการแก้ไขปัญหาที่ยากต่อการ

1. ช่วยเหลือของครูที่ปรึกษา เช่น ปัญหาเกี่ยวกับจิตใจ ความรู้สึก ปัญหาพฤติกรรมที่ซับซ้อนหรือรุนแรง เป็นต้น ครูที่รับต่อต้องมีการช่วยเหลืออย่างมีระบบ และประสานการทำงานกับผู้เกี่ยวข้อง เพื่อการช่วยเหลือที่มีประสิทธิภาพ แนะนำกรณีที่ยากต่อการช่วยเหลืออีกก็ส่งต่อ

2. การส่งต่อภายนอก ครูแนะแนวหรือครูฝ่ายปกครองเป็นผู้ดำเนินการส่งต่อไปยังผู้เชี่ยวชาญภายนอก

กรมสุขภาพจิต (2551, น. 33-34) ได้นำเสนอแนวทางการพิจารณาในการส่งต่อโดยครูที่ปรึกษาการส่งต่อนักเรียนไปพบครูอื่นๆ เพื่อให้การช่วยเหลือต่อไปนั้น มีแนวทางการพิจารณาส่งต่อสำหรับครูที่ปรึกษา ดังนี้

1. ครูที่ปรึกษาไม่สามารถแก้ไขปัญหาได้ทำให้ นักเรียนมีสภาพปัญหาที่คงเดิม หรืออาจจะแย่ลง แม้จะได้รับความช่วยเหลือแล้วก็ตาม

2. นักเรียนไม่ให้ความร่วมมือในการช่วยเหลือของครูที่ปรึกษา เช่น นัดให้มาพบแล้วไม่มาตามนัดอยู่เสมอ ให้ทำกิจกรรมหรือการช่วยเหลือก็ไม่ยินดีร่วมกิจกรรมใดๆ

3. อีกแนวทางของปัญหาที่มีความซับซ้อนที่เกิดขึ้นกับนักเรียน ปัญหาที่มีผลกระทบต่อทางด้านจิตใจที่ต้องใช้ความเอาใจใส่อย่างใกล้ชิด หรืออาจต้องส่งผู้เชี่ยวชาญเฉพาะทางในการบำบัดหรือช่วยเหลือโดยด่วน เป็นการส่งต่อภายนอกที่จะต้องเร่งดำเนินการให้เกิดขึ้นหากพบปัญหาเหล่านี้และทำความเข้าใจกับนักเรียนให้ทราบถึงเหตุผลของการส่งต่อ

นอกจากนี้กรมสุขภาพจิต ได้เสนอแนวทางดำเนินการส่งต่อนักเรียนของครูที่ปรึกษาโดยมีแนวทางการดำเนินงาน ดังนี้

1. ประสานงานกับครูที่จะช่วยเหลือนักเรียนต่อ เพื่อให้ง่ายต่อการดำเนินงานในลำดับต่อไปของการส่งต่อนักเรียนเพื่อให้นักเรียนได้ทราบล่วงหน้าและเตรียมความพร้อม

2. การสรุปข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับนักเรียน ปัญหาและวิธีการช่วยเหลือจะช่วยให้เกิดการประผลได้อย่างรวดเร็ว ซึ่งการเข้าไปช่วยเหลือนักเรียนเป็นเรื่องเร่งด่วนเพื่อไม่ให้ปัญหาเกิดลุกลามเป็นปัญหาที่ใหญ่มากยิ่งขึ้น เพื่อให้การส่งต่อที่สมบูรณ์การส่งต่อข้อมูลนักเรียนก็มีผลต่อการส่งเสริมและพัฒนานักเรียนในเบื้องต้นได้

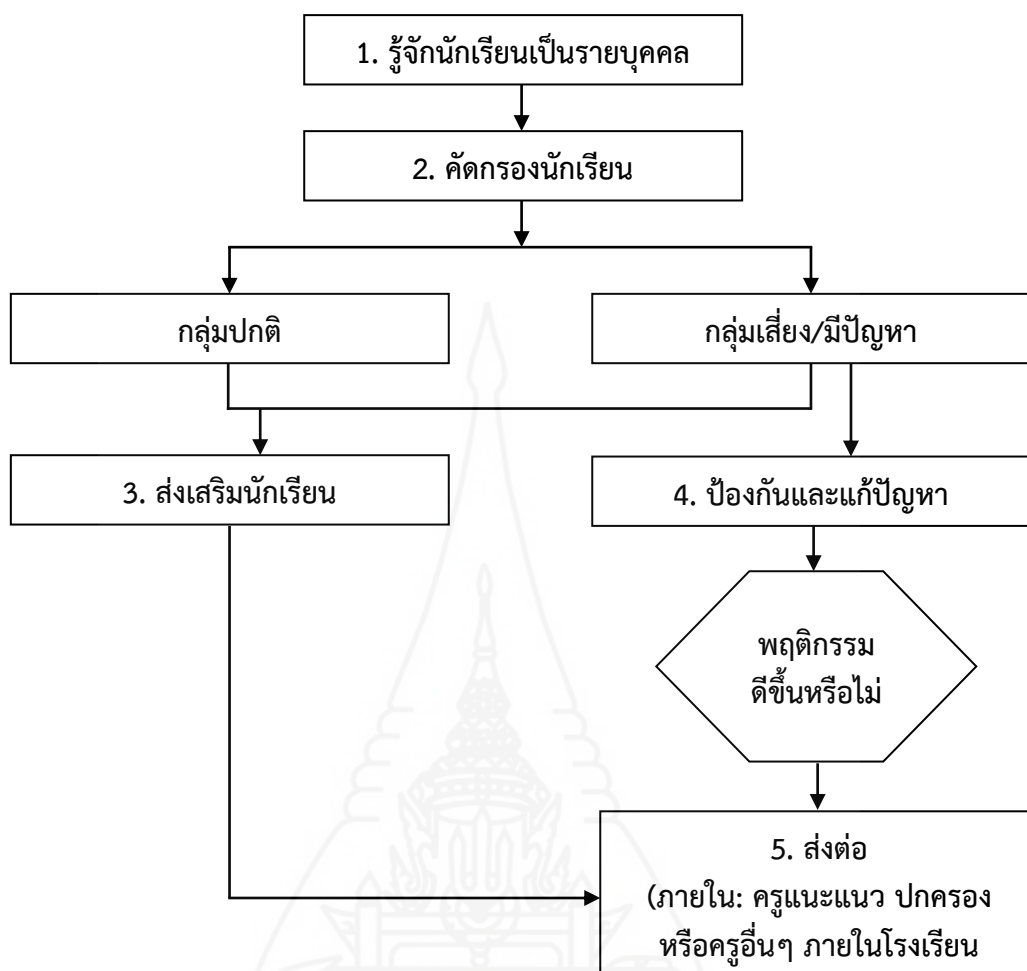
3. ครูที่ปรึกษาควรมีการคำนึงถึงการให้ข้อมูลกับนักเรียนในเรื่องของการส่งต่อทั้งการส่งต่อภายในและการส่งต่อภายนอก เพื่อไม่ให้นักเรียนเกิดความรู้สึกกังวล และให้นักเรียนได้เกิดความสบายใจมากยิ่งขึ้น

4. ครูที่ปรึกษามีการติดต่อประสานงานกับหน่วยงานภายนอกหรือผู้เชี่ยวชาญในการนัดหมายแต่ละครั้งให้ชัดเจน

5. ครูที่ปรึกษาสามารถทราบถึงข้อมูลการประเมินผลนักเรียนในการพัฒนาต่างๆ และมีการติดตามผลอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ

สรุปได้ว่า การส่งต่อนักเรียนหมายถึง การที่ครูที่ปรึกษาประสานงานกับผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน เพื่อส่งนักเรียนที่มีปัญหาที่ยากเกินกำลังของครูที่ปรึกษาที่จะช่วยเหลือ นักเรียนที่ไม่สามารถปรับพฤติกรรมให้ดีขึ้น เด็กที่มีความสามารถพิเศษ เด็กอัจฉริยะ หรือเด็กที่มีความต้องการพิเศษ เพื่อให้นักเรียนได้รับการส่งเสริมพัฒนาและช่วยเหลืออย่างถูกต้องและรวดเร็วขึ้น

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2547 ก : 3) ได้สรุปกระบวนการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนทั้ง 5 ขั้นตอน ดังนี้

ภาพที่ 2.1 กระบวนการดำเนินงานตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

ที่มา: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2547, น. 3)

3.2 งานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนเทศบาล 1 บ้านสะเดา สังกัดเทศบาลเมืองสะเดา จ.สงขลา โรงเรียนเทศบาล 1 บ้านสะเดา (2554 ข, น. 1-6)

โรงเรียนเทศบาล 1 บ้านสะเดา สังกัดเทศบาลเมืองสะเดา อำเภอสะเดา จังหวัดสงขลา ได้มีแนวทางการจัดการศึกษา ดังต่อไปนี้

ปรัชญา “เรียนดี กิจกรรมเด่น เน้นคุณธรรม น้อมนำเศรษฐกิจพอเพียง”

วิสัยทัศน์ “โรงเรียนเทศบาล 1 บ้านสะเดา เป็นโรงเรียนคุณภาพ บนพื้นฐานปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง”

พันธกิจ

1. จัดการศึกษาในระดับชั้นพื้นฐานตั้งแต่ระดับปฐมวัยถึงระดับประถมศึกษาปีที่ 6
2. จัดกระบวนการเรียนรู้โดยมุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
3. พัฒนาครูให้มีสมรรถนะตามมาตรฐานวิชาชีพ

4. พัฒนาสื่อ เทคโนโลยีและแหล่งเรียนรู้ ให้สามารถตอบสนองความต้องการของผู้เรียนและชุมชน

5. บริหารจัดการโดยใช้รูปแบบโรงเรียนเป็นฐานและการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

6. พัฒนารูปแบบการบริหารงบประมาณโดยมุ่งเน้นผลงาน

เป้าหมาย

1. ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์เฉลี่ยตามเกณฑ์การทดสอบระดับชาติ ร้อยละ 50

2. ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม ตามมาตรฐานการศึกษาและหลักสูตรสถานศึกษา

3. โรงเรียนมีหลักสูตรสถานศึกษาที่สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 สอดรับกับธรรมชาติของผู้เรียนและความต้องการของชุมชน

4. ครูจัดกระบวนการเรียนรู้โดยมุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญและปฏิบัติตามมาตรฐานวิชาชีพครู

5. โรงเรียนมีสื่อ เทคโนโลยี และแหล่งเรียนรู้ที่สามารถตอบสนองความต้องการของผู้เรียนและชุมชน

6. โรงเรียนสามารถบริหารจัดการโดยใช้รูปแบบโรงเรียนเป็นฐาน

5. โรงเรียนสามารถดำเนินงานประกันคุณภาพในสถานศึกษาเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารจัดการ

6. โรงเรียนมีรูปแบบการบริหารงบประมาณที่มีประสิทธิภาพโดยมุ่งเน้นผลงาน

จาก ปรัชญา วิสัยทัศน์ พันธกิจและเป้าหมายของโรงเรียนนำมาเป็นแนวทางการดำเนินงานในระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยได้มีการจัดทำแผนยุทธศาสตร์แผนพัฒนาประจำปี โครงการและ กิจกรรมรองรับทั้งนี้งานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน เป็นงานหนึ่งในงานกิจการนักเรียนตามขอบข่ายการบริหารงานโรงเรียนเทศบาล 1 บ้านสะเดา ดังแสดงในภาพที่ 2.2

ขอบข่ายการบริหารงานโรงเรียนเทศบาล 1 บ้านสะเดา

ภาพที่ 2.2 ขอบข่ายการบริหารงานโรงเรียนเทศบาล 1 บ้านสะเดา

ยุทธศาสตร์

พันธกิจที่ 1 ส่งเสริมให้ผู้เรียนเป็นคนดี มีคุณธรรมจริยธรรม ตามมาตรฐานของสถานศึกษา 1. ส่งเสริมให้ผู้เรียนปฏิบัติตามหลักธรรมทางศาสนา 2. ส่งเสริมให้ผู้เรียนเป็นสมาชิกที่ดีของสังคมและปฏิบัติตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

พันธกิจที่ 2 พัฒนาความสามารถทางด้านภาษา กีฬา วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี โดยมีเป้าหมาย 2 ประการ คือ

1. ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ใช้ทักษะทางภาษา กีฬา วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
2. พัฒนาแหล่งเรียนรู้ทางด้านภาษา กีฬา วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

พันธกิจที่ 3 เสริมสร้างผู้เรียนให้มีจิตสาธารณะและมีความสุขบนพื้นฐานปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง โดยมีเป้าหมาย คือ

1. เสริมสร้างให้ผู้เรียนมีจิตสาธารณะ
2. ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีสุขนิสัย สุขภาพกาย และสุขภาพจิตที่ดี
3. ส่งเสริมให้ผู้เรียนรู้จักการอยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุข
4. ส่งเสริมการเรียนรู้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียน

โครงการตามแผนปฏิบัติงาน ฝ่ายบริหารงานทั่วไป โรงเรียนเทศบาล ๑ บ้านสะเดา

1. โครงการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม และค่านิยมอันพึงประสงค์

- เข้าค่ายธรรมะ
- ไปวัดวันพระ
- สวดมนต์วันศุกร์
- 2. โครงการธนาคารความดี
 - พิธีกรทางศาสนา
 - สมุดบันทึกความดี
 - มอบเกียรติบัตรแก่นักเรียน
 - จัดป้ายนิเทศ “คนดี ท.1”
- 3. โครงการส่งเสริมประชาธิปไตยในโรงเรียน
 - สถานักเรียน
 - สารวัตรนักเรียน
- 4. โครงการพัฒนาระบบดูแลและช่วยเหลือผู้เรียน
 - การคัดกรองผู้เรียนกลุ่มเสี่ยง
 - การบันทึกข้อมูลผู้เรียนรายบุคคล
 - การจัดกิจกรรมกลุ่มสนใจ
 - การเยี่ยมบ้าน
- 5. โครงการดนตรี-นาฏศิลป์ ศิลปินเมืองสะเดา
 - ดุริยางค์โรงเรียน
 - การแสดงนาฏศิลป์
- 6. โครงการส่งเสริมกีฬาและนันทนาการ
 - การแข่งขันกีฬานักเรียนเทศบาล
 - การแข่งขันกีฬากลุ่มอำเภอสะเดา
- 7. โครงการจัดทำทะเบียนนักเรียนเข้าและจำหน่ายนักเรียน
 - จัดทำทะเบียนนักเรียน
 - จำหน่ายนักเรียน
- 8. โครงการจัดประชุมคณะ กรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
 - จัดประชุมภาคเรียนละ 2 ครั้ง
 - รายงานการประชุมต่อเทศบาล
- 9. โครงการประชุมผู้ปกครองและจัดตั้งคณะกรรมการเครือข่าย
 - คัดเลือกผู้ปกครองแต่ละสายชั้น
 - จัดประชุมภาคเรียนละ 2 ครั้ง
- 10. โครงการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียน
 - สสำรวจนักเรียนกลุ่มอ่อน 20 %
 - ครูจัดทำโครงร่างการวิจัย
 - ดำเนินการวิจัยหลังเลิกเรียน
 - สสำรวจข้อมูลนักเรียน

11. โครงการสำรวจข้อมูลพื้นฐานและพัฒนาคุณภาพผู้เรียน

- รายงานและสรุปผลการวิจัย
- จัดสรรทุนการศึกษา
- แนะนำการเรียนต่อ
- ปัจฉิมนิเทศ “อำลา-อาลัย”
- ติดตามการศึกษาต่อของนักเรียน

12. โครงการยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

- จัดทำคู่มือการสอนเสริม O-NET
- สอนเสริมนักเรียน ป.5-ป.6 ช่วง 15.30-16.30 น.

4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

4.1 งานวิจัยในประเทศ

กัลยา อินปาน (2548) ได้ศึกษาสภาพและปัญหาการจัดการระบบดูแลช่วยเหลือ นักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากระบี่ ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพ การบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนชั้นการเตรียมการและการวางแผนการดำเนินงาน มีการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก โดยรายการที่มีความถี่สูงสุดคือการแต่งตั้งคณะกรรมการระบบดูแล ช่วยเหลือนักเรียนพร้อมบทบาทหน้าที่อย่างชัดเจน ชั้นการปฏิบัติตามแผนการดำเนินงาน มีการดำเนินงานอยู่ในระดับปานกลางถึงมาก โดยรายการที่มีความถี่สูงสุดคือจัดกิจกรรมโฮมรูมอย่าง สม่าเสมอ ชั้นการกำกับติดตาม ประเมินผลและรายงานมีการดำเนินงานอยู่ในระดับปานกลาง โดยรายการที่มีความถี่สูงสุด คือ ประเมินคุณภาพนักเรียนหลังการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือ นักเรียน ส่วนปัญหาการจัดการจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนชั้นการเตรียมการและ การวางแผนการดำเนินงานมีปัญหาอยู่ในระดับน้อยถึงปานกลางและรายการที่มีความถี่สูงสุด คือ ขาดบุคลากรที่มีทักษะในการวิเคราะห์สภาพความพร้อมพื้นฐานของโรงเรียน ชั้นการปฏิบัติตาม แผนการดำเนินงานมีปัญหาการดำเนินงานอยู่ในระดับน้อยและรายการที่มีความถี่สูงสุด คือ มิงบประมาณในการจัดอบรมหรือส่งบุคลากรเข้ารับการอบรมไม่เพียงพอ ชั้นการกำกับติดตาม ประเมินผลและรายงานมีปัญหาการดำเนินงานอยู่ในระดับน้อย และรายการที่มีความถี่สูงสุด คือ การส่งรายงานสรุปผลของครูที่ปรึกษาและหัวหน้าระดับล่าง

จักรี โพธิ์สำนัก (2550, น. 96) ได้ศึกษาปัญหาในการดำเนินงานระบบการดูแล ช่วยเหลือนักเรียนระดับมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 2 ผลการวิจัย พบว่า 1) ปัญหาในการดำเนินงานตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของครูที่ปรึกษาในโรงเรียน มัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 2 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน เรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ด้านการป้องกันและ แก้ไขปัญหานักเรียน ด้านการส่งเสริมนักเรียน และด้านการส่งต่อนักเรียน ตามลำดับ 2) ปัญหา ในการดำเนินงานตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน จำแนกตามประเภทโรงเรียน โดยรวมและ รายด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

จันทร์สม รัตน์จรูญชัย (2550, น. 113) ได้ทำรายงานโครงการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนมัธยมศึกษาท่าแคลง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจันทบุรี เขต 1 พบว่าครูเกิดความตระหนัก ให้ความสนใจอย่างจริงจัง และครูได้มีส่วนร่วมในการวางแผนการดำเนินงานโครงการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน และกิจกรรมทุกกิจกรรม ทั้งนี้ครูได้มีส่วนในการส่งเสริมในส่วนที่ดีของนักเรียน การป้องกันมิให้ปัญหาเกิดขึ้นหรือลุกลาม โดยเฉพาะเด็กกลุ่มเสี่ยง หรือมีปัญหา สามารถปรับเปลี่ยนพฤติกรรมเสี่ยงให้เป็นไปในทางที่ดีขึ้น และครูที่ปรึกษาซึ่งเป็นผู้ที่มีข้อมูลและรู้จักนักเรียนเป็นอย่างดี จะสามารถแก้ไขปัญหานักเรียนในเบื้องต้นได้ ทั้งนี้อาจเป็นปัจจัยที่สำคัญก่อให้เกิดความพึงพอใจของผู้ปกครองที่มีต่อการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนมัธยมศึกษาท่าแคลง จังหวัดจันทบุรีได้

มานพ บุญสมพงษ์ (2550, น. 42) ได้ศึกษาปัญหาและแนวทางการแก้ไขการดำเนินงานของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาดุสิต ผลการวิจัยพบว่าปัญหาการดำเนินงานของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาดุสิต โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง ปัญหาการดำเนินงานของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาดุสิตจำแนกตามระดับช่วงชั้นของครูที่ปรึกษา ประสิทธิภาพการทำงาน และขนาดโรงเรียน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ โดยแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาดุสิต ครูที่ปรึกษาได้เสนอแนวคิดที่ว่าโรงเรียนควรหาวิธีประสานกันระหว่างครูปรึกษากับผู้ปกครองนักเรียน เช่น การประชุมผู้ปกครองชั้นเรียน (Classroom Meeting) ควรจัดเวลาและความสะดวกให้ครูในการเยี่ยมบ้าน ในระเบียนสะสมควรมีข้อมูลนักเรียนครบทุกด้าน การจัดกิจกรรมส่งเสริมนักเรียนต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง ครูที่ปรึกษาควรให้ความสำคัญในการจัดกิจกรรมก่อนเรียน (Home Room) และครูที่ปรึกษาควรแสวงหาวิธีการร่วมมือจากนักเรียนในการป้องกันและแก้ไขปัญหาของนักเรียน

เชาวลิต จินดารัตน์ (2551, น. 150) ได้ศึกษาการดำเนินงานตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 2 พบว่า 1) ผลการดำเนินงานตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก พิจารณารายด้านเรียงจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียน ด้านการส่งเสริมนักเรียน และด้านการคัดกรองนักเรียน ตามลำดับ 2) ผลการวิเคราะห์การดำเนินงานตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน จำแนกตามตำแหน่งบุคลากรในโรงเรียน โดยรวมและรายด้าน พบว่า แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อจำแนกตามขนาดโรงเรียน พบว่า ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านอื่นๆ ไม่แตกต่างกัน 3) ผลการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญในการดำเนินงานด้านระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน จำนวน 3 ท่าน พบว่า การดำเนินงานตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่ผ่านมาประสบความสำเร็จในระดับดี เพราะโรงเรียนได้ดำเนินการเป็นกระบวนการตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนตามขั้นตอนง่ายๆ ไม่ซับซ้อน โดยจัดให้ควบคู่ไปกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามหลักสูตรของสถานศึกษา

พัชราภรณ์ เดชสุภา (2551, น. 44) ได้ศึกษาปัญหาการดำเนินงานจัดระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของครูโรงเรียนประถมศึกษา ในเขตอำเภอคลองหาด สำนักงานเขตพื้นที่

การศึกษาสระแก้ว เขต ๑ ผลการวิจัย พบว่าปัญหาการดำเนินงานจัดระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของครูโรงเรียนประถมศึกษา ในเขตอำเภอคลองหาด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต ๑ โดยรวมมีปัญหาในระดับปานกลาง ในรายด้านส่วนใหญ่อยู่ในระดับปานกลาง โดยเรียงลำดับปัญหาจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ด้านการคัดกรองนักเรียน ด้านการส่งต่อนักเรียน ด้านการส่งเสริมนักเรียน และด้านการป้องกันแก้ไขปัญหานักเรียน ทั้งนี้ปัญหาการดำเนินงานจัดระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของครูโรงเรียนประถมศึกษา ในเขตอำเภอคลองหาด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต ๑ จำแนกตามระดับช่วงชั้นในภาพรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕

วรา งามเสงี่ยม (2552, น. 45) ได้ศึกษาเปรียบเทียบแนวทางแก้ไขปัญหาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต ๒ ผลการวิจัย พบว่าปัญหาการดำเนินงานตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนตามความคิดเห็นของครูที่ปรึกษา โดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับปานกลาง เรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อยดังนี้ ด้านการส่งเสริมและพัฒนานักเรียน ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ด้านการคัดกรองนักเรียน ด้านการป้องกันแก้ไขปัญหานักเรียน และด้านการส่งต่อนักเรียน ทั้งนี้ปัญหาการดำเนินงานตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ตามความคิดเห็นของครูที่ปรึกษา โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 2 โดยรวม แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ประภาส นาคประวัติ (2553) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนที่เปิดสอนในช่วงชั้นที่ 1-3 ในเขตอำเภอสอยดาว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจันทบุรี เขต 2 พบว่า การดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของ โรงเรียนที่เปิดสอนในช่วงชั้นที่ 1-3 ในเขตอำเภอสอยดาว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา จันทบุรี เขต 2 โดยรวมการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน อยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อ พิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน เรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 อันดับ แรก ได้แก่ ด้านการคัดกรองนักเรียน ด้านการส่งเสริมนักเรียน และด้านการป้องกันและแก้ไข ปัญหา ตามลำดับผลการเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นต่อการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือ นักเรียนของโรงเรียนที่เปิดสอนในช่วงชั้นที่ 1-3 ในเขตอำเภอสอยดาว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาจันทบุรี เขต 2 มีสภาพต่างกัน โดยรวมพบว่า ผู้บริหารโรงเรียนกับครูผู้สอนมีความ คิดเห็นไม่แตกต่างกัน แต่ผู้บริหารโรงเรียนกับผู้แทนผู้ปกครองนักเรียน และครูผู้สอนกับผู้แทน ผู้ปกครองนักเรียน มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สรารุณี แก้วจรรย์ (2555, น. 96-99) ได้ศึกษาความคิดเห็นต่อการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่ปรึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 27 ผลการวิจัยพบว่า การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 27 โดยได้แบ่งการศึกษาเป็น 6 ด้าน ได้แก่ ด้านการบริหารจัดการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ด้านการส่งต่อนักเรียน ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ด้านการส่งเสริมและพัฒนาพฤติกรรมนักเรียน ด้านการคัดกรอง

นักเรียน และด้านการป้องกันแก้ไขปัญหานักเรียน ผลจากการศึกษาโดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก

5.2 งานวิจัยต่างประเทศ

Glazier (2004) ได้สำรวจทัศนคติของครูวิชาการเกี่ยวกับนักเรียนที่จัดอยู่ในกลุ่มเสี่ยง และประสิทธิภาพด้านการยอมรับตนเอง ซึ่งมีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในคณะทำงานเพื่อการดูแลช่วยเหลือนักเรียน จุดประสงค์ของการวิจัยครั้งนี้ คือ เพื่อทำการสำรวจทัศนคติของครูวิชาการในเรื่องเกี่ยวกับปัญหาและประสิทธิภาพด้านการยอมรับตนเองของนักเรียนที่จัดอยู่ในกลุ่มเสี่ยง ซึ่งมีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในคณะทำงานเพื่อการดูแลช่วยเหลือนักเรียน เครื่องมือที่ใช้ในการสำรวจเป็นแบบสอบถาม กลุ่มตัวอย่างคือ ครูวิชาการในสถานศึกษาที่เปิดสอนระดับประถมศึกษา ตอนใต้ ของแคลิฟอร์เนีย ผลการวิจัยพบว่า ครูวิชาการมีทัศนคติในด้านบวกต่อกระบวนการบริหารงานของคณะทำงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน และมองว่าตนเองมีศักยภาพในการทำงานและมีความพร้อมที่จะจัดการกับปัญหาที่อาจเกิดขึ้นกับนักเรียนที่จัดอยู่ในกลุ่มเสี่ยงได้มากขึ้น นอกจากนี้ครูวิชาการส่วนใหญ่ มีทัศนคติที่ดีต่อนักเรียนในกลุ่มเสี่ยง และมีความเต็มใจที่จะปรับปรุงสภาพแวดล้อมและการจัดการเรียนการสอนเพื่อที่จะช่วยให้นักเรียนเหล่านั้นดีขึ้น

Kelly (2004) ได้ศึกษาการประเมินผลการจัดระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโดยการให้คำปรึกษาแบบเน้นความเข้าใจสำหรับโรงเรียน Jamaicao School โดยมีวัตถุประสงค์ของการศึกษา เพื่อสำรวจทัศนคติของกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับการจัดระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโดยการให้คำปรึกษาแบบเน้นความเข้าใจในโรงเรียน Jamaican School และเพื่อสำรวจคุณลักษณะของการจัดโปรแกรมให้คำปรึกษาแบบเน้นความเข้าใจ ซึ่งได้รับการเรียกร้องจากกลุ่มผู้บริหารโรงเรียน เพื่อสังเกตว่ามีความแตกต่างอย่างไร มีนัยสำคัญระหว่างสภาพการดำเนินงานด้านการจัดระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียน Jamaican School แบบที่เป็นจริงในปัจจุบันกับแบบที่ความคาดหวัง

บทที่ 3

วิธีดำเนินการ

การศึกษา แนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนเทศบาล 1 บ้านสะเดา สังกัดเทศบาลเมืองสะเดา จังหวัดสงขลา ผู้ศึกษาได้กำหนดวิธีดำเนินการวิจัยไว้ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร ประชากรที่ใช้ในการศึกษา ครั้งนี้มี 3 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มผู้บริหารสถานศึกษา 4 คน กลุ่มครู 69 คนและกลุ่มผู้ปกครองช่วงชั้นที่ 2 จำนวน 495 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ กลุ่มผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มครู และกลุ่มผู้ปกครอง

1.2.1 กลุ่มผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนเทศบาล 1 บ้านสะเดา สังกัดเทศบาลเมืองสะเดา ใช้การเลือกแบบเจาะจง จำนวน 4 คน ประกอบด้วย ผู้อำนวยการสถานศึกษา 1 คน และรองผู้อำนวยการสถานศึกษา 3 คน

1.2.2 กลุ่มครูจากสถานศึกษาในโรงเรียนเทศบาล 1 บ้านสะเดา สังกัดเทศบาลเมืองสะเดา จำนวน 58 คน ได้มาจากการกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างตามตารางเคร็จซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan) และทำการสุ่มอย่างง่าย

1.2.3 กลุ่มผู้ปกครองนักเรียน ในโรงเรียนเทศบาล 1 บ้านสะเดา สังกัดเทศบาลเมืองสะเดา ใช้การเลือกแบบเจาะจงห้องละ 1 คน รวม 15 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

2.1 เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

แบ่งเป็น 2 ประเภทคือ

2.1.1 แบบสัมภาษณ์ มีลักษณะเป็นแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง

- 1) แบบสัมภาษณ์ผู้บริหาร เกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานและแนวทางพัฒนา
- 2) แบบสัมภาษณ์ผู้ปกครอง เกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานและแนวทาง

พัฒนา

2.1.2 แบบสอบถามครู เกี่ยวกับการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ปัญหาและข้อเสนอแนะแนวทางพัฒนา แบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพและข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบ แบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบเลือกตอบ (Check List)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานตามระบบ การดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนเทศบาล 1 บ้านสะเดา สังกัดเทศบาลเมืองสะเดา จังหวัดสงขลา ตามความคิดเห็นของครู เป็นแบบมาตราประมาณค่า (Rating scale)

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามปัญหาและข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาระบบ การดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนเทศบาล 1 บ้านสะเดา สังกัดเทศบาลเมืองสะเดา จังหวัดสงขลา มี ลักษณะเป็นแบบสอบถามปลายเปิด (Open ended questionnaire)

2.2 การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.2.1 แบบสัมภาษณ์ผู้บริหาร และแบบสัมภาษณ์ผู้ปกครอง

1) ศึกษาเอกสารค้นคว้าแนวคิด ทฤษฎี หลักการและวิธีการดำเนินงานตาม ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนจากตำรา เอกสาร และสิ่งพิมพ์ต่างๆ รวมทั้งผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อกำหนดกรอบแนวคิดและตัวแปรที่ศึกษา

2) กำหนดโครงสร้างของแบบสัมภาษณ์และเขียนข้อคำถามตามโครงสร้าง ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

3) นำแบบสัมภาษณ์เสนออาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาค้นคว้าอิสระ เพื่อ พิจารณาความถูกต้องเหมาะสมของข้อคำถามหลัก และคำถามรอง

4) ดำเนินการปรับปรุงแก้ไขแบบสัมภาษณ์ และจัดเตรียมเอกสารเพื่อนำไปใช้ในการสัมภาษณ์ต่อไป

2.2.2 แบบสอบถาม

1) ศึกษาเอกสารค้นคว้าแนวคิด ทฤษฎี หลักการและวิธีการดำเนินงานตาม ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนจากตำรา เอกสาร และสิ่งพิมพ์ต่างๆ รวมทั้งผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อกำหนดกรอบแนวคิดและตัวแปรที่ศึกษา

2) กำหนดโครงสร้างของแบบสอบถามและเขียนข้อคำถามตามโครงสร้าง ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน 5 ด้าน คือการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล การคัดกรองนักเรียน การส่งเสริมและพัฒนาการเรียน การป้องกันและแก้ไขปัญหา และการส่งต่อ

3) นำแบบสอบถามเสนออาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาค้นคว้าอิสระ เพื่อขอ คำแนะนำ และปรับปรุงแก้ไข

4) ส่งแบบสอบถามให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาความตรงตามเนื้อหา และนำผลมา คำนวณค่าสัมประสิทธิ์ความสอดคล้อง (Index of Item-Objective Congruence: IOC) โดยมีสูตร การคำนวณดังนี้ (พิสนุ พองศรี, 2553, น. 155)

$$IOC = \frac{\sum R}{N} = 3$$

เมื่อ

IOC คือ ความสอดคล้องระหว่างวัตถุประสงค์กับแบบทดสอบ

ΣR คือ ผลรวมของคะแนนจากผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด

N คือ จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

ค่า IOC ของแบบสอบถามการดำเนินงานตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนเทศบาล 1 บ้านสะเดา สังกัดเทศบาลเมืองสะเดาทุกข้อ มีค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.66-1.00 ซึ่งเป็นค่าที่แสดงว่าข้อคำถามนั้นใช้ได้

5) นำข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญมาพิจารณาปรับปรุงแบบสอบถามร่วมกับอาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาค้นคว้าอิสระ ก่อนนำแบบสอบถามไปทดลองใช้แบบ (Try out) กับครูโรงเรียนเทศบาล 2 บ้านสะเดา ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง แล้วนำมาวิเคราะห์หาค่าความเที่ยง (Reliability) โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha-Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach, 1990, pp.61) ปรากฏว่าแบบสอบถามทั้งฉบับมีค่าความเที่ยงเท่ากับ .98

6) นำแบบสอบถามมาปรับปรุงแก้ไขร่วมกับอาจารย์ที่ปรึกษาค้นคว้าอิสระ และจัดพิมพ์แบบสอบถาม เพื่อนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1 การเก็บข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง

3.1.1 ผู้ศึกษาขอหนังสือขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูลจากบัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ถึงผู้อำนวยการโรงเรียนเทศบาล 1 บ้านสะเดา ซึ่งเป็นหน่วยงานต้นสังกัด

3.1.2 ผู้ศึกษาส่งหนังสือขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากบัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราชถึงผู้อำนวยการโรงเรียนเทศบาล 1 บ้านสะเดา ขอความร่วมมือแจ้งบุคลากรที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ เพื่อขอความอนุเคราะห์ให้สัมภาษณ์และตอบแบบสอบถามการวิจัย

3.1.3 ผู้ศึกษาติดต่อผู้อำนวยการและรองผู้อำนวยการเพื่อขออนุญาตหมายวันและเวลาสัมภาษณ์

3.1.4 ผู้ศึกษาประสานกับหัวหน้างานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน และครูที่ปรึกษาเพื่อคัดเลือกผู้ปกครอง ตลอดจนนัดหมายวัน เวลา สถานที่ ในการสัมภาษณ์

3.1.5 ดำเนินการสัมภาษณ์ โดยจัดบันทึกและบันทึกเสียงการสัมภาษณ์

3.2 การเก็บข้อมูลจากแบบสอบถาม

3.2.1 ผู้ศึกษาขอหนังสือขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูลจากบัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ถึงผู้อำนวยการโรงเรียนเทศบาล 1 บ้านสะเดา ซึ่งเป็นหน่วยงานต้นสังกัด

3.2.2 ผู้ศึกษาส่งหนังสือขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราชถึงผู้อำนวยการโรงเรียนเทศบาล 1 บ้านสะเดา ขอความร่วมมือแจ้งบุคลากรที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ เพื่อขอความอนุเคราะห์ตอบแบบสอบถาม

3.2.3 ผู้ศึกษาแจกแบบสอบถามให้กลุ่มตัวอย่างในวันที่ 1 มิถุนายน 2558 และกำหนดวันรับแบบสอบถามภายใน 1 สัปดาห์

3.2.4 ผู้ศึกษาได้รับแบบสอบถามกลับมา จำนวน 58 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

4 การวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 การวิเคราะห์ข้อมูลแบบสัมภาษณ์

4.1.1 ผู้ศึกษานำข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์ มาดำเนินการวิเคราะห์เนื้อหา จัดหมวดหมู่

4.1.2 สรุปประเด็นที่ได้รับจากการสัมภาษณ์มาเขียนเป็นความเรียง

4.2 การวิเคราะห์ข้อมูลแบบสอบถาม

ผู้ศึกษานำ แบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมาพิจารณาตรวจสอบความสมบูรณ์และพบว่า มีแบบสอบถามที่สมบูรณ์สามารถนำมาวิเคราะห์ได้ 58 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบตรวจสอบรายการ นำข้อมูลมาแจกแจงความถี่ (Frequency Distribution) และหาค่าร้อยละ (Percentage) แล้วนำเสนอในรูปแบบบรรยายประกอบตาราง

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนเป็นแบบสอบถามแบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับ วิเคราะห์โดยการหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ตามวิธี ของ Likert ซึ่งกำหนดเกณฑ์ดังนี้

ระดับ 5 หมายถึง มีสภาพของการดำเนินงานมากที่สุด

ระดับ 4 หมายถึง มีสภาพของการดำเนินงานมาก

ระดับ 3 หมายถึง มีสภาพของการดำเนินงานปานกลาง

ระดับ 2 หมายถึง มีสภาพของการดำเนินงานน้อย

ระดับ 1 หมายถึง มีสภาพของการดำเนินงานน้อยที่สุด

ผู้ศึกษาดำเนินการบันทึกข้อมูลแต่ละรายการ คำนวณหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.) ของระดับความคิดเห็นทั้งในภาพรวมและรายด้าน นำค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน มาแปลความหมายตามแนวคิดของบุญชม ศรีสะอาด (2545, น. 103) ดังนี้

4.51-5.00 หมายถึง มีสภาพของการดำเนินงานมากที่สุด

3.51-4.50 หมายถึง มีสภาพของการดำเนินงานมาก

2.51-3.50 หมายถึง มีสภาพของการดำเนินงานปานกลาง

1.51-2.50 หมายถึง มีสภาพของการดำเนินงานน้อย

1.00-1.50 หมายถึง มีสภาพของการดำเนินงานน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 ปัญหาและข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาระบบการดำเนินงานดูแลช่วยเหลือนักเรียน ใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) แจกแจงความถี่ (Frequency Distribution) จำแนกเป็นรายด้านจำนวน 5 ด้าน ตามกรอบแนวคิดของการศึกษา

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ ผู้ศึกษาได้นำเสนอตามลำดับเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์สภาพการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ปัญหาการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนเทศบาล 1 บ้านสะเดา สังกัดเทศบาลเมืองสะเดา จังหวัดสงขลา

ตอนที่ 4 แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนเทศบาล 1 บ้านสะเดา สังกัดเทศบาลเมืองสะเดา จังหวัดสงขลา

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยการแจกแจงความถี่และค่าร้อยละ ผลการวิเคราะห์นำเสนอตั้งตารางที่ 4.1

ตารางที่ 4.1 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตาม เพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา และรายได้

			n=58
รายการข้อมูล		จำนวน	คิดเป็นร้อยละ
1. เพศ			
ชาย		8	13.79
หญิง		50	86.21
รวม		58	100
2. อายุ			
ต่ำกว่า 30 ปี		3	5.17
30-40 ปี		20	34.48
41-50 ปี		28	48.28
51 ปีขึ้นไป		7	12.07
รวม		58	100

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

n=58		
รายการข้อมูล	จำนวน	คิดเป็นร้อยละ
3. สถานภาพ		
โสด	13	22.41
สมรส	40	68.97
หย่าร้าง	2	3.45
หม้าย	3	5.17
รวม	58	100
4. ระดับการศึกษา		
ระดับปริญญาตรี	47	81.04
ระดับปริญญาโท	10	17.24
สูงกว่าระดับปริญญาโท	1	1.72
รวม	58	100
5. รายได้ต่อเดือน		
15,000 - 20,000 บาท	20	34.48
20,001 - 25,000 บาท	14	24.14
25,001 - 30,000 บาท	8	13.79
30,001 บาทขึ้นไป	16	27.59
รวม	58	100

จากตารางที่ 4.1 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 86.20 โดยส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 41-50 ปี คิดเป็นร้อยละ 48.28 มีสถานภาพสมรสคิดเป็นร้อยละ 68.97 มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 81.04 และส่วนใหญ่มีรายได้ต่อเดือนระหว่าง 15,000-20,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 34.5

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์สภาพการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

สภาพการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์ โดยนำเสนอข้อมูลจากแบบสอบถามเป็นตารางประกอบคำบรรยายใต้ตารางก่อน แล้วจึงนำเสนอข้อมูลจากการสัมภาษณ์ตามลำดับ ผลการวิเคราะห์แสดงดังตารางที่ 4.2-4.7

ตารางที่ 4.2 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานสภาพการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือ นักเรียนในภาพรวม

รายการ	\bar{X}	S.D	ระดับ	ลำดับที่
1. การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล	3.82	.82	มาก	2
2. การคัดกรองนักเรียน	3.66	.94	มาก	4
3. การส่งเสริมนักเรียนและพัฒนา	3.81	.82	มาก	3
4. การป้องกันและการแก้ไขปัญหา	3.91	.84	มาก	1
5. การส่งต่อ	3.50	.91	ปานกลาง	5
เฉลี่ยรวม	3.74	0.86	มาก	

จากตารางที่ 4.2 พบว่า สภาพการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนใน โรงเรียนเทศบาล 1 บ้านสะเดา สังกัดเทศบาลเมืองสะเดา จังหวัดสงขลา ทั้ง 5 ด้าน ในภาพรวมอยู่ใน ระดับมาก โดยเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่าสี่ด้านอยู่ในระดับมาก โดยด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา มีค่าเฉลี่ยมากกว่าด้านอื่น ($\bar{X}=3.91$, S.D.=.84) และด้านการส่งต่อมีค่าเฉลี่ยในระดับปาน กลาง ($\bar{X}=3.50$, S.D.=.91)

สภาพการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนจากการสัมภาษณ์ผู้อำนวยการ สถานศึกษาและรองผู้อำนวยการสถานศึกษา พบว่า โรงเรียนให้ความสำคัญต่อการดำเนินงานระบบ ดูแลช่วยเหลือนักเรียนทุกด้าน โดยทางผู้บริหารได้เล็งเห็นถึงความสำคัญในเรื่องการหาทางการ ป้องกันและการแก้ไขสำหรับนักเรียนที่จัดอยู่ในกลุ่มเสี่ยงและกลุ่มที่มีปัญหา มีนโยบายให้ครูที่ปรึกษา จัดกิจกรรมและการส่งเสริมเพื่อพัฒนานักเรียนและมีงานฝ่ายแนะแนวในระบบงานบริหารทั่วไปของ โรงเรียน ที่ดำเนินการคัดกรองนักเรียนในกลุ่มเสี่ยงและกลุ่มมีปัญหาตามเกณฑ์ที่โรงเรียนกำหนด ส่วนแนวทางการแก้ไขและการพัฒนานั้น โรงเรียนได้มีการจัดอยู่อย่างสม่ำเสมอแต่ยังขาดการเก็บ ข้อมูลที่เป็นปัจจุบันเพื่อการส่งต่อนักเรียน ส่วนใหญ่การส่งต่อจะเกิดขึ้นภายในสถานศึกษามากกว่า การส่งต่อไปยังหน่วยงานภายนอก เนื่องจากปัญหาของนักเรียนในระดับประถมศึกษาจะเป็นปัญหา เกี่ยวกับด้าน ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน การขาดเรียนบ่อย ซึ่งสามารถส่งต่อนักเรียนให้คุณครูที่ รับผิดชอบเกี่ยวกับงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนเข้ามาช่วยดูแลได้ ส่วนผู้ปกครองระบุว่าโรงเรียน และครูที่ปรึกษามีความเอาใจใส่นักเรียนทุกคนอย่างเท่าเทียมกัน เมื่อนักเรียนมีปัญหาครูที่ปรึกษา จะแจ้งให้ผู้ปกครองทราบ

ตารางที่ 4.3 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานแนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนเทศบาล 1 บ้านสะเดา สังกัดเทศบาลเมืองสะเดา จังหวัดสงขลา ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล

n=58					
รายการ	\bar{X}	S.D	ระดับ	ลำดับที่	
1. ครูที่ปรึกษาที่มีความรู้ ความเข้าใจในกระบวนการดำเนินงานการจัดการข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคล	3.84	.74	มาก	5	
2. ครูที่ปรึกษาที่มีความเอาใจใส่ที่จะทำความรู้จักกับนักเรียนทุกคนอย่างเท่าเทียมกัน	4.02	.76	มาก	2	
3. ครูที่ปรึกษาที่มีการใช้เครื่องมือต่างๆ เพื่อรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล เช่น แบบประเมินพฤติกรรมนักเรียน (SDQ) แบบทดสอบ EQ แบบทดสอบ IQ ฯ	3.28	.81	ปานกลาง	7	
4. ครูที่ปรึกษาที่มีระบบการจัดเก็บและรวบรวมข้อมูลนักเรียนเพิ่มเติมจากผู้ปกครองนักเรียนและชุมชน	3.76	.97	มาก	6	
5. ครูที่ปรึกษาได้มีการปรับปรุงข้อมูลนักเรียนรายบุคคลให้เป็นปัจจุบันอยู่เสมอ	3.90	.83	มาก	4	
6. ครูที่ปรึกษาได้มีการนำข้อมูลนักเรียนรายบุคคลไปใช้ในการเฝ้าระวังนักเรียนในความดูแล	3.98	.84	มาก	3	
7. ครูที่ปรึกษาได้มีการรวบรวมข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคลด้วยวิธีการที่หลากหลาย เช่น สังเกต สัมภาษณ์ สํารวจ ทดสอบ เป็นต้น	4.02	.80	มาก	1	
เฉลี่ยรวม	3.82	.82	มาก		

จากตารางที่ 4.3 พบว่า สภาพการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนเทศบาล 1 บ้านสะเดา สังกัดเทศบาลเมืองสะเดา จังหวัดสงขลา ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.82$ S.D. = .82) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าเกือบทุกข้ออยู่ในระดับมาก โดยข้อที่ 2 และ 7 มีค่าเฉลี่ยเท่ากัน คือ ครูที่ปรึกษาที่มีความเอาใจใส่ที่จะทำความรู้จักกับนักเรียนทุกคนอย่างเท่าเทียมกัน ($\bar{X} = 4.02$ S.D. = .76) และ ครูที่ปรึกษาได้มีการรวบรวมข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคลด้วยวิธีการที่หลากหลาย เช่น สังเกต สัมภาษณ์ สํารวจ ทดสอบ มีค่าเฉลี่ยมากกว่าข้ออื่น ($\bar{X} = 4.02$ S.D. = .80) ลำดับรองลงมาคือข้อ 6 ครูที่ปรึกษาได้มีการนำข้อมูลนักเรียนรายบุคคลไปใช้ ในการเฝ้าระวังนักเรียนในความดูแล ($\bar{X} = 3.98$, S.D. = .84) ส่วนข้อที่ค่าเฉลี่ยน้อยกว่าข้ออื่นๆ และอยู่ในระดับปานกลาง คือ ครูที่ปรึกษาที่มีการใช้เครื่องมือต่างๆ เพื่อรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล เช่น แบบประเมินพฤติกรรมนักเรียน (SDQ) แบบทดสอบ EQ แบบทดสอบ IQ ฯลฯ ($\bar{X} = 3.28$ S.D. = .81)

จากการสัมภาษณ์การดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล จากผู้บริหารสถานศึกษาและผู้ปกครองนักเรียน ในการปฏิบัติงานโดยครูที่ปรึกษาเป็นผู้เก็บรวบรวมข้อมูลนักเรียนเพื่อนำไปจัดทำเป็นแฟ้มประวัติและข้อมูลส่วนตัวนักเรียน คุณครูที่ปรึกษามีความเข้าใจในกระบวนการเก็บข้อมูลนักเรียนและการดำเนินงานอย่างเป็นขั้นตอน โดยได้รับความร่วมมือจากผู้ปกครองนักเรียนในการเก็บข้อมูลและเอกสารประจำตัวนักเรียน เพื่อให้เป็นฐานข้อมูลนักเรียน โดยผู้ปกครองยังกล่าวเสริมในส่วนของความเอาใจใส่ของครูที่ปรึกษาที่มีต่อนักเรียนเป็นรายบุคคลว่าครูปฏิบัติต่อนักเรียนอย่างเสมอภาคและเท่าเทียมกันในการช่วยเหลือและแก้ไขปัญหานักเรียนเป็นรายบุคคลได้เป็นอย่างดี

ตารางที่ 4.4 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานแนวทางการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนเทศบาล 1 บ้านสะเดา สังกัดเทศบาลเมืองสะเดา จังหวัดสงขลา ด้านการคัดกรองนักเรียน

รายการ	\bar{X}	S.D	ระดับ	ลำดับที่
1. ครูที่ปรึกษามีส่วนร่วมในการกำหนดเกณฑ์การคัดกรองเพื่อจัดกลุ่มนักเรียน	3.86	.82	มาก	2
2. ครูที่ปรึกษามีการจำแนกนักเรียน กลุ่มปกติ กลุ่มเสี่ยง กลุ่มมีปัญหา จากการใช้แบบประเมินพฤติกรรมนักเรียน (SDQ)	3.62	.95	มาก	5
3. ครูที่ปรึกษา มีแบบสรุปผลการจำแนกและช่วยเหลือนักเรียนเป็นรายบุคคลเป็นห้องเรียน ที่เป็นมาตรฐานชัดเจน	3.66	.90	มาก	4
4. ครูที่ปรึกษาเก็บข้อมูลการคัดกรองนักเรียนไว้เป็นความลับไม่ให้นักเรียนรู้ว่าตนจัดอยู่ในกลุ่มใด	3.88	.93	มาก	1
5. ครูที่ปรึกษาพิจารณาคัดกรองนักเรียนตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด	3.76	.94	มาก	3
6. โรงเรียนนำผลการคัดกรองนักเรียนของครูที่ปรึกษาไปจัดทำสารสนเทศและจัดเก็บอย่างเป็นระบบ	3.55	.95	มาก	6
7. โรงเรียนมีการจัดเก็บข้อมูลเด็กที่มีความต้องการพิเศษที่เป็นปัจจุบัน	3.33	1.06	ปานกลาง	7
เฉลี่ยรวม	3.66	.94	มาก	

จากตารางที่ 4.4 พบว่า สภาพการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนเทศบาล 1 บ้านสะเดา สังกัดเทศบาลเมืองสะเดา จังหวัดสงขลา ด้านการคัดกรองนักเรียนอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.66$, S.D.=.94) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่ 1 ถึงข้อที่ 6 อยู่ในระดับมาก

โดยข้อที่ 4 ครูที่ปรึกษาเก็บข้อมูลการคัดกรองนักเรียนไว้เป็นความลับมีค่าเฉลี่ยมากกว่าข้ออื่น ($\bar{X}=3.88$, S.D.=.93) รองลงมาได้แก่ข้อที่ 1 ครูที่ปรึกษามีส่วนร่วมในการกำหนดเกณฑ์การคัดกรองเพื่อจัดกลุ่มนักเรียน ($\bar{X}=3.86$, S.D.=.82) และข้อที่ 5 ครูที่ปรึกษาพิจารณาคัดกรองนักเรียนตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด ($\bar{X}=3.76$, S.D.=.94) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยกว่าข้ออื่นๆ และอยู่ในระดับปานกลาง คือ ข้อ 7 โรงเรียนมีการจัดเก็บข้อมูลเด็กที่มีความต้องการพิเศษที่เป็นปัจจุบัน ($\bar{X}=3.33$, S.D =1.06)

จากการสัมภาษณ์การดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนด้านการคัดกรองนักเรียน จากผู้บริหารสถานศึกษาและผู้ปกครองนักเรียน ในการกำหนดเกณฑ์การคัดกรองนักเรียนในกลุ่มต่างๆ โรงเรียนได้มีการจัดให้ครูที่ปรึกษามีส่วนร่วมในการกำหนดเกณฑ์สำหรับคัดกรองนักเรียน เนื่องจากครูที่ปรึกษาเป็นผู้รวบรวมข้อมูลจากนักเรียนและทราบถึงปัญหาของนักเรียนที่รับผิดชอบด้านผู้ปกครองนักเรียนให้ความเห็นเกี่ยวกับการคัดกรองนักเรียนโดยโรงเรียนต้องสามารถคัดกรองนักเรียนในแต่ละด้านให้เหมาะสมกับปัญหาของนักเรียน โดยครูที่ปรึกษามีความใกล้ชิดและมีความเอาใจใส่นักเรียนจึงเห็นควรในการเป็นผู้ร่วมกำหนดเกณฑ์คัดกรองนักเรียน

ตารางที่ 4.5 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานแนวทางการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนเทศบาล ๑ บ้านสะเดา สังกัดเทศบาลเมืองสะเดา จังหวัดสงขลา ด้านการส่งเสริมและการพัฒนานักเรียน

รายการ	\bar{X}	S.D	ระดับ	n=58	
				ลำดับที่	
1. ครูที่ปรึกษาสามารถในการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมและป้องกันนักเรียน	3.78	.83	มาก	6	
2. ครูที่ปรึกษาจัดกิจกรรมโฮมรูมอย่างต่อเนื่อง เพื่อส่งเสริมพัฒนานักเรียน	3.91	.88	มาก	3	
3. ครูที่ปรึกษาจัดกิจกรรมเพื่อให้นักเรียนรู้จักตนเอง รู้จักผู้อื่นและสังคม	3.84	.91	มาก	4	
4. ครูที่ปรึกษาจัดกิจกรรมส่งเสริมความสามารถของนักเรียนอย่างสอดคล้องกับความถนัดและต้องการของนักเรียน	3.76	.92	มาก	7	
5. โรงเรียนเชิญผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆอย่างสม่ำเสมอ เช่น กิจกรรมวันพ่อ กิจกรรมวันแม่ กิจกรรมทางศาสนา วันไหว้ครู การมอบเกียรติบัตรหรือรางวัลต่างๆ เป็นต้น	4.02	1.01	มาก	1	
6. ครูที่ปรึกษาประชุมกลุ่มย่อยกับผู้ปกครองของนักเรียนกลุ่มเสี่ยงและกลุ่มมีปัญหาอย่างสม่ำเสมอ	3.59	.85	มาก	9	

ตารางที่ 4.5 (ต่อ)

รายการ	n=58				
	\bar{X}	S.D	ระดับ	ลำดับที่	
7. โรงเรียนได้ดำเนินการจัดทำแผน/โครงการ/กิจกรรมที่ส่งเสริมและพัฒนานักเรียนที่ครอบคลุมนักเรียนทุกกลุ่ม	3.66	.90	มาก	8	
8. โรงเรียนมีการจัดกิจกรรมเสริมสร้างความสามารถพิเศษของนักเรียนอย่างเหมาะสม	3.78	.91	มาก	5	
9. โรงเรียนมีการจัดตั้งชมรม/กลุ่ม ตามความสนใจของนักเรียน	3.94	.83	มาก	2	
เฉลี่ยรวม	3.81	.89	มาก		

จากตารางที่ 4.5 พบว่า สภาพการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนเทศบาล 1 บ้านสะเดา สังกัดเทศบาลเมืองสะเดา จังหวัดสงขลา ด้านการส่งเสริมและการพัฒนานักเรียน ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.81$, S.D.=.89) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากกว่าข้ออื่นๆ คือ ข้อที่ 5 โรงเรียนเชิญผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ อย่างสม่ำเสมอ เช่น กิจกรรมวันพ่อ กิจกรรมวันแม่ กิจกรรมทางศาสนา วันไหว้ครู การมอบเกียรติบัตรหรือรางวัลต่างๆ ($\bar{X}=4.02$, S.D.=1.01) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยรองลงมา ได้แก่ ข้อที่ 9 โรงเรียนมีการจัดตั้งชมรม/กลุ่มตามความสนใจของนักเรียน ($\bar{X}=3.94$, S.D.=.83) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยกว่าข้ออื่นๆ คือ ข้อที่ 6 ครูที่ปรึกษาประชุมกลุ่มย่อยกับผู้ปกครองของนักเรียนกลุ่มเสี่ยงและกลุ่มมีปัญหาอย่างสม่ำเสมอ ($\bar{X}=3.59$, S.D =.85)

จากการสัมภาษณ์การดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนด้านการส่งเสริมและการพัฒนานักเรียนจากผู้บริหารสถานศึกษาและผู้ปกครองนักเรียน พบว่า โรงเรียนได้มีการจัดกิจกรรมต่างๆ โดยได้ให้ผู้ปกครองนักเรียนมีส่วนร่วม หรือ การมีส่วนร่วมกับชุมชนในพื้นที่ทางโรงเรียนยังได้มีการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมและป้องกัน โดยเน้นกิจกรรมที่นักเรียนมีส่วนร่วมได้แก่ ด้าน ดนตรี กีฬา นาฏศิลป์ หรือ จากจัดกิจกรรมให้เหมาะสมกับนักเรียนในกลุ่มต่างๆ ที่มีความสนใจที่แตกต่างกัน ด้านผู้ปกครองได้กล่าวสนับสนุนในการจัดกิจกรรม ส่งเสริมและพัฒนา แก่นักเรียนโดยได้ส่งเสริมให้นักเรียนได้ทัศนศึกษานอกโรงเรียน ไปยังแหล่งเรียนรู้ต่างๆ หรือ กิจกรรมที่ส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม ในการให้นักเรียนเข้าวัดทุกวันพระ หรือการ ให้คุณครูที่ปรึกษาได้มีการเยี่ยมบ้านนักเรียน ซึ่งกิจกรรมเหล่านี้ช่วยให้นักเรียนมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามที่โรงเรียนกำหนด

ตารางที่ 4.6 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานแนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนเทศบาล 1 บ้านสะเดา สังกัดเทศบาลเมืองสะเดา จังหวัดสงขลา ด้านการป้องกันและการแก้ไขปัญหา

n=58					
รายการ	\bar{X}	S.D	ระดับ	ลำดับที่	
1. ครูที่ปรึกษามีความเอาใจใส่ในการป้องกันและแก้ไขปัญหา ปัญหานักเรียนทุกคนอย่างเท่าเทียมกัน	4.00	.89	มาก	4	
2. ครูที่ปรึกษามีการติดตามดูแลช่วยเหลือนักเรียนกลุ่ม เสี่ยง/มีปัญหาอย่างใกล้ชิดและต่อเนื่อง	4.03	.81	มาก	3	
3. ครูที่ปรึกษามีการติดตามชี้แนะนักเรียนให้ปรับปรุง แก้ไขข้อบกพร่อง หรือพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์	4.10	.78	มาก	2	
4. ครูที่ปรึกษามีการประสานงานกับผู้ปกครองนักเรียน ในการแก้ปัญหานักเรียนในด้านต่างๆ	4.21	.74	มาก	1	
5. ครูที่ปรึกษาจัดทำแบบบันทึกรายงานผลการดูแล ช่วยเหลือนักเรียนทุกครั้ง	3.76	.75	มาก	7	
6. โรงเรียนมีครูแนะแนวหรือครูที่ปรึกษาโดยเฉพาะ เพื่อให้คำปรึกษาแก่นักเรียนเบื้องต้น	3.62	1.07	มาก	8	
7. โรงเรียนได้มีการประสานความร่วมมือระหว่าง โรงเรียนและผู้ปกครองในการช่วยเหลือแก้ไขปัญหา ของนักเรียนอย่างสม่ำเสมอ	3.84	.74	มาก	5	
8. โรงเรียนมีการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรอย่าง เหมาะสมและต่อเนื่อง	3.79	.93	มาก	6	
เฉลี่ยรวม	3.91	.84	มาก		

จากตารางที่ 4.6 พบว่า สภาพการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนเทศบาล 1 บ้านสะเดา สังกัดเทศบาลเมืองสะเดา จังหวัดสงขลา ด้านการป้องกันและการแก้ไขปัญหาในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.91$, S.D.=.84) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากกว่าข้ออื่น คือ ข้อที่ 4 ครูที่ปรึกษามีการประสานงานกับผู้ปกครองนักเรียนในการแก้ปัญหานักเรียนในด้านต่างๆ ($\bar{X}=4.21$, S.D.=.74) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยรองลงมา คือ ข้อที่ 3 ครูที่ปรึกษามีการติดตามชี้แนะนักเรียนให้ปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่อง หรือพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ ($\bar{X}=4.10$, S.D.=.87) และข้อที่ 2 ครูที่ปรึกษามีการติดตามดูแลช่วยเหลือนักเรียนกลุ่มเสี่ยง/มีปัญหาอย่างใกล้ชิดและต่อเนื่อง ($\bar{X}=4.03$, S.D.=.81) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยกว่าข้ออื่นๆ คือ ข้อที่ 6 โรงเรียนมีครูแนะแนวหรือครูที่ปรึกษาโดยเฉพาะเพื่อให้คำปรึกษาแก่นักเรียนเบื้องต้น ($\bar{X}=3.62$, S.D.=1.07)

จากการสัมภาษณ์การดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนจากผู้บริหารสถานศึกษาและผู้ปกครองนักเรียนในการดำเนินงานด้านการป้องกันและการแก้ไขปัญหา โรงเรียนได้

มีการเก็บบันทึกข้อมูลพื้นฐานนักเรียนและการขอความร่วมมือกับผู้ปกครองนักเรียนในการชี้แจงแนวทางในการป้องกันและแก้ไขปัญหากับนักเรียนที่มีปัญหา หรือ การเตรียมการป้องกันสำหรับนักเรียนที่อยู่ในกลุ่มเสี่ยง ทางโรงเรียนมีคุณครูผู้รับผิดชอบงานด้านระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน คุณครูด้านแนะแนว และคุณครูที่ปรึกษา ซึ่งสามารถให้ความช่วยเหลือนักเรียนได้อย่างทั่วถึง ส่วนผู้ปกครองนักเรียนได้กล่าวถึง การป้องกันและการแก้ไข โดยทางโรงเรียนได้มีการจัดประชุมผู้ปกครองเพื่อชี้แจงกฎระเบียบและข้อตกลงระหว่างทางโรงเรียนและผู้ปกครองร่วมกัน และผู้ปกครองได้พบกับครูที่ปรึกษาของนักเรียนเพื่อได้ทราบถึงปัญหาและพฤติกรรมของนักเรียน โดยผู้ปกครองและทางโรงเรียนมีความร่วมมือที่จะช่วยป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียน

ตารางที่ 4.7 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานแนวทางการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนเทศบาล 1 บ้านสะเดา สังกัดเทศบาลเมืองสะเดา จังหวัดสงขลา ด้านการส่งต่อ

รายการ	\bar{X}	S.D	ระดับ	n=58	
				ลำดับที่	
1. ครูที่ปรึกษาดำเนินการแก้ไขปัญหาเบื้องต้นก่อนดำเนินการส่งต่อนักเรียน	3.86	.82	มาก	1	
2. ครูที่ปรึกษาติดต่อประสานงานหน่วยงานภายในเพื่อการดูแลช่วยเหลือนักเรียน	3.74	.80	มาก	2	
3. ครูที่ปรึกษาส่งเรื่องให้หัวหน้างานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ดำเนินการติดต่อประสานงานกับหน่วยงานภายนอก เพื่อการดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างเหมาะสม	3.59	.97	มาก	3	
4. ครูที่ปรึกษามีการส่งต่อนักเรียนไปยังฝ่ายแนะแนวเพื่อรับคำปรึกษาและช่วยเหลือนักเรียน ในกรณีที่มีปัญหาของนักเรียนเกินความสามารถของตนเองที่จะแก้ไข	3.50	.94	ปานกลาง	7	
5. ครูที่ปรึกษามีการติดตามผลการแก้ปัญหานักเรียนอย่างต่อเนื่องขณะที่นักเรียนอยู่ในการดูแลของผู้เชี่ยวชาญและหลังจากการรับช่วงต่อจากผู้เชี่ยวชาญจนกว่านักเรียนจะได้รับการพัฒนา	3.48	.96	ปานกลาง	8	
6. คณะครูร่วมกันพิจารณาข้อมูลนักเรียนที่มีปัญหาเพื่อการส่งต่อภายนอก	3.53	.84	มาก	6	
7. โรงเรียนมีการติดต่อประสานงานการดำเนินงานกับเครือข่ายทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา	3.53	.86	มาก	5	

ตารางที่ 4.7 (ต่อ)

รายการ	n=58			
	\bar{X}	S.D	ระดับ	ลำดับที่
8. โรงเรียนได้มีการทำความเข้าใจและชี้แจงผู้ปกครอง และนักเรียนถึงความจำเป็นในการส่งต่อนักเรียน	3.59	.89	มาก	4
9. ครูที่ปรึกษาดำเนินการส่งต่อนักเรียนที่มีความสามารถพิเศษหรือเด็กอัจฉริยะให้ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านภายในโรงเรียน	3.40	.97	ปานกลาง	9
10. ครูที่ปรึกษาประสานงานกับหัวหน้างานดูแลช่วยเหลือนักเรียนในการส่งต่อนักเรียนที่มีความสามารถพิเศษหรือเด็กอัจฉริยะให้ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านภายนอกโรงเรียน	3.33	1.01	ปานกลาง	10
11. ครูที่ปรึกษามีการส่งต่อนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษหรือด้อยโอกาส ให้ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านภายนอกในกรณีที่โรงเรียนไม่มีผู้เชี่ยวชาญ	3.03	1.00	ปานกลาง	11
เฉลี่ยรวม	3.50	.91	ปานกลาง	

จากตารางที่ 4.7 พบว่า สภาพการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนเทศบาล 1 บ้านสะเดา สังกัดเทศบาลเมืองสะเดา จังหวัดสงขลา ด้านการส่งต่อ ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.50$, S.D. = .91) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากมี 6 ข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ข้อที่ 1 ครูที่ปรึกษาดำเนินการแก้ไขปัญหาเบื้องต้นก่อนดำเนินการส่งต่อนักเรียน ($\bar{X} = 3.86$, S.D. = .82) รองลงมา คือ ข้อที่ 2 ครูที่ปรึกษาติดต่อประสานงานหน่วยงานภายในเพื่อการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ($\bar{X} = 3.74$, S.D. = .80) และข้อที่ 3 ครูที่ปรึกษาส่งเรื่องให้หัวหน้างานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ดำเนินการติดต่อประสานงานกับหน่วยงานภายนอก เพื่อการดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างเหมาะสม ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลางมี 5 ข้อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยกว่าข้ออื่นๆ คือ ข้อที่ 11 ครูที่ปรึกษามีการส่งต่อนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษหรือด้อยโอกาสให้ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านภายนอกในกรณีที่โรงเรียนไม่มีผู้เชี่ยวชาญ ($\bar{X} = 3.03$, S.D. = 1.00)

จากการสัมภาษณ์การดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนจากผู้บริหารสถานศึกษาและผู้ปกครองนักเรียนในการดำเนินงานด้านการส่งต่อ พบว่า นักเรียนที่อยู่ในกลุ่มที่มีปัญหา โรงเรียนได้มีการส่งต่อภายใน โดยแยกตามกลุ่มของแต่ละปัญหาเพื่อส่งต่อให้คุณครูที่รับผิดชอบแก้ไข โดยในเบื้องต้นครูที่ปรึกษาจะเป็นผู้แก้ไขและเป็นผู้ส่งต่อนักเรียน สำหรับการส่งต่อนักเรียนภายนอก ค่อนข้างน้อย เพราะปัญหาของนักเรียนระดับประถมศึกษา เป็นปัญหาที่ไม่รุนแรงสามารถแก้ไขได้ในเบื้องต้น ในส่วนของผู้ปกครองกล่าวว่า การส่งต่อนักเรียนทางโรงเรียนได้มีการแจ้ง

ให้ผู้ปกครองทราบถึงปัญหาของนักเรียนเพื่อร่วมกันแก้ไข หากมีการส่งต่อภายนอก ผู้ปกครองจะได้ทราบข้อมูลและแนวทางแก้ไขของโรงเรียนและหน่วยงานภายนอกหากมีการส่งต่อ

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ปัญหาการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ในโรงเรียนเทศบาล 1 บ้านสะเดา สังกัดเทศบาลเมืองสะเดา จังหวัดสงขลา

ผลการวิเคราะห์ปัญหาจากแบบสอบถามปลายเปิด (Open-ended) และปัญหาจากการสัมภาษณ์เกี่ยวกับปัญหาการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนเทศบาล 1 บ้านสะเดา สังกัดเทศบาลเมืองสะเดา จังหวัดสงขลา แสดงในตารางที่ 4.8

ตารางที่ 4.8 ปัญหาจากแบบสอบถามปลายเปิด (Open-ended) และการสัมภาษณ์การดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนเทศบาล 1 บ้านสะเดา สังกัดเทศบาลเมืองสะเดา จังหวัดสงขลา

ปัญหาจากแบบสอบถามปลายเปิด	ปัญหาจากการสัมภาษณ์
ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล 1. การเก็บบันทึกข้อมูลนักเรียนไม่เป็นปัจจุบัน 2. ครูมีการใช้เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลค่อนข้างน้อย	ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล 1. ครูที่ปรึกษาเอาใจใส่นักเรียนเป็นรายบุคคลไม่เท่าเทียมกัน
ด้านการคัดกรองนักเรียน 1. ยังไม่มีการจัดเก็บข้อมูลเด็กที่มีความต้องการพิเศษ	ด้านการคัดกรองนักเรียน 1. ครูไม่ได้แจ้งข้อมูลการคัดกรองให้นักเรียนและผู้ปกครองทราบว่านักเรียนถูกให้จัดอยู่ในกลุ่มเสี่ยงหรือมีปัญหาด้านใด
ด้านการส่งเสริมและพัฒนานักเรียน 1. โรงเรียนขาดการประชุมกลุ่มย่อยกับผู้ปกครองของนักเรียนกลุ่มเสี่ยงและกลุ่มมีปัญหาอย่างสม่ำเสมอ	ด้านการส่งเสริมและพัฒนานักเรียน 1. โรงเรียนขาดการจัดกิจกรรมส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนกลุ่มปกติและกลุ่มมีปัญหา
ด้านการป้องกันและแก้ไข้ปัญหา 1. ขาดการจัดทำแบบบันทึกรายงานผลการดูแลช่วยเหลือนักเรียน	ด้านการป้องกันและแก้ไข้ปัญหา 1. ผู้ปกครองนักเรียนบางรายขาดการเอาใจใส่ในการรับทราบปัญหาของนักเรียนเมื่อนักเรียนถูกเชิญผู้ปกครอง

ตารางที่ 4.8 (ต่อ)

ปัญหาจากแบบสอบถามปลายเปิด	ปัญหาจากการสัมภาษณ์
ด้านการส่งต่อ 1. โรงเรียนขาดการส่งต่อนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษหรือด้อยโอกาส ให้ผู้เชี่ยวชาญ เฉพาะด้านภายนอกในกรณีที่โรงเรียนไม่มีผู้เชี่ยวชาญ	ด้านการส่งต่อ 1. โรงเรียนขาดการส่งต่อภายนอกให้กับผู้เชี่ยวชาญหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

จากตารางที่ 4.8 พบว่าผู้ตอบแบบสอบถาม และผู้ให้สัมภาษณ์มีความเห็นว่าโรงเรียนมีปัญหาคาดการณ์งานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนทั้ง 5 ด้าน ได้แก่ ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ด้านการคัดกรองนักเรียน ด้านการส่งเสริมและพัฒนาการเรียน ด้านการป้องกันและแก้ไข ปัญหา และด้านการส่งต่อ โดยด้านที่มีปัญหามากกว่าด้านอื่น คือ ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล

ตอนที่ 4 แนวทางการพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนเทศบาล 1 บ้านสะเดาสังกัดเทศบาลเมืองสะเดา จังหวัดสงขลา

ผู้ตอบแบบสอบถามและผู้ให้สัมภาษณ์ได้เสนอแนวทางการพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนเทศบาล 1 บ้านสะเดา สังกัดเทศบาลเมืองสะเดา จังหวัดสงขลา ดังนี้

4.1 ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล

มีข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนา ดังนี้

4.1.1 โรงเรียนควรจัดให้มีการบันทึกประวัตินักเรียนให้เป็นปัจจุบันอยู่ตลอดเวลา

4.1.2 โรงเรียนควรเก็บหลักฐานตั้งแต่เริ่มสมัครเรียนหรือเมื่อนักเรียนมีการย้ายเข้า

4.1.3 โรงเรียนและครูควรเพิ่มเครื่องมือในการเก็บข้อมูลนักเรียน เช่น แบบประเมิน

พฤติกรรมนักเรียน (SDQ) แบบทดสอบ EQ และแบบทดสอบ IQ เป็นต้น

ทั้งนี้ ผู้ตอบแบบสอบถามและผู้ให้สัมภาษณ์ ได้ให้คำอธิบายสนับสนุนข้อเสนอแนะว่าการที่โรงเรียนจัดให้มีการบันทึกประวัตินักเรียนให้เป็นปัจจุบันอยู่ตลอดเวลา และเก็บหลักฐานตั้งแต่เริ่มสมัครเรียนหรือเมื่อนักเรียนมีการย้ายเข้า จะทำให้มีการส่งต่อแฟ้มประวัติเมื่อนักเรียนเลื่อนระดับชั้นไปสู่ครูคนใหม่ ช่วยอำนวยความสะดวกให้ครูได้รู้จักนักเรียนในชั้นของตนได้เร็วขึ้น ส่วนการเพิ่มเครื่องมือในการเก็บข้อมูลนักเรียนให้มีหลากหลายรูปแบบ เช่น ระเบียบสะสม แบบประเมินพฤติกรรมนักเรียน (SDQ) แบบทดสอบ EQ แบบทดสอบ IQ แบบสัมภาษณ์นักเรียนแบบ แบบสังเกตพฤติกรรมนักเรียน แบบสัมภาษณ์ผู้ปกครอง และการเยี่ยมบ้านนักเรียน จะทำให้ครูได้ทราบข้อมูลเกี่ยวกับเด็กอย่างรอบด้าน เนื่องจากความแตกต่างของนักเรียนแต่ละคนที่มีพื้นฐานความเป็นมาของชีวิตที่ไม่เหมือนกันทำให้เกิดพฤติกรรมหลากหลายรูปแบบ ทั้งด้านบวกและลบ ดังนั้น การรู้ข้อมูลที่จำเป็นเกี่ยวกับตัวนักเรียนจึงเป็นสิ่งสำคัญที่จะช่วยให้ครูที่ปรึกษามีความเข้าใจนักเรียนมากขึ้น และสามารถนำข้อมูลมาวิเคราะห์เพื่อการคัดกรองนักเรียนต่อไปได้

4.2 ด้านการคัดกรองนักเรียน

มีข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนา ดังนี้

4.2.1 เด็กที่ถูกคัดกรองให้จัดอยู่ในกลุ่มเด็กพิเศษ โรงเรียนควรมีการเก็บข้อมูลแยกประเภทจากเด็กกลุ่มเสี่ยงทั่วไป

4.2.2 ครูที่ปรึกษาควรมีการเก็บข้อมูลให้เป็นปัจจุบันเพื่อง่ายต่อการแก้ไขปัญหาหรือการส่งต่อหน่วยงานภายในและภายนอก

ทั้งนี้ ผู้ตอบแบบสอบถามและผู้ให้สัมภาษณ์ ได้ให้คำอธิบายสนับสนุนข้อเสนอแนะว่า การคัดกรองนักเรียนเป็นการพิจารณาข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับตัวนักเรียนเพื่อการจัดกลุ่มนักเรียนเป็น 2 กลุ่มคือ 1) กลุ่มปกติ คือ นักเรียนที่ได้รับการวิเคราะห์ข้อมูลต่างๆ ตามเกณฑ์การคัดกรองของโรงเรียนแล้ว อยู่ในเกณฑ์ของกลุ่มปกติ และ 2) กลุ่มเสี่ยง/มีปัญหา คือ นักเรียนที่จัดอยู่ในเกณฑ์ของกลุ่มเสี่ยง/มีปัญหาตามเกณฑ์การคัดกรองของโรงเรียน ซึ่งโรงเรียนต้องให้ความช่วยเหลือ ป้องกันหรือแก้ไขปัญหาตามแต่กรณี เด็กที่ถูกคัดกรองให้จัดอยู่ในกลุ่มเด็กพิเศษ ต้องมีการเก็บข้อมูลแยกประเภทจากเด็กกลุ่มเสี่ยงทั่วไป มีการเก็บข้อมูลให้เป็นปัจจุบันเพื่อง่ายต่อการแก้ไขปัญหาหรือการส่งต่อหน่วยงานภายนอกการดำเนินเริ่มจากการวิเคราะห์ข้อมูลนักเรียนจาก ระเบียบสะสม แบบประเมินพฤติกรรมเด็ก (SDQ) แหล่งข้อมูลอื่นๆ และคัดกรองนักเรียนตามเกณฑ์การคัดกรองของโรงเรียน และต้องมีการทำแบบสรุปผลการคัดกรองและช่วยเหลือนักเรียนเป็นรายบุคคลและแบบสรุปผลการคัดกรองนักเรียนเป็นห้อง

4.3 ด้านการส่งเสริมนักเรียนและพัฒนา

มีข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนา ดังนี้

4.3.1 โรงเรียนควรจัดให้มีการประชุมผู้ปกครองนักเรียนกลุ่มเสี่ยงและกลุ่มมีปัญหาอย่างสม่ำเสมอเพื่อติดตามผลการพัฒนาตนเองของนักเรียน

4.3.2 โรงเรียนควรให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมร่วมกับนักเรียนเพื่อเป็นการกระตุ้นให้นักเรียนมีการปรับปรุงตัวมากขึ้น

ทั้งนี้ ผู้ตอบแบบสอบถามและผู้ให้สัมภาษณ์ ได้ให้คำอธิบายสนับสนุนข้อเสนอแนะว่า การส่งเสริมนักเรียนเป็นการสนับสนุนให้นักเรียนทุกคนที่อยู่ในความดูแลของครูที่ปรึกษาไม่ว่าจะเป็นนักเรียนปกติหรือกลุ่มเสี่ยง/มีปัญหาให้มีคุณภาพมากขึ้นมีความภาคภูมิใจในตัวเองในด้านต่างๆ ซึ่งจะช่วยให้เด็กที่อยู่ในกลุ่มปกติกลายเป็นนักเรียนในกลุ่มเสี่ยง/มีปัญหาและเป็นการช่วยเหลือให้นักเรียนกลุ่มเสี่ยง/ปัญหากลับมาเป็นนักเรียนกลุ่มปกติและมีคุณภาพตามที่โรงเรียนคาดหวังต่อไป โรงเรียนควรจัดให้มีการประชุมผู้ปกครองนักเรียนกลุ่มเสี่ยงและกลุ่มมีปัญหาอย่างสม่ำเสมอเพื่อติดตามผลการพัฒนาตนเองของนักเรียน การให้ผู้ปกครองได้มีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมร่วมกับนักเรียนจะเป็นการกระตุ้นให้นักเรียนมีการปรับปรุงตัวมากขึ้น หรือโรงเรียนมีการกำหนดแนวทางการจัดกิจกรรมโฮมรูม หรือมีคู่มือในการจัดกิจกรรมแต่ละครั้งโดยมีจุดหมายเนื้อหาสาระที่สอดคล้องกับนโยบายของนักเรียน และครูที่ปรึกษาสามารถดำเนินการตามคู่มือ แต่ให้มีความยืดหยุ่นในการกำหนดหัวข้อและวิธีการดำเนินกิจกรรมให้เหมาะสมและทันสมัย

4.4 ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา

มีข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนา ดังนี้

4.4.1 ผู้รับผิดชอบงานดูแลช่วยเหลือนักเรียนและครูที่ปรึกษาควรจัดทำเอกสารแบบบันทึกรายงานผลการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

4.4.2 ครูควรสรุปผลและส่งแบบบันทึกรายงานผลให้ฝ่ายบริหารรับทราบ

ทั้งนี้ ผู้ตอบแบบสอบถามและผู้ให้สัมภาษณ์ ได้ให้คำอธิบายสนับสนุนข้อเสนอแนะว่า การป้องกันและแก้ไขปัญหาของนักเรียน ต้องพิจารณาสาเหตุของปัญหาให้ครบถ้วนและหาวิธีการช่วยเหลือให้เหมาะสมกับเหมาะสมกับสาเหตุต่างๆ เพราะปัญหาไม่ได้เกิดจากสาเหตุเพียงสาเหตุเดียว แต่อาจเกิดจากหลายสาเหตุที่เกี่ยวข้องสัมพันธ์กัน การให้คำปรึกษาเบื้องต้น ประสานงานกับครูและผู้เกี่ยวข้องอื่นๆ เพื่อการจัดกิจกรรมสำหรับการป้องกันและช่วยเหลือปัญหาของนักเรียน คือ กิจกรรมในห้องเรียน กิจกรรมเสริมหลักสูตร กิจกรรมเพื่อนช่วยเพื่อน กิจกรรมชมเสริม และการสื่อสารกับผู้ปกครองโดยต้องมีการจัดทำเอกสาร แบบบันทึกรายงานผลการดูแลช่วยเหลือนักเรียน และมีการสรุปผลและส่งแบบบันทึกรายงานผลให้ฝ่ายบริหารรับทราบ เพื่อให้ง่ายต่อการติดตามประเมินผลของนักเรียนสามารถทราบได้ถึงผลของการจัดกิจกรรมต่างๆ ที่เข้าไปป้องกันและแก้ไขปัญหา

4.5 ด้านการส่งต่อ

มีข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนา ดังนี้

4.5.1 การส่งต่อภายนอกควรมีหน่วยงานรองรับกับปัญหาของนักเรียนที่ชัดเจน

4.5.2 ในกรณีโรงเรียนขาดผู้เชี่ยวชาญให้รับผิดชอบหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

4.2.3 โรงเรียนควรมีแผนงานในการติดต่อประสานงานหน่วยงานภายนอกเพื่อเป็นการรองรับนักเรียนในกรณีดังกล่าว

ทั้งนี้ ผู้ตอบแบบสอบถามและผู้ให้สัมภาษณ์ ได้ให้คำอธิบายสนับสนุนข้อเสนอแนะว่า ในการส่งต่อภายในจำเป็นต้องมีการบันทึกการส่งต่อนักเรียนไปยังครูที่เกี่ยวข้องทุกครั้ง เช่น ครูแนะแนว ครูฝ่ายปกครอง ครูประจำรายวิชา เป็นต้น ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อการช่วยเหลือนักเรียนต่อไป รวมถึงเป็นข้อมูลสำหรับการส่งต่อไปยังผู้เชี่ยวชาญภายนอกด้วย โดยครูแนะแนว หรือ ครูฝ่ายปกครอง เป็นผู้ดำเนินการซึ่งเป็นการส่งต่อภายนอก ในการส่งต่อภายนอกควรมีหน่วยงานรองรับกับปัญหาของนักเรียนที่ชัดเจน กรณีโรงเรียนขาดผู้เชี่ยวชาญควรรับผิดชอบหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และโรงเรียนควรมีแผนงานในการติดต่อประสานงานหน่วยงานภายนอกเพื่อเป็นการรองรับนักเรียนในกรณีดังกล่าว

บทที่ 5

สรุปผลการศึกษา อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

1. สรุปผลการศึกษา

1.1 วัตถุประสงค์ของการศึกษา

วัตถุประสงค์ของการศึกษาค้างนี้

1.1.1 เพื่อศึกษาสภาพการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนเทศบาล 1 บ้านสะเดา สังกัดเทศบาลเมืองสะเดา

1.1.2 เพื่อศึกษาปัญหาเกี่ยวกับการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนเทศบาล 1 บ้านสะเดา สังกัดเทศบาลเมืองสะเดา

1.1.3 เพื่อเสนอแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนเทศบาล 1 บ้านสะเดา สังกัดเทศบาลเมืองสะเดา

1.2 วิธีดำเนินการศึกษา

1.2.1 ประชากร ที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้มี 3 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มผู้บริหารสถานศึกษา 4 คน กลุ่มครู 69 คน และกลุ่มผู้ปกครองช่วงชั้นที่ 2 จำนวน 495 คน

1.2.2 กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาใช้การเลือกแบบเจาะจง จำนวน 4 คน ครู จำนวน 58 คน ได้จากการกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างตามตารางเคร็จซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan) ผู้ปกครองนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ใช้การเลือกแบบเจาะจง 15 คน

1.3 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา แบ่งเป็น 2 ประเภทคือ แบบสอบถามแบบมาตราประมาณค่าและปลายเปิด และแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง ซึ่งผู้ศึกษาสร้างและพัฒนาขึ้น

1.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้ศึกษาดำเนินการตามขั้นตอนในการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังต่อไปนี้

1.4.1 ผู้ศึกษาดำเนินการสัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษา และผู้ปกครองด้วยตนเองตามกำหนดวัน-เวลาที่นัดหมาย โดยดำเนินการสัมภาษณ์ที่โรงเรียนเทศบาล 1 บ้านสะเดา

1.4.2 ผู้ศึกษาดำเนินการส่งและรับแบบสอบถามครูด้วยตนเอง

1.5 ผลการศึกษา

ผลการศึกษาสรุปได้ว่า

1.5.1 สภาพการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนเทศบาล 1 บ้านสะเดา สังกัดเทศบาลเมืองสะเดา จังหวัดสงขลา

ครูมีความเห็นว่าสภาพการดำเนินงานพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนเทศบาล 1 บ้านสะเดา สังกัดเทศบาลเมืองสะเดา จังหวัดสงขลา ทั้ง 5 ด้าน ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่ามีสี่ด้านอยู่ในระดับมาก เรียงจากมากไปหาน้อย คือ ด้าน

การป้องกันและแก้ไขปัญหา ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ด้านการส่งเสริมและพัฒนา ด้านการคัดกรองนักเรียน ส่วนด้านการส่งต่อมีค่าเฉลี่ยในระดับปานกลาง สอดคล้องกับผู้บริหารสถานศึกษาที่ระบุว่าโรงเรียนได้ให้ความสำคัญต่อการจัดระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนทุกด้าน มีนโยบายให้จัดกิจกรรมและการส่งเสริมเพื่อพัฒนานักเรียนที่ดำเนินการตั้งแต่วัยระดับครูที่ปรึกษาและมีฝ่ายงานแนะแนวในระบบงานบริหารทั่วไปของโรงเรียนที่ดำเนินการคัดกรองนักเรียนกลุ่มเสี่ยงและกลุ่มมีปัญหาตามเกณฑ์ที่โรงเรียนกำหนด ส่วนผู้ปกครองระบุว่าโรงเรียนและครูที่ปรึกษามีความเอาใจใส่นักเรียนทุกคนอย่างเท่าเทียมกัน เมื่อนักเรียนมีปัญหาครูที่ปรึกษาจะแจ้งให้ผู้ปกครองทราบ

สภาพการดำเนินงานการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากกว่าข้ออื่นๆ คือ ครูที่ปรึกษามีความเอาใจใส่ที่จะทำความเข้าใจกับนักเรียนทุกคนอย่างเท่าเทียมกัน ครูที่ปรึกษาได้มีการรวบรวมข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคลด้วยวิธีการที่หลากหลาย เช่น สังเกต สัมภาษณ์ สัมภาษณ์ ทดสอบ และครูที่ปรึกษาได้มีการนำข้อมูลนักเรียนรายบุคคลไปใช้ในการเฝ้าระวังนักเรียนในความดูแล ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยกว่าข้ออื่น คือ ครูที่ปรึกษามีการใช้เครื่องมือต่างๆ เพื่อรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล เช่น แบบประเมินพฤติกรรมนักเรียน (SDQ) แบบทดสอบ EQ แบบทดสอบ IQ ฯลฯ สอดคล้องกับผู้บริหารสถานศึกษาและผู้ปกครองนักเรียนที่ได้ให้ความเห็นตรงกันเกี่ยวกับ ครูที่ปรึกษามีความรู้ความเข้าใจในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน มีการจัดเก็บข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคล รวมถึงการเอาใจใส่และการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลอย่างเสมอภาคและเท่าเทียมกัน

สภาพการดำเนินงานด้านการคัดกรองนักเรียน อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า มีหกข้ออยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากกว่าข้ออื่น คือ ครูที่ปรึกษาเก็บข้อมูลการคัดกรองนักเรียนไว้เป็นความลับไม่ให้นักเรียนรู้ว่าตนจัดอยู่ในกลุ่มใด และครูที่ปรึกษามีส่วนร่วมในการกำหนดเกณฑ์การคัดกรองเพื่อจัดกลุ่มนักเรียน ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยกว่าข้ออื่นๆ คือ โรงเรียนมีการจัดเก็บข้อมูลเด็กที่มีความต้องการพิเศษที่เป็นปัจจุบัน ซึ่งผู้บริหารสถานศึกษาและผู้ปกครองนักเรียนให้ข้อมูลตรงกันกับครูเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของครูที่ปรึกษาในการคัดกรองนักเรียน เนื่องจากครูที่ปรึกษามีความใกล้ชิดและมีความเอาใจใส่นักเรียน

สภาพการดำเนินงานด้านการส่งเสริมและพัฒนา ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากกว่าข้ออื่น คือ โรงเรียนเชิญผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆอย่างสม่ำเสมอ เช่น กิจกรรมวันพ่อ กิจกรรมวันแม่ กิจกรรมทางศาสนา วันไหว้ครู การมอบเกียรติบัตรหรือรางวัลต่างๆ และโรงเรียนมีการจัดตั้งชมรม/กลุ่มตามความสนใจของนักเรียน ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยกว่าข้ออื่นๆ คือ ครูที่ปรึกษาประชุมกลุ่มย่อยกับผู้ปกครองของนักเรียนกลุ่มเสี่ยงและกลุ่มมีปัญหาอย่างสม่ำเสมอ ซึ่งผู้บริหารสถานศึกษาและผู้ปกครองมีความเห็นพ้องกันกับครูว่าโรงเรียนได้มีการจัดกิจกรรมต่างๆ โดยได้ให้ผู้ปกครองนักเรียนมีส่วนร่วม หรือ มีส่วนร่วมกับชุมชนในพื้นที่ นอกจากนี้ โรงเรียนยังได้จัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมและป้องกัน โดยเน้นกิจกรรมที่นักเรียนมีส่วนร่วมได้ เช่น กิจกรรมในด้านวิชาการ กีฬา ดนตรี นาฏศิลป์ เพื่อให้สอดคล้องกับความสนใจของนักเรียนกลุ่มต่างๆ

สภาพการดำเนินงานด้านการป้องกันและการแก้ไขปัญหา ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากกว่าข้ออื่น คือ ครูที่ปรึกษามีการ

ประสานงานกับผู้ปกครองนักเรียนในการแก้ปัญหาของนักเรียนในด้านต่างๆ ครูที่ปรึกษามีการติดตามชี้แนะนักเรียนให้ปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่อง หรือพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ และครูที่ปรึกษามีการติดตามดูแลช่วยเหลือนักเรียนกลุ่มเสี่ยง/มีปัญหาอย่างใกล้ชิดและต่อเนื่อง ส่วนข้อที่มี ค่าเฉลี่ยน้อยกว่าข้ออื่นๆ คือ โรงเรียนมีครูแนะแนวหรือครูที่ปรึกษาโดยเฉพาะเพื่อให้คำปรึกษาแก่นักเรียนเบื้องต้น ซึ่งในข้อนี้ ผู้บริหารสถานศึกษาและผู้ปกครองมีความเห็นว่าโรงเรียนมีครูผู้รับผิดชอบงานดูแลช่วยเหลือนักเรียน มีครูด้านแนะแนวและครูที่ปรึกษาซึ่งสามารถให้ความช่วยเหลือนักเรียนได้อย่างทั่วถึง นอกจากนี้ ผู้ปกครองนักเรียนยังได้ระบุว่าโรงเรียนมีการจัดประชุมผู้ปกครองเพื่อชี้แจงกฎระเบียบและข้อตกลงระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครอง รวมถึงผู้ปกครองมีโอกาสดูแลกับครูที่ปรึกษาเพื่อทราบถึงปัญหาและพฤติกรรมของนักเรียน และร่วมมือกันป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียน

สภาพการดำเนินงานการส่งต่อ ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากมี 6 ข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากกว่าข้ออื่นๆ คือ ครูที่ปรึกษาดำเนินการแก้ไขปัญหabeื้องต้นก่อนดำเนินการส่งต่อนักเรียน ครูที่ปรึกษาติดต่อประสานงานหน่วยงานภายในเพื่อการดูแลช่วยเหลือนักเรียน และครูที่ปรึกษาส่งเรื่องให้หัวหน้างานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ดำเนินการติดต่อประสานงานกับหน่วยงานภายนอก เพื่อการดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างเหมาะสม ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลางมี 5 ข้อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยกว่าข้ออื่นๆ คือ ครูที่ปรึกษามีการส่งต่อนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษหรือด้อยโอกาส ให้ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านภายนอกในกรณีที่โรงเรียนไม่มีผู้เชี่ยวชาญ ซึ่งสอดคล้องกับผู้บริหารสถานศึกษาและผู้ปกครองที่เห็นว่าโรงเรียนมีการส่งต่อนักเรียนภายนอกค่อนข้างน้อย ส่วนใหญ่เป็นการส่งต่อภายใน โดยเบื้องต้นครูที่ปรึกษาจะเป็นผู้แก้ไขและส่งต่อภายในให้กับครูผู้รับผิดชอบงานดูแลช่วยเหลือนักเรียนหรือครูฝ่ายแนะแนว

1.5.2 ปัญหาการดำเนินงานพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียน

เทศบาล 1 บ้านสะเดา สังกัดเทศบาลเมืองสะเดา จังหวัดสงขลา

ครูระบุว่ามีปัญหาเกี่ยวกับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนทั้ง 5 ด้าน โดยส่วนใหญ่เป็นปัญหาเกี่ยวกับจัดเก็บและบันทึกข้อมูลนักเรียนทั้งที่เป็นนักเรียนทั่วไปและที่มีความต้องการพิเศษยังไม่เป็นปัจจุบัน ส่งผลให้การคัดกรองนักเรียนมีความล่าช้า และโรงเรียนขาดการส่งต่อนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษต่อหน่วยงานภายนอกหรือผู้เชี่ยวชาญ

1) ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ปัญหา คือ การเก็บบันทึกข้อมูลนักเรียนไม่เป็นปัจจุบันจึงส่งผลให้การคัดกรองนักเรียนมีความล่าช้า และครูมีการใช้เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลค่อนข้างน้อย

2) ด้านการคัดกรองนักเรียน ปัญหา คือ โรงเรียนยังไม่มี การจัดเก็บข้อมูลเด็กที่มีความต้องการพิเศษ

3) ด้านการส่งเสริมนักเรียนและพัฒนานักเรียน ปัญหา คือ โรงเรียนขาดการประชุมกลุ่มย่อยกับผู้ปกครองนักเรียนกลุ่มเสี่ยงและกลุ่มมีปัญหาอย่างสม่ำเสมอ

4) ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา ปัญหา คือ ขาดการจัดทำแบบบันทึกรายงานผลการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

5) ด้านการส่งต่อ ปัญหา คือ โรงเรียนขาดการส่งต่อนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษหรือด้อยโอกาส ให้ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านภายนอกในกรณีที่โรงเรียนไม่มีผู้เชี่ยวชาญ

ส่วนผู้บริหารสถานศึกษาและผู้ปกครอง มีความเห็นที่สอดคล้องกันกับครูว่า โรงเรียนยังขาดการส่งต่อนักเรียนให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องหรือผู้เชี่ยวชาญ แต่มีไขปัญหาหนัก เนื่องจากปัญหาของนักเรียนระดับประถมศึกษาเป็นปัญหาที่ไม่รุนแรงและสามารถแก้ไขได้ด้วยบุคลากรของโรงเรียนเอง และนักเรียนกลุ่มนี้พบค่อนข้างน้อย

1.5.3 ข้อเสนอแนะทางการดำเนินงานพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนเทศบาล 1 บ้านสะเดา สังกัดเทศบาลเมืองสะเดา จังหวัดสงขลา

ผู้ให้ข้อมูลทั้ง 3 กลุ่ม เสนอแนะแนวทางที่สอดคล้องกัน ดังนี้

- 1) โรงเรียนควรจัดทำนโยบายและแผนการจัดกิจกรรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพนักเรียน เพื่อให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้และห่างไกลจากปัญหาในด้านต่างๆ
- 2) โรงเรียนควรจัดกิจกรรมส่งเสริมและพัฒนานักเรียนให้สอดคล้องกับความต้องการและความต้องการของนักเรียน
- 3) ผู้ปกครองเสนอแนะแนวทางว่ากิจกรรมที่โรงเรียนจัดให้แก่เด็กนักเรียนควรเป็นกิจกรรมที่สามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้จริง

2. อภิปรายผล

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับ แนวทางการดำเนินงานพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนเทศบาล ๑ บ้านสะเดา สังกัดเทศบาลเมืองสะเดา จังหวัดสงขลา มีสาระสำคัญที่ควรนำมาอภิปราย ดังนี้

2.1 แนวทางการดำเนินงานพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนเทศบาล ๑ บ้านสะเดา สังกัดเทศบาลเมืองสะเดา จังหวัดสงขลา เมื่อพิจารณาในรายละเอียดพบว่าอยู่ในระดับมากเกือบทุกด้านยกเว้นด้านการส่งต่อ โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยมีสภาพการดำเนินการมากกว่าด้านอื่นคือการป้องกันและการแก้ไขปัญหาซึ่งผลเป็นเช่นนี้ อาจเนื่องมาจากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2549, น. 1-3) ได้กำหนดให้สถานศึกษาได้มีการจัดระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน คือ การส่งเสริมพัฒนาเพื่อให้นักเรียนได้เกิดการพัฒนาที่เต็มตามศักยภาพมีการป้องกันและแก้ไขปัญหา ซึ่งจะทำให้เกิดคุณลักษณะที่พึงประสงค์ การดำเนินชีวิตได้อย่างมีคุณภาพที่ดีและเกิดทักษะการดำรงชีวิตโดยมีภูมิคุ้มกันที่ดีและมีจิตใจที่เข้มแข็ง ตามเกณฑ์ที่ทางโรงเรียนกำหนด สถานศึกษาทุกแห่งจึงได้ดำเนินการจัดระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนไปในแนวทางเดียวกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เขาวลิต จินดารัตน์ (2551, น. 150) ได้ศึกษาการดำเนินงานตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 2 พบว่า 1) ผลการดำเนินงานตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก พิจารณารายด้านเรียงจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา นักเรียน ด้านการส่งเสริมนักเรียน และด้านการคัดกรองนักเรียน ตามลำดับ 2) ผลการวิเคราะห์การดำเนินงานตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน จำแนกตามตำแหน่งบุคลากรในโรงเรียน โดยรวมและรายด้าน พบว่า แตกต่าง

กันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อจำแนกตามขนาดโรงเรียน พบว่า ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านอื่นๆ ไม่แตกต่างกัน 3) ผลการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญในการดำเนินงานด้านระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน จำนวน 3 ท่าน พบว่าการดำเนินงานตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่ผ่านมาประสบความสำเร็จในระดับดี เพราะโรงเรียนได้ดำเนินการเป็นกระบวนการตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนตามขั้นตอนง่ายๆ ไม่ซับซ้อน โดยจัดให้ควบคู่ไปกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามหลักสูตรของสถานศึกษา

2.2 จากผลการศึกษาที่พบว่าสภาพการดำเนินงานพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนเทศบาล 1 บ้านสะเดา สังกัดเทศบาลเมืองสะเดา จังหวัดสงขลา ด้านการคัดกรองนักเรียน ในส่วนของโรงเรียนที่ได้มีการจัดเก็บข้อมูลเด็กที่มีความต้องการเป็นพิเศษที่เป็นปัจจุบันอยู่ในระดับปานกลางนั้น อาจเนื่องมาจาก จำนวนเด็กพิเศษในโรงเรียนมีน้อยและโรงเรียนไม่มีครูที่ความเชี่ยวชาญในด้านนี้การเก็บข้อมูลจึงมีไม่มากนัก ซึ่งเด็กที่มีความต้องการเป็นพิเศษนั้นโรงเรียนต้องมีการจัดการศึกษาที่แตกต่างไปจากเด็กปกติทั่วไป ทั้งในด้านเนื้อหา วิธีการเรียนการสอน การประเมินผล และเครื่องมืออุปกรณ์การสอน อันเนื่องมาจากสภาพความบกพร่องทางร่างกายสติปัญญา อารมณ์ และสังคม ที่จำเป็นต้องได้รับการกระตุ้นช่วยเหลือ การบำบัดฟื้นฟูและให้การเรียนการสอนที่เหมาะสมกับลักษณะและความต้องการของเด็ก ซึ่งต้องมีการบันทึกข้อมูลนักเรียนในด้านต่างๆ เช่น ด้านร่างกาย การเตรียมบทเรียน การรับรู้ด้านอารมณ์ เป็นต้น ซึ่งสอดคล้องกับ ผดุง อารยะวิญญู (2542, น. 33) ที่กล่าวว่า นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ ทางโรงเรียนจะต้องเตรียมเด็กให้มีความพร้อมก่อนส่งเข้าเรียนร่วม เตรียมความพร้อมทางร่างกาย เด็กจะต้องเคลื่อนไหวได้ดีพอควรช่วยเหลือตนเองได้ในการรับประทานอาหาร การขับถ่าย การแต่งกาย การช่วยตนเองอื่น ๆ ความพร้อมด้านอารมณ์ ต้องมีอารมณ์มั่นคงพอควร สามารถควบคุม ตนเองได้ ความพร้อมทางด้านสังคม เด็กต้องมีทักษะทางสังคมที่จำเป็นในการเรียนร่วม เช่น การ สนทนากับเพื่อน การแบ่งปันของเล่นการรู้จักรอคอย ความพร้อมทางวิชาการ เช่น ทักษะการอ่าน การเขียน ด้านคณิตศาสตร์ ถ้านักเรียนมีปัญหาควรจัดบริการสอนซ่อมเสริม หรือให้ความช่วยเหลือ อย่างอื่นนักเรียนทั่วไปทางโรงเรียนต้องเตรียมเช่นเดียวกับการเตรียมครูผู้สอนนักเรียนทั่วไปโดย ให้ข้อมูล เพื่อให้เกิดความเข้าใจ ยอมรับช่วยเหลือนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษอย่างถูกต้อง ข้อควรปฏิบัติและไม่ควรปฏิบัติ

2.3 จากผลการศึกษาที่พบว่าสภาพการดำเนินงานพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนเทศบาล 1 บ้านสะเดา สังกัดเทศบาลเมืองสะเดา จังหวัดสงขลา ด้านการส่งต่อ ในการติดต่อประสานงานกับหน่วยงานภายนอกหรือผู้เชี่ยวชาญ การดำเนินงานยังอยู่ในระดับปานกลาง อาจเนื่องมาจากโรงเรียนเทศบาล 1 บ้านสะเดา เป็นโรงเรียนที่จัดการเรียนการสอนในระดับประถมศึกษา สภาพปัญหาที่เกิดขึ้นส่วนใหญ่จะเป็นด้านการเรียน จากปัญหาจึงเป็นเพียงการส่งต่อภายในให้กับครูผู้รับผิดชอบได้แก่ ครูฝ่ายแนะแนว และครูผู้รับผิดชอบงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน การดำเนินการดังกล่าวสอดคล้องกับแนวปฏิบัติที่สำนักงานคณะกรรมการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2547 ข : น.51-52) ได้กำหนดไว้โดยแบ่งกระบวนการส่งต่อนักเรียนเป็น 2 ลักษณะคือ 1) การส่งต่อภายใน กรณี ที่ ครูที่ปรึกษาได้ดำเนินการตามกระบวนการดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่มีปัญหาแล้ว แต่ นักเรียนมีพฤติกรรมไม่ดีขึ้น ครูที่ปรึกษาจะส่งต่อนักเรียนให้ครูแนะแนวหรือฝ่ายปกครองดำเนินการให้คำปรึกษาและช่วยเหลือตามความเหมาะสมต่อไป และสอดคล้องกับ สราวุฒิ แก้วจรรย์

(2555,บทคัดย่อ) ที่ศึกษาวิจัยเรื่อง การบริหารงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 27 พบว่า มีการส่งนักเรียนที่มีปัญหาไปยังครูแนะแนว เพื่อแก้ไขปัญหาของนักเรียน เพราะครูที่ปรึกษาเป็นบุคลากรหลักในการดำเนินการดังกล่าว มีวิธีการและเครื่องมือเพื่อใช้ในการพัฒนานักเรียนให้มีลักษณะที่พึงประสงค์และปลอดภัย อย่างใกล้ชิดด้วยความรักและเมตตาที่มีต่อศิษย์

2.4 จากการศึกษาเกี่ยวกับสภาพแนวทางการดำเนินงานพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ในด้านการส่งต่อ ซึ่งมีความสอดคล้องกับผลการศึกษาจากแบบสอบถาม ในการดำเนินงานเกี่ยวกับการส่งต่อนักเรียนภายนอก หรือการประสานงานกับผู้เชี่ยวชาญเฉพาะทางมีน้อย อาจเนื่องมาจากโรงเรียนมีการจัดการเรียนการสอนในระดับประถมศึกษา ปัญหาส่วนมากที่พบจะเป็นด้านการเรียน โดยทางโรงเรียนมีการจัดการเรียนซ่อมเสริมให้กับนักเรียนในกลุ่มเรียนอ่อน จึงไม่มีการส่งต่อภายนอกให้กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องหรือผู้เชี่ยวชาญ ซึ่งสอดคล้องกับ กัลยา อินปาน (2548, น.56) ที่ศึกษาสภาพการบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือ นักเรียนชั้นเตรียมการและการวางแผนการดำเนินงาน มีการดำเนินงานในระดับมาก กิจกรรมซ่อมเสริม เพียงพอเหมาะสมและสอดคล้องกับสภาพปัญหา และโรงเรียนพัฒนาครูที่ปรึกษาให้มีความรู้ ทักษะ ตลอดจนทั้งเทคนิคในการให้คำปรึกษาแก่นักเรียน

3. ข้อเสนอแนะ

3.1 ข้อเสนอแนะสำหรับการศึกษา

จากผลการศึกษาเรื่อง แนวทางการดำเนินงานพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนเทศบาล ๑ บ้านสะเดา สังกัดเทศบาลเมืองสะเดา จังหวัดสงขลา ผู้ศึกษามีข้อเสนอแนะในการนำผลการศึกษาไปใช้ และข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป ดังนี้

3.2 ข้อเสนอแนะในการนำผลการศึกษาไปใช้

จากการศึกษาพบว่า แนวทางการดำเนินงานพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนเทศบาล ๑ บ้านสะเดา สังกัดเทศบาลเมืองสะเดา จังหวัดสงขลา ด้านการส่งต่อในภาพรวมยังอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งอยู่ในลำดับที่น้อยกว่าด้านอื่นๆ และผู้ปกครองมีส่วนร่วมในระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนน้อย ผู้ศึกษาจึงมีข้อเสนอแนะ ดังต่อไปนี้

3.2.1 กองการศึกษาเทศบาลเมืองสะเดาควรจัดทำเอกสาร แบบฟอร์ม แบบบันทึกการรายงานผล การดูแลช่วยเหลือนักเรียนและการส่งต่อ เพื่อให้โรงเรียนในสังกัดได้นำไปใช้อย่างเป็นระบบตั้งแต่การคัดแยกนักเรียนกลุ่มต่างๆ เพื่อถ่ายทอดการแก้ไขปัญหาและการส่งต่อ

3.2.2 ผู้อำนวยการโรงเรียนควรกำกับติดตามดูแลให้ครูที่ปรึกษามีการเก็บข้อมูลให้เป็นปัจจุบันเพื่อถ่ายทอดการแก้ไขปัญหาหรือการส่งต่อหน่วยงานภายนอก

3.2.3 ผู้อำนวยการโรงเรียนควรประสานงานกับกองการศึกษา ตลอดจนจนสร้างเครือข่ายกับหน่วยงานและผู้เชี่ยวชาญภายนอกที่เกี่ยวข้อง เพื่อเื้ออำนวยการแก้ไขปัญหาและการส่งต่อนักเรียน

3.2.4 ผู้อำนวยการโรงเรียนควรมีนโยบายในการส่งเสริมให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

3.2.5 ครูที่ปรึกษาควรเป็นผู้ประสานงานหน่วยงานภายในเพื่อเป็นการรองรับนักเรียนในที่ต้องส่งต่อภายนอกให้กับผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้าน

จากการศึกษาที่พบว่า แนวทางการดำเนินงานพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนเทศบาล ๑ บ้านสะเดา สังกัดเทศบาลเมืองสะเดา จังหวัดสงขลา ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล แม้ในภาพรวมจะอยู่ในระดับมาก แต่ครูที่ปรึกษามีการใช้เครื่องมือต่างๆ เพื่อรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล อยู่ในระดับปานกลางนั้น ผู้ศึกษาจึงมีข้อเสนอแนะดังนี้

3.2.6 กองการศึกษาควรมีนโยบายหรือแผนการกำกับติดตามการจัดระบบการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลของโรงเรียน โดยมุ่งเน้นให้โรงเรียนได้มีการนำนโยบายจากทางกองการศึกษาไปดำเนินการ เช่น นโยบายการเยี่ยมบ้านนักเรียน การจัดกิจกรรมเชื่อมความสัมพันธ์ระหว่างบ้านและโรงเรียน และกองการศึกษาควรมีการติดตามผลการดำเนินงานจากโรงเรียนอย่างสม่ำเสมอ

3.2.7 ผู้อำนวยการโรงเรียนควรมีนโยบายจากกองการศึกษามาจัดทำเป็นนโยบายและแผนของโรงเรียน เพื่อจัดกิจกรรมหรือนโยบายในการจัดระบบการรู้จักนักเรียน ให้ได้ผลมากยิ่งขึ้น

3.3.8 ครูที่ปรึกษาควรได้รับการอบรมและนิเทศแนะนำเกี่ยวกับการใช้เครื่องมือต่างๆ ในการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล

3.3.9 ครูที่ปรึกษาซึ่งเป็นผู้ที่ปฏิบัติงานและเป็นผู้ที่สามารถรับทราบปัญหาและกระบวนการในการดำเนินงานการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ควรมีส่วนร่วมในการเสนอแนวคิดและร่วมกำหนดนโยบายและแผนร่วมกับทางผู้บริหารสถานศึกษา เพื่อให้ได้แนวทางการดำเนินงานที่เหมาะสมและได้แนวทางปฏิบัติที่ชัดเจน

3.3 ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป

3.3.1 ควรมีการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการดำเนินงานพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียน

3.3.2 ควรมีการศึกษาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองนักเรียน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการส่งต่อภายนอก โดยใช้การศึกษาแบบมีส่วนร่วม

3.3.3 ควรใช้วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพเพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึกเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียน

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กรมสุขภาพจิต. (2544). *คู่มือครูที่ปรึกษาาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน*. กรุงเทพฯ: ยูเร็นส์อิมเมจกรุ๊ป.
- _____. (2546). *คู่มือครูดูแลช่วยเหลือนักเรียน ช่วงชั้นที่ 1-2 (ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6)*. กรุงเทพฯ: องค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก.
- _____. (2551). *คู่มือดูแลสุขภาพจิตเด็กวัยเรียน*. (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพฯ: ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข. (2554 ก). *คู่มือการบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนช่วงชั้นที่ 1-ช่วงชั้นที่ 2 (ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6)*. กรุงเทพฯ: กลุ่มส่งเสริมการจัดการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาดาก เขต 1 สำนักงานกิจการโรงพิมพ์องค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2546). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 พร้อมกฎกระทรวงที่เกี่ยวข้องและพระราชบัญญัติการศึกษาภาคบังคับ พ.ศ.2545*. กรุงเทพฯ: องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- _____. (2547). *แนวทางการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา*. กรุงเทพฯ: องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- กลุ่มส่งเสริมการจัดการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 13. (2557). *คู่มือการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 13*. ตรัง: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 13.
- กัลยา อินปาน. (2548). *สภาพและปัญหาการบริหารจัดการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยะปี*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, กรุงเทพฯ.
- เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์. (2559, 10 กรกฎาคม). *แก้ปัญหาสังคมแก้เด็กออกกลางคัน*. สืบค้นจาก <http://www.kriengsak.com/node/118>
- ข่าวสำนักงานรัฐมนตรี. (2559, 10 กรกฎาคม). *ศธ.ประชุมแก้ปัญหาเด็กออกกลางคัน*. สืบค้นจาก <http://www.moe.go.th/websm/2016/jun/228.html>.
- จักรี โพธิ์สำนึก. (2550). *ปัญหาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยะแก้ว เขต 2*. (งานนิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยบูรพา, ชลบุรี.
- จันทร์สม รัตน์จรรยาชัย. (2550). *รายงานโครงการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนมัธยมท่าแฉลง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจันทบุรี เขต 1*. จันทบุรี: โรงเรียนมัธยมท่าแฉลง.
- เขาวลิต จินดารัตน์. (2551). *การดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยะอง เขต 2*. (งานนิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยบูรพา, ชลบุรี.

- บุญชม ศรีสะอาด. (2545). *การวิจัยเบื้องต้น*. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- ประภาส นาคประวัตติ. (2553). *ศึกษาการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนที่เปิดสอนในช่วงชั้นที่ 1-3 ในเขตอำเภอสอยดาว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา จันทบุรี เขต 2*. (งานนิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยบูรพา, ชลบุรี.
- ผดุง อารยะวิญญู. (2542). *การศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ*. กรุงเทพฯ: แวนแก้ว.
- พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ. (2542, 19 สิงหาคม). *ราชกิจจานุเบกษา*. เล่ม 116, ตอนที่ 74ก.
- พัชราภรณ์ เดชสุภา. (2551). *ปัญหาการดำเนินงานการจัดระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของครูโรงเรียนประถมศึกษาในเขตอำเภอคลองหาด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 1*. (งานนิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยบูรพา, ชลบุรี.
- พิสนุ พงศ์ศรี. (2553). *การสร้างและพัฒนาเครื่องมือวิจัย*. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: ด้านสุทธาการพิมพ์.
- มานพ บุญสมพงษ์. (2550). *ปัญหาและแนวทางการแก้ไขการดำเนินงานของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราด*. (งานนิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยบูรพา, ชลบุรี.
- รังสรรค์ เพ็งชู. (2551). *สภาพความสำเร็จการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน*. ราชบุรี: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรีเขต 1.
- โรงเรียนเทศบาล 1 บ้านสะเดา. (2554 ก). *แผนปฏิบัติการประจำปีการศึกษา 2554*. สงขลา: โรงเรียนเทศบาล 1 บ้านสะเดา.
- _____. (2554 ข). *รายงานการพัฒนาตนเอง โรงเรียนเทศบาล 1 บ้านสะเดา*. สงขลา: โรงเรียนเทศบาล 1 บ้านสะเดา.
- วรา งามเสงี่ยม. (2552). *ปัญหาและแนวทางการพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 2*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยบูรพา, ชลบุรี.
- สรารุณี แก้วจรัญ. (2555). *การดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 27*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์, บุรีรัมย์.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2552). *แนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา*. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.
- _____. (2550). *เอกสารชุดประกันคุณภาพการศึกษา เล่มที่ 1 แนวทางการประกันคุณภาพการศึกษา*. กรุงเทพฯ: หน่วยศึกษานิเทศก์.
- _____. (2549). *แนวทางการดำเนินระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนสำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก*. กรุงเทพฯ: ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.

- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2547 ก). การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน
 ในสถานศึกษาสำหรับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา สังกัดสำนักงาน
 คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. กรุงเทพฯ: องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
 _____ . (2547 ข). แนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา.
 กรุงเทพฯ: องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- _____ . (2546). คู่มือครูระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตและแก้วิกฤต
 สังคม: เส้นทางสู่ครูมืออาชีพ. กรุงเทพฯ: ชวนพิมพ์.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2549). รายงานการประชุมรับฟังความคิดเห็น เรื่องการมีส่วนร่วม
 ร่วมจัดการศึกษาของเอกชน องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นพ่อแม่ผู้ปกครอง และการศึกษา
 ทางเลือก. กรุงเทพฯ: สกศ.
- อุทัย ดุลยเกษม. (2551). การจัดการศึกษาทางเลือกเพื่อขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน.
 ขอนแก่น: เพ็ญ ปรีณิต.
- Glazier Shana Yvette. (2004). *General Education perception of a risk students self
 perceived efficacy in relationship to participation on a student
 assistance team model.* (M.S.dissertation). Retrieved from [http://las.sinica.
 edu.tw:1085/ search~S0?/aGlazier%2C+Shana+Yvette/aglazier+shana+
 yvette/-3%2C1%2C0%2CB/frameset&FF=aglazier+shana+yvette&
 1%2C1%2C](http://las.sinica.edu.tw:1085/search~S0?/aGlazier%2C+Shana+Yvette/aglazier+shana+yvette/-3%2C1%2C0%2CB/frameset&FF=aglazier+shana+yvette&1%2C1%2C)
- Kelly, Grace Altia. (2004). *A comprehensive guidance counseling program for
 Jamaican Schools: A needs assessment.* (Ph. D. dissertation). Retrieved
 from
[http://digitalcommons.andrews.edu/cgi/viewcontent.cgi?article=1484&cont
 ext=dissertations](http://digitalcommons.andrews.edu/cgi/viewcontent.cgi?article=1484&context=dissertations)

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

1. ชื่อ ว่าที่ ร.ต. สามารถ ศรีจันทร์งาม
 วุฒิการศึกษา ศีษาศาสตรมหาบัณฑิต ศษ.ม. สาขาบริหารการศึกษา
 มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขต ปัตตานี
 ตำแหน่ง ศึกษานิเทศก์ชำนาญการ กองการศึกษาเทศบาลเมืองสะเดา จ.สงขลา
 ความเชี่ยวชาญ ศึกษานิเทศก์ด้านการศึกษา
2. ชื่อ นางสาวจันทร์จิรา พิทักษ์
 วุฒิการศึกษา ศีษาศาสตรมหาบัณฑิต ศษ.ม. สาขาบริหารการศึกษา
 มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมธิราช
 ตำแหน่ง ผู้อำนวยการสถานศึกษาชำนาญการพิเศษโรงเรียนเทศบาล 2 บ้านสะเดา
 ต.สะเดา อ.สะเดา จ.สงขลา
 ความเชี่ยวชาญ วิชาการผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย
3. ชื่อ นางเพ็ญพิส โสพิกุล
 วุฒิการศึกษา การศึกษามหาบัณฑิต กศ.ม. เอก การบริหารการศึกษา
 มหาวิทยาลัยทักษิณ
 ตำแหน่ง รองผู้อำนวยการสถานศึกษา โรงเรียนเทศบาล 2 บ้านสะเดา ต.สะเดา
 อ.สะเดา จ.สงขลา
 ความเชี่ยวชาญ วิชาการผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

ที่ ศธ ๐๕๒๒.๑๖ (บ)/๒๕๖๐

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราช
ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด
จังหวัดนนทบุรี ๑๑๑๒๐

๑๑ พฤษภาคม ๒๕๕๘

เรื่อง ขอร้องเรียนเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาเครื่องมือวิจัย

เรียน ว่าที่ ร.ต. สามารถ ศรีจันทร์งาม

สิ่งที่ส่งมาด้วย โครงการการศึกษาค้นคว้าอิสระ จำนวน ๑ ชุด

ด้วยนายวีระศักดิ์ ฐานมั่น นักศึกษาหลักสูตรบัณฑิตศึกษา แขนงวิชาบริหารการศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราช ได้รับอนุมัติให้ทำการศึกษาค้นคว้าอิสระ เรื่อง แนวทางการดำเนินงานพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนเทศบาล ๑ บ้านสะเดา สังกัดเทศบาลเมืองสะเดา จังหวัดสงขลา ตามโครงการการศึกษาค้นคว้าอิสระที่แนบมาด้วยนี้

การจัดทำการศึกษาค้นคว้าอิสระเรื่องดังกล่าว นักศึกษาได้จัดทำเครื่องมือที่จะเก็บรวบรวมข้อมูล และได้รับความเห็นชอบเบื้องต้นจากอาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาค้นคว้าอิสระไว้ขั้นหนึ่งแล้ว แต่เพื่อให้เครื่องมือที่จัดทำนั้นมีความครอบคลุมเนื้อหาวิชา แนวปฏิบัติ และสอดคล้องกับหลักและกระบวนการวิจัย ทางสาขาวิชาจึงขอความอนุเคราะห์จากท่านในฐานะผู้ทรงคุณวุฒิด้านบริหารการศึกษา ได้โปรดพิจารณาตรวจสอบและให้ความคิดเห็นเพื่อการปรับปรุงเครื่องมือการศึกษาค้นคว้าอิสระของนักศึกษาผู้นี้ด้วย สำหรับรายละเอียดอื่น ๆ นักศึกษาจะนำเรียนด้วยตนเอง

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านเป็นอย่างดี จึงขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อรอนพ ฟินะวัฒน์)

ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

ฝ่ายบัณฑิตศึกษา

โทร. ๐-๒๕๐๔-๘๕๐๕

โทรสาร. ๐-๒๕๐๓-๓๕๖๖-๗

เบอร์โทรศัพท์นักศึกษา ๐๘๑-๙๒๐๗๖๕๒

ที่ ศธ ๐๕๒๒.๑๖ (บ)/๑๒๐

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราช
ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด
จังหวัดนนทบุรี ๑๑๑๒๐

๑๑ พฤษภาคม ๒๕๕๘

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาเครื่องมือวิจัย

เรียน นางสาวจันทร์จิรา พิทักษ์

สิ่งที่ส่งมาด้วย โครงการการศึกษาค้นคว้าอิสระ จำนวน ๑ ชุด

ด้วยนายวิระศักดิ์ ฐานมัน นักศึกษาหลักสูตรบัณฑิตศึกษา แขนงวิชาการศึกษาศาสตร์ สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราช ได้รับอนุมัติให้ทำการศึกษาค้นคว้าอิสระ เรื่อง แนวทางการดำเนินงานพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนเทศบาล ๑ บ้านสะเดา สังกัดเทศบาลเมืองสะเดา จังหวัดสงขลา ตามโครงการการศึกษาค้นคว้าอิสระที่แนบมาด้วยนี้

การจัดทำการศึกษาค้นคว้าอิสระเรื่องดังกล่าว นักศึกษาได้จัดทำเครื่องมือที่จะเก็บรวบรวมข้อมูล และได้รับความเห็นชอบเบื้องต้นจากอาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาค้นคว้าอิสระไว้ขั้นหนึ่งแล้ว แต่เพื่อให้เครื่องมือที่จัดทำนั้นมีความครอบคลุมเนื้อหาวิชา แนวปฏิบัติ และสอดคล้องกับหลักและกระบวนการวิจัย ทางสาขาวิชาจึงขอความอนุเคราะห์จากท่านในฐานะผู้ทรงคุณวุฒิด้านบริหารการศึกษา ได้โปรดพิจารณาตรวจสอบและให้ความคิดเห็นเพื่อการปรับปรุงเครื่องมือการศึกษาค้นคว้าอิสระของนักศึกษาผู้นี้ด้วย สำหรับรายละเอียดอื่น ๆ นักศึกษาจะนำเรียนด้วยตนเอง

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านเป็นอย่างดี จึงขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อรรณพ จินะวัฒน์)

ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

ฝ่ายบัณฑิตศึกษา

โทร. ๐-๒๕๐๕-๘๕๕๐๕

โทรสาร. ๐-๒๕๐๓-๓๕๖๖-๗

เบอร์โทรศัพท์นักศึกษา ๐๘๑-๙๒๐๗๖๕๒

ที่ ศร ๐๕๒๒.๑๖ (บ)/๑๒๐

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราช
ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด
จังหวัดนนทบุรี ๑๑๑๒๐

๑๑ พฤษภาคม ๒๕๕๘

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาเครื่องมือวิจัย

เรียน นางเพียงพิศ โสพิกุล

สิ่งที่ส่งมาด้วย โครงการการศึกษาค้นคว้าอิสระ จำนวน ๑ ชุด

ด้วยนายวีระศักดิ์ ฐานมั่น นักศึกษาหลักสูตรบัณฑิตศึกษา แขนงวิชาบริหารการศึกษาศาสาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราช ได้รับอนุมัติให้ทำการศึกษาค้นคว้าอิสระ เรื่อง แนวทางการดำเนินงานพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนเทศบาล ๑ บ้านสะเดา สังกัดเทศบาลเมืองสะเดา จังหวัดสงขลา ตามโครงการการศึกษาค้นคว้าอิสระที่แนบมาด้วยนี้

การจัดทำการศึกษาค้นคว้าอิสระเรื่องดังกล่าว นักศึกษาได้จัดทำเครื่องมือที่จะเก็บรวบรวมข้อมูล และได้รับความเห็นชอบเบื้องต้นจากอาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาค้นคว้าอิสระไว้ขั้นหนึ่งแล้ว แต่เพื่อให้เครื่องมือที่จัดทำนั้นมีความครอบคลุมเนื้อหาวิชา แนวปฏิบัติ และสอดคล้องกับหลักและกระบวนการวิจัยทางสาขาวิชาจึงขอความอนุเคราะห์จากท่านในฐานะผู้ทรงคุณวุฒิด้านบริหารการศึกษาศาสตร์ ได้โปรดพิจารณาตรวจสอบและให้ความคิดเห็นเพื่อการปรับปรุงเครื่องมือการศึกษาค้นคว้าอิสระของนักศึกษาผู้นั้นด้วย สำหรับรายละเอียดอื่น ๆ นักศึกษาจะนำเรียนด้วยตนเอง

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านเป็นอย่างดี จึงขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อรรณพ จินะวัฒน์)
ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

ฝ่ายบัณฑิตศึกษา

โทร. ๐-๒๕๐๕-๘๕๕๐๕

โทรสาร. ๐-๒๕๐๓-๓๕๖๖-๗

เบอร์โทรศัพท์นักศึกษา ๐๘๑-๙๒๐๗๖๕๒

ภาคผนวก ข
เครื่องมือวิจัย (แบบสอบถาม)

แบบสอบถาม

เรื่อง แนวทางการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนใน โรงเรียนเทศบาล ๑ บ้านสะเดา สังกัดเทศบาลเมืองสะเดา จังหวัดสงขลา

คำชี้แจง

แบบสอบถามเรื่อง แนวทางการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนใน โรงเรียนเทศบาล ๑ บ้านสะเดา สังกัดเทศบาลเมืองสะเดา จังหวัดสงขลา ใช้สำหรับเก็บข้อมูลจากกลุ่มครูจากสถานศึกษาในโรงเรียนเทศบาล ๑ บ้านสะเดา สังกัดเทศบาลเมืองสะเดา จำนวน 58 คน

ซึ่งผลวิจัยในครั้งนี้จะเป็นประโยชน์ในการนำข้อมูลที่ได้รับ ไปใช้ในการปรับปรุงการดำเนินงานตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนเทศบาล 1 บ้านสะเดา สังกัดเทศบาลเมืองสะเดา จังหวัดสงขลา และสามารถนำผลการวิจัยไปใช้เป็นประโยชน์ต่อการวางแผนและพัฒนากิจการดำเนินงานตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาอื่นต่อไป

ผู้ตอบแบบสอบถามชุดนี้ คือ กลุ่มครูจากสถานศึกษาในโรงเรียนเทศบาล ๑ บ้านสะเดา สังกัดเทศบาลเมืองสะเดา จำนวน 58 คน

แบบสอบถามฉบับนี้ ประกอบด้วยรายละเอียดของเนื้อหาสาระเกี่ยวกับบทบาทแนวทางการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนเทศบาล ๑ บ้านสะเดา สังกัดเทศบาลเมืองสะเดา จังหวัดสงขลา โดยแบ่งออกเป็น 3 ส่วนดังนี้

ส่วนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพและข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบเลือกตอบ (Check List)

ส่วนที่ 2 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนเทศบาล ๑ บ้านสะเดา สังกัดเทศบาลเมืองสะเดา จังหวัดสงขลา ตามความคิดเห็นของครู เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) ภายใต้องค์ประกอบของกระบวนการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

ส่วนที่ 3 เป็นแบบสอบถามปัญหาและข้อเสนอแนะในการแก้ไขปัญหาแนวทางการดำเนินงานพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนเทศบาล ๑ บ้านสะเดา สังกัดเทศบาลเมืองสะเดา จังหวัดสงขลา มีลักษณะเป็นแบบสอบถามปลายเปิด (Open ended questionnaire)

ขอความร่วมมือจากผู้ตอบแบบสอบถามโปรดให้ข้อมูลตามความเป็นจริง เพื่อประโยชน์ในการวิจัย ผู้วิจัยจะเก็บข้อมูลการตอบไว้เป็นความลับและไม่ส่งผลกระทบต่อการทำงานของท่าน

นายวีระศักดิ์ ฐานมัน

นักศึกษาลัทธิสุตรบริหารการศึกษา

สาขาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

แบบสอบถาม

เรื่อง แนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน
ในโรงเรียนเทศบาล ๑ บ้านสะเดา สังกัดเทศบาลเมืองสะเดา จังหวัดสงขลา

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ลงในช่อง () หรือเติมข้อความในช่องว่างที่ตรงกับความเป็นจริง
ของท่านมากที่สุด

ส่วนที่ 1 ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

1. เพศ
 - () ชาย
 - () หญิง
2. อายุ
 - () ต่ำกว่า 30 ปี
 - () 30-40 ปี
 - () 41-50 ปี
 - () 51ปีขึ้นไป
3. สถานภาพ
 - () โสด
 - () สมรส
 - () หย่าร้าง
 - () หม้าย
4. ระดับการศึกษา
 - () ปริญญาตรี
 - () ปริญญาโท
 - () สูงกว่าปริญญาโท
5. รายได้ต่อเดือน
 - () 15,000 20,000 บาท
 - () 20,001 - 25,000 บาท
 - () 25,001 - 30,000 บาท
 - () 30,001 บาทขึ้นไป

ส่วนที่ 2 ข้อคำถามเกี่ยวกับแนวทางการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนใน
โรงเรียนเทศบาล ๑ บ้านสะเดา สังกัดเทศบาลเมืองสะเดา จังหวัดสงขลา

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ลงในช่อง () หรือเติมข้อความในช่องว่างที่ตรงกับความคิดเห็น
เกี่ยวกับการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้ครบถ้วนทุกข้อโดยพิจารณา
จากเกณฑ์ ต่อไปนี้

- 1 หมายถึง มีระดับความสำเร็จของการดำเนินงานน้อยที่สุด
- 2 หมายถึง มีระดับความสำเร็จของการดำเนินงานน้อย
- 3 หมายถึง มีระดับความสำเร็จของการดำเนินงานปานกลาง
- 4 หมายถึง มีระดับความสำเร็จของการดำเนินงานมาก
- 5 หมายถึง มีระดับความสำเร็จของการดำเนินงานมากที่สุด

ข้อ	การดำเนินงาน ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน	ระดับความสำเร็จของการดำเนินงาน ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
	การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล	5	4	3	2	1
1.	ครูที่ปรึกษามีความรู้ ความเข้าใจในกระบวนการดำเนินงานการจัดการข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคล					
2.	ครูที่ปรึกษามีความเอาใจใส่ที่จะทำความรู้จักกับนักเรียนทุกคนอย่างเท่าเทียมกัน					
3.	ครูที่ปรึกษามีการใช้เครื่องมือต่าง ๆ เพื่อรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล เช่น แบบประเมินพฤติกรรมนักเรียน (SDQ) แบบทดสอบ EQ แบบทดสอบ IQ ฯลฯ					
4.	ครูที่ปรึกษามีระบบการจัดเก็บและรวบรวมข้อมูลนักเรียนเพิ่มเติมจากผู้ปกครองนักเรียนและชุมชน					
5.	ครูที่ปรึกษาได้มีการปรับปรุงข้อมูลนักเรียนรายบุคคลให้เป็นปัจจุบันอยู่เสมอ					
6.	ครูที่ปรึกษาได้มีการนำข้อมูลนักเรียนรายบุคคลไปใช้ในการเฝ้าระวังนักเรียนในความดูแล					
7.	ครูที่ปรึกษาได้มีการรวบรวมข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคลด้วยวิธีการที่หลากหลาย เช่น สังเกต สัมภาษณ์ สสำรวจ ทดสอบ เป็นต้น					

ข้อ	การดำเนินงาน ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน	ระดับความสำเร็จของการดำเนินงาน ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
การคัดกรองนักเรียน		5	4	3	2	1
8.	ครูที่ปรึกษามีส่วนร่วมในการกำหนดเกณฑ์การคัดกรองเพื่อจัดกลุ่มนักเรียน					
9.	ครูที่ปรึกษามีการจำแนกนักเรียน กลุ่มปกติ กลุ่มเสี่ยง กลุ่มมีปัญหา จากการใช้แบบประเมินพฤติกรรมนักเรียน (SDQ)					
10.	ครูที่ปรึกษามีแบบสรุปผลการจำแนกและช่วยเหลือนักเรียนเป็นรายบุคคลเป็นห้องเรียน ที่เป็นมาตรฐานชัดเจน					
11.	ครูที่ปรึกษาเก็บข้อมูลการคัดกรองนักเรียนไว้เป็นความลับไม่ให้นักเรียนรู้ว่าตนจัดอยู่ในกลุ่มใด					
12.	ครูที่ปรึกษาพิจารณาคัดกรองนักเรียนตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด					
13.	โรงเรียนนำผลการคัดกรองนักเรียนของครูที่ปรึกษาไปจัดทำสารสนเทศและจัดเก็บอย่างเป็นระบบ					
14.	โรงเรียนมีการจัดเก็บข้อมูลเด็กที่มีความต้องการพิเศษที่เป็นปัจจุบัน					
การส่งเสริมนักเรียนและพัฒนา						
15.	ครูที่ปรึกษามีความสามารถในการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมและป้องกันนักเรียน					
16.	ครูที่ปรึกษาจัดกิจกรรมโฮมรูมอย่างต่อเนื่อง เพื่อส่งเสริมพัฒนานักเรียน					
17.	ครูที่ปรึกษาจัดกิจกรรมเพื่อให้นักเรียนรู้จักตนเอง รู้จักผู้อื่นและสังคม					
18.	ครูที่ปรึกษาจัดกิจกรรมส่งเสริมความสามารถของนักเรียนอย่างสอดคล้องกับความถนัดและต้องการของนักเรียน					
19.	โรงเรียนเชิญผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆอย่างสม่ำเสมอ เช่น กิจกรรมวันพ่อ กิจกรรมวันแม่ กิจกรรมทางศาสนา วันไหว้ครู การมอบเกียรติบัตรหรือรางวัลต่างๆ เป็นต้น					
20.	ครูที่ปรึกษาประชุมกลุ่มย่อยกับผู้ปกครองของนักเรียนกลุ่มเสี่ยงและกลุ่มมีปัญหาอย่างสม่ำเสมอ					

ข้อ	การดำเนินงาน ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน	ระดับความสำเร็จของการดำเนินงาน ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
การส่งเสริมนักเรียนและพัฒนา						
21.	โรงเรียนได้ดำเนินการจัดทำแผน/โครงการ/กิจกรรมที่ส่งเสริมและพัฒนานักเรียนที่ครอบคลุมนักเรียนทุกกลุ่ม					
22.	โรงเรียนมีการจัดกิจกรรมเสริมสร้างความสามารถพิเศษของนักเรียนอย่างเหมาะสม					
23.	โรงเรียนมีการจัดตั้งชมรม/กลุ่ม ตามความสนใจของนักเรียน					
การป้องกันและการแก้ไขปัญหา						
24.	ครูที่ปรึกษามีความเอาใจใส่ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาให้นักเรียนทุกคนอย่างเท่าเทียมกัน					
25.	ครูที่ปรึกษามีการติดตามดูแลช่วยเหลือนักเรียนกลุ่มเสี่ยง/มีปัญหาอย่างใกล้ชิดและต่อเนื่อง					
26.	ครูที่ปรึกษามีการติดตามชี้แนะนักเรียนให้ปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่อง หรือพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์					
27.	ครูที่ปรึกษามีการประสานงานกับผู้ปกครองนักเรียน ในการแก้ปัญหาของนักเรียนในด้านต่าง ๆ					
28.	ครูที่ปรึกษาจัดทำแบบบันทึกรายงานผลการดูแลช่วยเหลือนักเรียนทุกครั้ง					
29.	โรงเรียนมีครูแนะแนวหรือครูที่ปรึกษาโดยเฉพาะ เพื่อให้คำปรึกษาแก่นักเรียนเบื้องต้น					
30.	โรงเรียนได้มีการประสานความร่วมมือระหว่างโรงเรียนและผู้ปกครองในการช่วยเหลือแก้ไขปัญหาของนักเรียนอย่างสม่ำเสมอ					
31.	โรงเรียนมีการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรอย่างเหมาะสมและต่อเนื่อง					
32.	ครูที่ปรึกษาดำเนินการแก้ไขปัญหาเบื้องต้นก่อนดำเนินการส่งต่อนักเรียน					
33.	ครูที่ปรึกษาติดต่อประสานงานหน่วยงานภายในเพื่อการดูแลช่วยเหลือนักเรียน					
34.	ครูที่ปรึกษาส่งเรื่องให้หัวหน้างานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ดำเนินการติดต่อประสานงานกับหน่วยงานภายนอก เพื่อการดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างเหมาะสม					

ข้อ	การดำเนินงาน ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน	ระดับความสำเร็จของการดำเนินงาน ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
35.	ครูที่ปรึกษามีการส่งต่อนักเรียนไปยังฝ่ายแนะแนวเพื่อรับคำปรึกษาและช่วยเหลือนักเรียน ในกรณีปัญหาของนักเรียนเกินความสามารถของตนเองที่จะแก้ไข					
36.	ครูที่ปรึกษามีการติดตามผลการแก้ปัญหานักเรียนอย่างต่อเนื่องขณะที่นักเรียนอยู่ในการดูแลของผู้เชี่ยวชาญและหลังจากการรับช่วงต่อจากผู้เชี่ยวชาญจนกว่านักเรียนจะได้รับการพัฒนา					
37.	คณะครูร่วมกันพิจารณาข้อมูลนักเรียนที่มีปัญหาเพื่อการส่งต่อภายนอก					
38.	โรงเรียนมีการติดต่อประสานงานการดำเนินงานกับเครือข่ายทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา					
39.	โรงเรียนได้มีการทำความเข้าใจและชี้แจงผู้ปกครองและนักเรียนถึงความจำเป็นในการส่งต่อนักเรียน					
40.	ครูที่ปรึกษาดำเนินการส่งต่อนักเรียนที่มีความสามารถพิเศษหรือเด็กอัจฉริยะให้ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านภายในโรงเรียน					
41.	ครูที่ปรึกษาประสานงานกับหัวหน้างานดูแลช่วยเหลือนักเรียนในการส่งต่อนักเรียนที่มีความสามารถพิเศษหรือเด็กอัจฉริยะให้ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านภายนอกโรงเรียน					
42.	ครูที่ปรึกษามีการส่งต่อนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษหรือด้อยโอกาส ให้ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านภายนอกในกรณีที่โรงเรียนไม่มีผู้เชี่ยวชาญ					

ส่วนที่ 3 เป็นแบบสอบถามปัญหาและข้อเสนอแนะในการแก้ไขปัญหาแนวทางการดำเนินงานพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนเทศบาล ๑ บ้านสะเดา สังกัดเทศบาลเมืองสะเดา จังหวัดสงขลา

คำชี้แจง เพื่อให้เกิดการพัฒนาแนวทางการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนเทศบาล ๑ บ้านสะเดา สังกัดเทศบาลเมืองสะเดา จังหวัดสงขลา ขอให้ท่านเสนอแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนใน โรงเรียนเทศบาล ๑ บ้านสะเดา สังกัดเทศบาลเมืองสะเดา จังหวัดสงขลา ในแต่ละองค์ประกอบตามความคิดเห็นของท่าน

1. ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล

ปัญหา.....

.....

ข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนา

.....

.....

2. ด้านการคัดกรองนักเรียน

ปัญหา.....

.....

ข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนา

.....

.....

3. ด้านการส่งเสริมและพัฒนานักเรียน

ปัญหา.....

.....

ข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนา

.....

.....

4. ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา

ปัญหา.....

.....

ข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนา

.....

.....

5. ด้านการส่งต่อ

ปัญหา.....

.....

ข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนา

.....

.....

ขอขอบพระคุณผู้ตอบแบบสอบถามทุกท่านมา ณ โอกาสนี้ด้วย

นายวีระศักดิ์ ฐานมัน

นักศึกษาหลักสูตรบริหารการศึกษาศึกษา

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

แบบสัมภาษณ์เพื่อ การวิจัย

เรื่อง แนวทางการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนเทศบาล ๑ บ้านสะเดา
สังกัดเทศบาลเมืองสะเดา จังหวัดสงขลา

คำชี้แจง : ประเด็นสัมภาษณ์ เรื่อง แนวทางการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนใน
โรงเรียนเทศบาล ๑ บ้านสะเดา สังกัดเทศบาลเมืองสะเดา จังหวัดสงขลา

สัมภาษณ์ใน ๕ ประเด็นหลัก ประกอบด้วย

๑. ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล
๒. ด้านการคัดกรองนักเรียน
๓. ด้านการส่งเสริมและพัฒนา นักเรียน
๔. ด้านการป้องกันและช่วยเหลือนักเรียน
๕. ด้านการส่งต่อนักเรียน

ชื่อผู้ให้การสัมภาษณ์.....

ตำแหน่ง ผู้บริหารสถานศึกษา

1. ความเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนด้านการรู้จักตนเอง

คำถาม : ข้อที่ 1 ครูที่ปรึกษามีความรู้ ความเข้าใจในกระบวนการดำเนินงานการจัดการข้อมูล
นักเรียนเป็นรายบุคคลหรือไม่

.....

.....

.....

คำถาม : ข้อที่ 2 ครูที่ปรึกษาต้องเอาใจใส่และทำความรู้จักกับนักเรียนทุกคนอย่างเท่าเทียมกัน
หรือไม่

.....

.....

.....

2. ความเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนด้านการคัดกรองนักเรียน

คำถาม : ข้อที่ 1 ครูที่ปรึกษาได้มีส่วนร่วมในการกำหนดเกณฑ์การคัดกรองเพื่อจัดกลุ่มนักเรียนมี
ความจำเป็นหรือไม่

.....

.....

.....

คำถาม : ข้อที่ 2 ครูที่ปรึกษาควรเก็บข้อมูลการคัดกรองนักเรียนไว้เป็นความลับไม่ให้นักเรียนรู้ว่าตนจัดอยู่ในกลุ่มใดหรือไม่

.....

.....

.....

.....

3. ความเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนด้านการส่งเสริมนักเรียนและพัฒนา

คำถาม : ข้อที่ 1 โรงเรียนได้มีการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมและป้องกันนักเรียนในด้านใดบ้าง

.....

.....

.....

.....

คำถาม : ข้อที่ 2 ผู้ปกครองได้เข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆของทางโรงเรียนอย่างไรบ้าง

.....

.....

.....

.....

4. ความเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนด้านการป้องกันและแก้ไข
ปัญหา

คำถาม : ข้อที่ 1 โรงเรียนได้มีการป้องกันและแก้ไขปัญหาให้นักเรียนกลุ่มเสี่ยงและกลุ่มมีปัญหาอย่างไรบ้าง

.....

.....

.....

.....

คำถาม : ข้อที่ 2 โรงเรียนได้มีการประสานความร่วมมือระหว่างโรงเรียนและผู้ปกครองในการช่วยเหลือแก้ไขปัญหา ของนักเรียนอย่างสม่ำเสมอหรือไม่

.....

.....

.....

.....

5. ความเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนด้านการส่งต่อ

คำถาม : ข้อที่ 1 โรงเรียนได้มีการดำเนินการแก้ไขปัญหาเบื้องต้นก่อนดำเนินการส่งต่อนักเรียนหรือไม่

.....

.....

.....

คำถาม : ข้อที่ 2 โรงเรียนมีการส่งต่อนักเรียนกลุ่มมีปัญหา กับหน่วยงานภายนอกหรือไม่

.....

.....

.....

แบบสัมภาษณ์เพื่อ การวิจัย

เรื่อง แนวทางการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนเทศบาล ๑ บ้านสะเดา
สังกัดเทศบาลเมืองสะเดา จังหวัดสงขลา

คำชี้แจง : ประเด็นสัมภาษณ์ เรื่อง แนวทางการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนใน
โรงเรียนเทศบาล ๑ บ้านสะเดา สังกัดเทศบาลเมืองสะเดา จังหวัดสงขลา

สัมภาษณ์ใน ๕ ประเด็นหลัก ประกอบด้วย

๑. ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล
๒. ด้านการคัดกรองนักเรียน
๓. ด้านการส่งเสริมและพัฒนาการเรียน
๔. ด้านการป้องกันและช่วยเหลือนักเรียน
๕. ด้านการส่งต่อนักเรียน

ชื่อผู้ให้การสัมภาษณ์.....

ตำแหน่ง ผู้ปกครองนักเรียน

1. ความเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนด้านการรู้จักตนเอง

คำถาม : ข้อที่ 1 ครูที่ปรึกษามีความรู้ ความเข้าใจในกระบวนการดำเนินงานการจัดการ
ข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคลหรือไม่

.....

.....

.....

คำถาม : ข้อที่ 2 ครูที่ปรึกษาต้องเอาใจใส่และทำความรู้จักกับนักเรียนทุกคนอย่างเท่าเทียมกัน
หรือไม่

.....

.....

.....

2. ความเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนด้านการคัดกรองนักเรียน

คำถาม : ข้อที่ 1 ครูที่ปรึกษาได้มีส่วนร่วมในการกำหนดเกณฑ์การคัดกรองเพื่อจัดกลุ่ม
นักเรียนมีความจำเป็นหรือไม่

.....

.....

.....

คำถาม : ข้อที่ 2 ครูที่ปรึกษาควรเก็บข้อมูลการคัดกรองนักเรียนไว้เป็นความลับไม่ให้นักเรียนรู้ว่าตนจัดอยู่ในกลุ่มใดหรือไม่

.....

.....

.....

3. ความเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนด้านการส่งเสริมนักเรียนและพัฒนา

คำถาม : ข้อที่ 1 โรงเรียนได้มีการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมและป้องกันนักเรียนในด้านใดบ้าง

.....

.....

.....

คำถาม : ข้อที่ 2 ผู้ปกครองได้เข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆของทางโรงเรียนอย่างไรบ้าง

.....

.....

.....

4. ความเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนด้านการป้องกันและแก้ไข

ปัญหา
คำถาม : ข้อที่ 1 โรงเรียนได้มีการป้องกันและแก้ไขปัญหาให้นักเรียนกลุ่มเสี่ยงและกลุ่มมีปัญหาอย่างไรบ้าง

.....

.....

.....

คำถาม : ข้อที่ 2 โรงเรียนได้มีการประสานความร่วมมือระหว่างโรงเรียนและผู้ปกครองในการช่วยเหลือแก้ไขปัญหา ของนักเรียนอย่างสม่ำเสมอหรือไม่

.....

.....

.....

5. ความเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนด้านการส่งต่อ

คำถาม : ข้อที่ 1 โรงเรียนได้มีการดำเนินการแก้ไขปัญหาเบื้องต้นก่อนดำเนินการส่งต่อนักเรียนหรือไม่

.....

.....

.....

คำถาม : ข้อที่ 2 โรงเรียนมีการส่งต่อนักเรียนกลุ่มมีปัญหาให้กับหน่วยงานภายนอกหรือไม่

.....

.....

.....

ภาคผนวก ค

หนังสือขอความอนุเคราะห์

ภาคผนวก ง

ค่าคุณภาพเครื่องมือ ผลการประเมินค่าความสอดคล้อง และค่าความเที่ยง

ตารางวิเคราะห์การหาคุณภาพของเครื่องมือวิจัยโดยผู้เชี่ยวชาญ

เรื่อง แนวทางการดำเนินงานพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนเทศบาล ๑
บ้านสะเดา สังกัดเทศบาลเมืองสะเดา จังหวัดสงขลา

เพื่อศึกษาสภาพการดำเนินงาน	ข้อคำถาม	คะแนนความเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			รวม ΣR	เฉลี่ย (IOC)	ผลการพิจารณา
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3			
1. การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล	1	+1	+1	+1	+3	1.0	ใช้ได้
	2	+1	+1	+1	+3	1.0	ใช้ได้
	3	+1	+1	+1	+3	1.0	ใช้ได้
	4	+1	+1	+1	+3	1.0	ใช้ได้
	5	+1	+1	+1	+3	1.0	ใช้ได้
	6	+1	+1	+1	+3	1.0	ใช้ได้
	7	+1	+1	+1	+3	1.0	ใช้ได้
2. การคัดกรองนักเรียน	8	+1	+1	+1	+3	1.0	ใช้ได้
	9	+1	+1	+1	+3	1.0	ใช้ได้
	10	+1	+1	+1	+3	1.0	ใช้ได้
	11	+1	+1	+	+3	1.0	ใช้ได้
	12	+1	+1	+1	+3	1.0	ใช้ได้
	13	+1	+1	+1	+3	1.0	ใช้ได้
	14	+1	+1	+1	+3	1.0	ใช้ได้
3. การส่งเสริมนักเรียนและพัฒนา	15	+1	+1	+1	+3	1.0	ใช้ได้
	16	0	+1	+1	+2	0.7	ใช้ได้
	17	+1	+1	+1	+3	1.0	ใช้ได้
	18	+1	+1	+1	+3	1.0	ใช้ได้
	19	+1	0	+1	+2	0.7	ใช้ได้
	20	+1	+1	+1	+3	1.0	ใช้ได้
	21	+1	+1	+1	+3	1.0	ใช้ได้
	22	+1	+1	+1	+3	1.0	ใช้ได้
	23	+1	+1	0	+2	0.7	ใช้ได้

เพื่อศึกษาสภาพการดำเนินงาน	ข้อคำถาม	คะแนนความเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			รวม ΣR	เฉลี่ย (IOC)	ผลการพิจารณา
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3			
4. การป้องกันและการแก้ไข้ปัญหา	24	+1	+1	+1	+3	1.0	ใช้ได้
	25	+1	+1	+1	+3	1.0	ใช้ได้
	26	+1	+1	+1	+3	1.0	ใช้ได้
	27	+1	+1	+1	+3	1.0	ใช้ได้
	28	+1	+1	0	+2	0.7	ใช้ได้
	29	+1	+1	+1	+3	1.0	ใช้ได้
	30	+1	+1	+1	+3	1.0	ใช้ได้
	31	+1	+1	0	+2	0.7	ใช้ได้
5. การส่งต่อ	32	+1	0	+1	+2	0.7	ใช้ได้
	33	+1	+1	+1	+3	1.0	ใช้ได้
	34	+1	+1	+1	+3	1.0	ใช้ได้
	35	+1	+1	+1	+3	1.0	ใช้ได้
	36	+1	+1	+1	+3	1.0	ใช้ได้
	37	+1	+1	+1	+3	1.0	ใช้ได้
	38	+1	+1	+1	+3	1.0	ใช้ได้
	39	+1	+1	+1	+3	1.0	ใช้ได้
	40	+1	0	+1	+2	0.7	ใช้ได้
	41	+1	+1	+1	+3	1.0	ใช้ได้
	42	+1	+1	+1	+3	1.0	ใช้ได้

Reliability

Descriptiver 1-7

Descriptive Statistics

	N	Minimum	Maximum	Mean	Std. Deviation
MEAN	7	3.28	4.02	3.8286	.26048
SD	7	.745	.979	.82586	.076747
Valid N (listwise)	7				

Descriptiver 8-14

Descriptive Statistics

	N	Minimum	Maximum	Mean	Std. Deviation
MEAN	7	3.33	3.88	3.6657	.19182
SD	7	.826	1.066	.94157	.071054
Valid N (listwise)	7				

Descriptives 15 - 23

Descriptive Statistics

	N	Minimum	Maximum	Mean	Std. Deviation
MEAN	9	3.59	4.02	3.8122	.13953
SD	9	.837	1.017	.89567	.058314
Valid N (listwise)	9				

Descriptives 24 - 31

Descriptive Statistics

	N	Minimum	Maximum	Mean	Std. Deviation
MEAN	8	3.62	4.21	3.9188	.19780
SD	8	.744	1.073	.84413	.116122
Valid N (listwise)	8				

Descriptives 32 - 42

Descriptive Statistics

	N	Minimum	Maximum	Mean	Std. Deviation
MEAN	11	3.03	3.86	3.5073	.21560
SD	11	.807	1.015	.91636	.073128
Valid N (listwise)	11				

Descriptives 1 - 42

Descriptive Statistics

	N	Minimum	Maximum	Mean	Std. Deviation
ระดับความสำเร็จ	58	2	5	3.84	.745
ระดับความสำเร็จ	58	2	5	4.02	.761
ระดับความสำเร็จ	58	2	5	3.28	.812
ระดับความสำเร็จ	58	1	5	3.76	.979
ระดับความสำเร็จ	58	2	5	3.90	.831
ระดับความสำเร็จ	58	2	5	3.98	.848
ระดับความสำเร็จ	58	2	5	4.02	.805
ระดับความสำเร็จ	58	2	5	3.86	.826
ระดับความสำเร็จ	58	2	5	3.62	.952
ระดับความสำเร็จ	58	2	5	3.66	.909
ระดับความสำเร็จ	58	1	5	3.88	.938
ระดับความสำเร็จ	58	1	5	3.76	.942
ระดับความสำเร็จ	58	1	5	3.55	.958
ระดับความสำเร็จ	58	1	5	3.33	1.066
ระดับความสำเร็จ	58	1	5	3.78	.839
ระดับความสำเร็จ	58	1	5	3.91	.884
ระดับความสำเร็จ	58	1	5	3.84	.914
ระดับความสำเร็จ	58	1	5	3.76	.924
ระดับความสำเร็จ	58	1	5	4.02	1.017
ระดับความสำเร็จ	58	2	5	3.59	.859
ระดับความสำเร็จ	58	1	5	3.66	.909
ระดับความสำเร็จ	58	1	5	3.78	.918

	N	Minimum	Maximum	Mean	Std. Deviation
ระดับความสำเร็จ	58	2	5	3.97	.837
ระดับความสำเร็จ	58	1	5	4.00	.898
ระดับความสำเร็จ	58	2	5	4.03	.816
ระดับความสำเร็จ	58	2	5	4.10	.788
ระดับความสำเร็จ	58	2	5	4.21	.744
ระดับความสำเร็จ	58	2	5	3.76	.757
ระดับความสำเร็จ	58	1	5	3.62	1.073
ระดับความสำเร็จ	58	2	5	3.84	.745
ระดับความสำเร็จ	58	1	5	3.79	.932
ระดับความสำเร็จ	58	2	5	3.86	.826
ระดับความสำเร็จ	58	2	5	3.74	.807
ระดับความสำเร็จ	58	1	5	3.59	.974
ระดับความสำเร็จ	58	1	5	3.50	.941
ระดับความสำเร็จ	58	1	5	3.48	.960
ระดับความสำเร็จ	58	1	5	3.53	.842
ระดับความสำเร็จ	58	2	5	3.53	.863
ระดับความสำเร็จ	58	1	5	3.59	.899
ระดับความสำเร็จ	58	1	5	3.40	.972
ระดับความสำเร็จ	58	1	5	3.33	1.015
ระดับความสำเร็จ	58	1	5	3.03	1.008
Valid N (listwise)	58				

ภาคผนวก จ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษาและผู้ปกครอง
นักเรียนโรงเรียนเทศบาล ๑ บ้านสะเดา

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษาและผู้ปกครอง นักเรียนโรงเรียนเทศบาล ๑ บ้านสะเดา

จากการสัมภาษณ์ผู้ที่เกี่ยวข้องกับแนวทางการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนเทศบาล 1 บ้านสะเดา สังกัดเทศบาลเมืองสะเดา จังหวัดสงขลา ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนเทศบาล 1 บ้านสะเดา จำนวน 4 คน ผู้ปกครองนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 (ป.4-ป.6 ชั้นละ 5 คน) จำนวน 15 คน

ผู้วิจัยได้แบ่งการนำเสนอออกเป็น 5 ส่วน คือ

1. ผลการวิเคราะห์ความเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนเป็นรายบุคคล
2. ผลการวิเคราะห์ความเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนด้านการคัดกรองนักเรียน
3. ผลการวิเคราะห์ความเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนด้านการส่งเสริมนักเรียนและพัฒนา
4. ผลการวิเคราะห์ความเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา
5. วิเคราะห์ความเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนด้านการส่งต่อ

1. ผลการวิเคราะห์ความเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนเป็นรายบุคคล

ผู้บริหารสถานศึกษาและผู้ปกครองแสดงความคิดเห็นในการให้สัมภาษณ์ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล

ข้อคำถาม	คำให้สัมภาษณ์
ข้อที่ 1 ครูที่ปรึกษามีความรู้ ความเข้าใจในกระบวนการดำเนินงานการจัดการข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคลเป็นรายบุคคลหรือไม่	<p>ผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนเทศบาล 1 บ้านสะเดา นายบรรณสาร ชันไชย กล่าวว่า ครูที่ปรึกษามีความรู้ความเข้าใจในในกระบวนการดำเนินงานการจัดการข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคลเป็นอย่างดี</p> <p>นายภานุวัฒน์ เหลี่ยมขุน กล่าวว่า ครูที่ปรึกษาเข้าใจและมีกระบวนการในการเก็บข้อมูลนักเรียนเพื่อนำไปจัดทำประวัติและข้อมูลส่วนตัว นายณกรณ์ เรืองเพ็ง กล่าวว่า ครูที่ปรึกษามีความเข้าใจและทราบขั้นตอนการเก็บข้อมูลนักเรียนรายบุคคล</p> <p>นางปรียา นวลหอม กล่าวว่า ครูที่ปรึกษามีความรู้ความเข้าใจในกระบวนการจัดเก็บข้อมูลนักเรียนเพราะจะต้องขอเอกสารและข้อมูลนักเรียนตั้งแต่เปิดภาคเรียนของแต่ละปีการศึกษา</p>

ตารางที่ 1 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน
ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล (ต่อ)

ข้อความ	คำให้สัมภาษณ์
<p>ข้อที่ 1 ครูที่ปรึกษามีความรู้ ความเข้าใจในกระบวนการดำเนินงานการจัดการข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคลหรือไม่</p>	<p>ผู้ปกครองนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ป.4 นางทองหล่อ โนนสูง กล่าวว่า ครูที่ปรึกษามีความรู้ ความเข้าใจในกระบวนการดำเนินงานการจัดการข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคลเป็นอย่างดี มีขั้นตอนการเก็บข้อมูลจากผู้ปกครอง นายศักดิ์ดา มณีรัตน์ กล่าวว่า ครูที่ปรึกษามีความรู้ ความเข้าใจในกระบวนการดำเนินงานการจัดการข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคลด้วยการสอบถามข้อมูลจากผู้ปกครอง นางสมใจ พงศ์รักไทย กล่าวว่า ครูที่ปรึกษามีความรู้ ความเข้าใจในกระบวนการดำเนินงานการจัดการข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคลและอธิบายให้ผู้ปกครองทราบรายละเอียดการเก็บข้อมูลของนักเรียน นางสาวกานดา แซ่หลี กล่าวว่า ครูที่ปรึกษามีความรู้ ความเข้าใจในกระบวนการดำเนินงานการจัดการข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคลมีการเก็บข้อมูลที่เป็นปัจจุบัน นางชนินาถ ถาวร กล่าวว่า ครูที่ปรึกษามีความรู้ ความเข้าใจในกระบวนการดำเนินงานการจัดการข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคล</p> <p>ผู้ปกครองนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ป.5 นายสุพิช รัตนกาญจน์ กล่าวว่า ครูที่ปรึกษามีความรู้ ความเข้าใจในกระบวนการดำเนินงานการจัดการข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคลโดยครูที่ปรึกษาได้เก็บข้อมูลประวัตินักเรียนจากผู้ปกครอง นายจรรพพงษ์ ลิ่มเฉลิมพันธ์ กล่าวว่า ครูที่ปรึกษามีความรู้ ความเข้าใจในกระบวนการดำเนินงานการจัดการข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคลมีการเก็บข้อมูลเป็นปัจจุบันและการรวบรวมเอกสารของนักเรียน นางอุไรรัตน์ จันทร์ดำ กล่าวว่า ครูที่ปรึกษามีความรู้ ความเข้าใจในกระบวนการดำเนินงานการจัดการข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคลเป็นอย่างดีจากการที่ครูที่ปรึกษาได้ขอความร่วมมือจากผู้ปกครองเพื่อนำไปเก็บเป็นแฟ้มประวัตินักเรียน นางชลธิชา ถาบุญเรือง กล่าวว่า ครูที่ปรึกษามีความรู้ ความเข้าใจในกระบวนการดำเนินงานการจัดการข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคล นายฉัตรชัย นนทพันธ์ กล่าวว่า ครูที่ปรึกษามีความรู้ ความเข้าใจในกระบวนการดำเนินงานการจัดการข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคลอย่างดีมากและมีการเก็บข้อมูลเป็นขั้นตอน</p>

ตารางที่ 1 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน
ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล (ต่อ)

ข้อความ	คำให้สัมภาษณ์
ข้อที่ 1 ครูที่ปรึกษามีความรู้ ความเข้าใจในกระบวนการดำเนินงานการจัดการข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคลหรือไม่	<p>ผู้ปกครองนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ป.6</p> <p>นางชนิษฐา เขียวมา กล่าวว่า ครูที่ปรึกษามีความรู้ ความเข้าใจในกระบวนการดำเนินงานการจัดการข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคลเป็นอย่างดีและชี้แจงให้ผู้ปกครองรับทราบถึงความสำคัญของการเก็บข้อมูลนักเรียน</p> <p>นางละออง ขุนศรีรักษา กล่าวว่า ครูที่ปรึกษามีความรู้ ความเข้าใจในกระบวนการดำเนินงานการจัดการข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคลเป็นอย่างดีเพราะต้องดูแลนักเรียนทั้งห้องและทราบถึงข้อมูลของนักเรียนทุกคน</p> <p>นางอาพิษา ไชยเดช กล่าวว่า ครูที่ปรึกษามีความรู้ ความเข้าใจในกระบวนการดำเนินงานการจัดการข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคลเพราะเป็นสิ่งที่ครูปรึกษาทำเป็นประจำทุกปีการศึกษา</p> <p>นางหมวยยุก แซ่ซี กล่าวว่า ครูที่ปรึกษามีความรู้ ความเข้าใจในกระบวนการดำเนินงานการจัดการข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคลเป็นอย่างดีและชี้แจงได้ชัดเจน</p> <p>นางสุมาตี อินทะสระระ กล่าวว่า ครูที่ปรึกษามีความรู้ ความเข้าใจในกระบวนการดำเนินงานการจัดการข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคลและมีการเก็บข้อมูลนักเรียนที่เป็นขั้นตอน</p>

จากการสัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนเทศบาล 1 บ้านสะเดา สรุปความว่า ครูที่ปรึกษามีความรู้ความเข้าใจในกระบวนการดำเนินงานการจัดการข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคลเป็นอย่างดี

จากการสัมภาษณ์ผู้ปกครองนักเรียน ช่วงชั้นที่ 2 ป.4 สรุปความว่า ครูที่ปรึกษามีความรู้ความเข้าใจในกระบวนการดำเนินงานการจัดการข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคลเป็นอย่างดีมีขั้นตอนการเก็บข้อมูลจากผู้ปกครองและอธิบายให้ผู้ปกครองทราบรายละเอียดการเก็บข้อมูลของนักเรียน

จากการสัมภาษณ์ผู้ปกครองนักเรียน ช่วงชั้นที่ 2 ป.5 สรุปความว่า ครูที่ปรึกษามีความรู้ความเข้าใจในกระบวนการดำเนินงานการจัดการข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคลโดยครูที่ปรึกษาได้เก็บข้อมูลประวัตินักเรียนจากผู้ปกครองเพื่อนำไปเก็บเป็นแฟ้มประวัตินักเรียน

จากการสัมภาษณ์ผู้ปกครองนักเรียน ช่วงชั้นที่ 2 ป.6 สรุปความว่า ครูที่ปรึกษามีความรู้ความเข้าใจในกระบวนการดำเนินงานการจัดการข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคลเป็นอย่างดีและชี้แจงให้ผู้ปกครองรับทราบถึงความสำคัญของการเก็บข้อมูลนักเรียนเพราะต้องดูแลนักเรียนทั้งห้องและทราบถึงข้อมูลของนักเรียนที่เป็นปัจจุบัน

ตารางที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน
ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ข้อที่ 2

ข้อคำถาม	คำให้สัมภาษณ์
ข้อที่ 2 ครูที่ปรึกษาต้องเอาใจใส่และทำความรู้จักกับนักเรียนทุกคนอย่างเท่าเทียมกันหรือไม่	<p>ผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนเทศบาล 1 บ้านสะเดา</p> <p>นายบรรณสาร ชันไชย กล่าวว่า ครูที่ปรึกษามีความเอาใจใส่ที่จะทำความรู้จักกับนักเรียนและเข้าถึงข้อมูลของนักเรียนทุกคนเพื่อเก็บข้อมูลประวัตินักเรียนและการติดตามผลการเรียน</p> <p>นายภานุวัฒน์ เหลี่ยมขุน กล่าวว่า ครูที่ปรึกษาต้องรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลในด้านต่างๆอย่างเท่าเทียมจากการเก็บและบันทึกข้อมูลส่วนตัวของนักเรียนแต่ละคน</p> <p>นายณกรณ์ เรืองเพ็ง กล่าวว่า ครูที่ปรึกษารู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลอย่างเท่าเทียมจากการเก็บและบันทึกประวัตินักเรียนถือเป็นการเอาใจใส่นักเรียนที่ครูที่ปรึกษารับผิดชอบ</p> <p>นางปรียา นวลหอม กล่าวว่า ครูที่ปรึกษาเอาใจใส่และรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลอย่างเท่าเทียมนั้นเป็นสิ่งที่ครูที่ปรึกษาต้องปฏิบัติเพื่อให้นักเรียนเกิดความรู้สึกดีกับครูที่ปรึกษา</p> <p>ผู้ปกครองนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ป.4</p> <p>นางทองหล่อ โนนสูง กล่าวว่า ครูที่ปรึกษาควรเอาใจใส่นักเรียนทุกคนถึงแม้ในหนึ่งห้องจะมีนักเรียนหลายคนแต่นักเรียนทุกคนก็ได้รับความเอาใจใส่จากครูที่ปรึกษาอย่างเท่าเทียมทุกคน</p> <p>นายศักดิ์ดา มณีรัตน์ กล่าวว่า ครูที่ปรึกษาเปรียบเสมือนพ่อแม่คนที่สองของนักเรียนเมื่ออยู่ในโรงเรียนดังนั้นครูที่ปรึกษาจึงต้องเอาใจใส่นักเรียนทุกคนเพื่อรับทราบเรื่องต่างๆของนักเรียน</p> <p>นางสมใจ พงศ์รักไทย กล่าวว่า ครูที่ปรึกษาควรที่จะเอาใจใส่นักเรียนทุกคนอย่างเท่าเทียม</p> <p>นางสาวกานดา แซ่หลี่ กล่าวว่า ครูที่ปรึกษาต้องเอาใจใส่นักเรียนทุกคนให้เท่าเทียมเพื่อที่จะได้ไม่เกิดปัญหาความไม่เท่าเทียมของนักเรียนภายในห้อง</p> <p>นางชนินาถ ถาวร กล่าวว่า ครูที่ปรึกษาต้องเอาใจใส่นักเรียนอย่างเท่าเทียมกันเพราะเป็นนักเรียนทุกคนในห้องมีสิทธิเท่าเทียมกัน</p> <p>ผู้ปกครองนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ป.5</p> <p>นายสุพิช รัตนกาญจน์ กล่าวว่า ครูที่ปรึกษาเอาใจใส่นักเรียนเพื่อให้นักเรียนได้เกิดความไว้วางใจแก่ครูที่ปรึกษา</p> <p>นายจารุพงษ์ ลิ้มเฉลิมพันธ์ กล่าวว่า นักเรียนทุกคนในห้องเรียนถือเป็นการรับผิดชอบของครูที่ปรึกษาที่ต้องเอาใจใส่อย่างเท่าเทียม</p>

ตารางที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน
ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ข้อที่ 2 (ต่อ)

ข้อคำถาม	คำให้สัมภาษณ์
ข้อที่ 2 ครูที่ปรึกษาต้องเอาใจใส่และทำความรู้จักกับนักเรียนทุกคนอย่างเท่าเทียมกันหรือไม่	<p>นางอุไรรัตน์ จันทร์ดำ กล่าวว่า นักเรียนแต่ละห้องมีครูที่ปรึกษาเป็นครูที่ปรึกษาดังนั้นการที่ครูเอาใจใส่นักเรียนทุกคนอย่างเทียมทุกคนถือเป็นสิ่งที่ดี</p> <p>ผู้ปกครองนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ป.5</p> <p>นางชลธิชา ถาบุญเรือง กล่าวว่า ครูที่ปรึกษาต้องเอาใจใส่นักเรียนทุกคนอย่างเท่าเทียมเพราะเป็นหน้าที่ของครูที่ปรึกษาต้องรับผิดชอบนักเรียนทุกคน</p> <p>นายฉัตรชัย นนทพันธ์ กล่าวว่า ครูที่ปรึกษามีการดูแลเอาใจใส่นักเรียนทุกคน</p> <p>ผู้ปกครองนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ป.6</p> <p>นางชนิษฐา เขียวมา กล่าวว่า ครูที่ปรึกษาเอาใจใส่นักเรียนทุกคนอย่างเท่าเทียมย่อมเกิดผลดีกับนักเรียนทุกคน</p> <p>นางละออง ขุนศรีรักษา กล่าวว่า การเอาใจใส่ของครูที่ปรึกษาต่อนักเรียนเป็นสิ่งที่ดี</p> <p>นางอาพิษา ไชยเดช กล่าวว่า นักเรียนภายในห้องและครูที่ปรึกษามีความสนิทสนมกันมากเพราะครูจะคอยเอาใจใส่นักเรียนทุกคนเพื่อรับทราบปัญหาด้านต่างๆของนักเรียน</p> <p>นางหมยยุก แซ่ซี กล่าวว่า ครูที่ปรึกษาจำเป็นต้องเอาใจใส่และให้ความดูแลนักเรียนอย่างเท่าเทียมเพื่อไม่ให้นักเรียนเกิดความไม่เสมอภาคกันในห้องเรียน</p> <p>นางสุมาตี อินทะสระระ กล่าวว่า เป็นหน้าที่ของครูที่ปรึกษาที่ต้องเอาใจใส่นักเรียนทุกคนอย่างเท่าเทียม</p>

จากการสัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนเทศบาล 1 บ้านสะเดา สรุปความว่า ครูที่ปรึกษามีความเอาใจใส่ที่จะทำความรู้จักกับนักเรียนและเข้าถึงข้อมูลของนักเรียนทุกคนอย่างเท่าเทียมจากการเก็บข้อมูลและบันทึกประวัตินักเรียนถือเป็นความรับผิดชอบเพื่อให้นักเรียนเกิดความรู้จักดีกับครูที่ปรึกษา

จากการสัมภาษณ์ผู้ปกครองนักเรียน ช่วงชั้นที่ 2 ป.4 สรุปความว่า ครูที่ปรึกษาควรเอาใจใส่นักเรียนทุกคนถึงแม้ในหนึ่งห้องจะมีนักเรียนหลายคนครูที่ปรึกษาเปรียบเสมือนพ่อแม่คนที่สองของนักเรียนเมื่ออยู่ในโรงเรียนดังนั้นครูที่ปรึกษาจึงต้องเอาใจใส่นักเรียนทุกคนเพื่อที่จะได้ไม่เกิดปัญหาความไม่เท่าเทียมของนักเรียนภายในห้อง

จากการสัมภาษณ์ผู้ปกครองนักเรียน ช่วงชั้นที่ 2 ป.5 สรุปความว่า นักเรียนแต่ละห้องมีครูที่ปรึกษาเป็นครูที่ปรึกษาดังนั้นนักเรียนทุกคนในห้องเรียนถือเป็นความรับผิดชอบของครูที่ปรึกษาที่ต้องเอาใจใส่อย่างเท่าเทียม

จากการสัมภาษณ์ผู้ปกครองนักเรียน ช่วงชั้นที่ 2 ป.6 สรุปความว่า ครูที่ปรึกษาจำเป็นต้องเอาใจใส่และให้ความดูแลนักเรียนอย่างเท่าเทียมเพื่อไม่ให้นักเรียนเกิดความไม่เสมอภาคกันในห้องเรียนเพื่อให้อยู่รอดผลดีกับนักเรียนทุกคนและรับทราบปัญหาต่างๆ ของนักเรียน

สรุปได้ว่า จากการสัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษาและผู้ปกครองเกี่ยวกับการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลในกระบวนการจัดเก็บข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคล และการดูแลเอาใจใส่นักเรียนของครูที่ปรึกษา ด้านผู้บริหารให้ความเห็นว่า ในกระบวนการเก็บรวบรวมข้อมูลครูที่ปรึกษามีความเข้าใจในกระบวนการและขั้นตอนเป็นอย่างดีและความเอาใจใส่นักเรียนเป็นรายบุคคล โดยได้มีการเก็บข้อมูลนักเรียน ทุกคน และผู้ปกครองนักเรียนได้ให้ความคิดเห็นเพิ่มเติมในความเอาใจใส่นักเรียนอย่างเท่าเทียมของครูที่ปรึกษา โดยถือว่านักเรียนในห้องเป็นความรับผิดชอบของครูที่ปรึกษาโดยตรง

2. วิเคราะห์ความเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนด้านการคัดกรองนักเรียน

ผู้บริหารสถานศึกษาและผู้ปกครองแสดงความคิดเห็นในการให้สัมภาษณ์ดังตารางที่ 4.11

ตารางที่ 3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนด้านการคัดกรองนักเรียน

ข้อคำถาม	คำให้สัมภาษณ์
ข้อที่ 1 ครูที่ปรึกษาได้มีส่วนร่วมในการกำหนดเกณฑ์การคัดกรองเพื่อจัดกลุ่มนักเรียนมีความจำเป็นหรือไม่	<p>ผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนเทศบาล ๑ บ้านสะเดา นายบรรณสาร ชันไชย กล่าวว่า ครูที่ปรึกษาจะเป็นผู้ที่ทราบถึงปัญหาของนักเรียนทุกคนที่รับผิดชอบ และเข้าถึงนักเรียนทุกคนดังนั้นครูที่ปรึกษาจึงมีส่วนร่วมในการกำหนดเกณฑ์การคัดกรองนักเรียน โดยการนำปัญหาจากครูที่ปรึกษามาปรับใช้กับการกำหนดข้อตกลงต่างๆ</p> <p>นายภานุวัฒน์ เหลี่ยมขุน กล่าวว่า การกำหนดเกณฑ์การคัดกรองเพื่อจัดกลุ่มนักเรียน โดยได้ให้ครูที่ปรึกษาเข้ามามีส่วนร่วมจะทำให้ได้เกณฑ์ที่มีความเหมาะสมกับการดูแลช่วยเหลือนักเรียน</p> <p>นายณกรณ์ เรืองเพ็ง กล่าวว่า ครูที่ปรึกษาได้ร่วมกันกำหนดเกณฑ์การคัดกรองนักเรียนที่มีปัญหาในด้านต่างๆ เพื่อเป็นข้อตกลงระหว่างนักเรียนกับโรงเรียน</p>

ตารางที่ 3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน
ด้านการคัดกรองนักเรียน (ต่อ)

ข้อความ	คำให้สัมภาษณ์
ข้อที่ 1 ครูที่ปรึกษาได้มีส่วนร่วมในการกำหนดเกณฑ์การคัดกรองเพื่อจัดกลุ่มนักเรียนที่มีความจำเป็นหรือไม่	นางปรียา นวลหอม กล่าวว่า ครูที่ปรึกษามีส่วนร่วมกับการกำหนดเกณฑ์การคัดกรองเพื่อจัดกลุ่มนักเรียน เพราะครูที่ปรึกษาได้มีการเก็บรวบรวมข้อมูลนักเรียนแต่ละคนไว้แล้ว ผู้ปกครองนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ป.4 นางทองหล่อ โนนสูง กล่าวว่า จำเป็นเพราะครูที่ปรึกษามีความใกล้ชิดกับนักเรียนและทราบพฤติกรรมของนักเรียนในห้องจึงสามารถที่จะทราบปัญหาของเด็กแต่ละคนที่มีความแตกต่างกันออกไป นายศักดิ์ดา มณีรัตน์ กล่าวว่า จำเป็นเพราะจะได้เกณฑ์ในการคัดกรองนักเรียนที่หลากหลายจากครูที่ปรึกษา ผู้ปกครองนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ป.4 นางสมใจ พงศ์รักไทย กล่าวว่า จำเป็นเพราะนักเรียนมีปัญหาแตกต่างกันการจัดกลุ่มเด็กมีปัญหาต่างๆโดยได้ครูที่ปรึกษาเป็นคนร่วมกำหนดเกณฑ์จะได้แยกเด็กได้ตามที่ต้องการ นางสาวกานดา แซ่หลี่ กล่าวว่า จำเป็นเพราะจะได้เกณฑ์การคัดกรองนักเรียนที่หลากหลายจากครูที่ปรึกษา นางชนินาถ ถาวร กล่าวว่า จำเป็นเพราะครูที่ปรึกษาจะเข้าใจพฤติกรรมของนักเรียนที่ประจำชั้น ผู้ปกครองนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ป.5 นายสุพิช รัตนกาญจน์ กล่าวว่า จำเป็นเพราะครูที่ปรึกษาสามารถนำแจ้งปัญหาของนักเรียนให้กับผู้ปกครองทราบได้โดยตรง นายจรรุพงษ์ ลี้มเฉลิมพันธ์ กล่าวว่า จำเป็นเพราะครูที่ปรึกษามีความสนิทสนมกับนักเรียนประจำชั้นและสามารถคัดกรองนักเรียนได้ นางอุไรรัตน์ จันทร์คำ กล่าวว่า จำเป็นเพราะการคัดกรองนักเรียนเป็นกลุ่มต่างๆต้องใช้ความเอาใจใส่จากครูที่ปรึกษาเพื่อนำไปสู่การกำหนดเกณฑ์ต่างๆ นางชลธิชา ถาบุญเรือง กล่าวว่า จำเป็นเพราะจะได้คัดกรองนักเรียนได้หลายกลุ่ม นายฉัตรชัย นนทพันธ์ กล่าวว่า จำเป็นเพราะครูที่ปรึกษาใกล้ชิดและใส่ใจนักเรียนประจำชั้นเป็นอย่างดี

ตารางที่ 3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน
ด้านการคัดกรองนักเรียน (ต่อ)

ข้อความ	คำให้สัมภาษณ์
	<p>ผู้ปกครองนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ป.6</p> <p>นางชนิษฐา เขียวมา กล่าวว่า จำเป็นเพราะจะได้เกณฑ์การคัดกรองและการแบ่งกลุ่มนักเรียนที่มีความละเอียด</p> <p>นางละออง ขุนศรีรักษา กล่าวว่า จำเป็นมากเพราะครูที่ปรึกษาจะสามารถนำปัญหาจากผู้ปกครองไปสู่ผู้บริหารสถานศึกษาได้</p> <p>นางอาพิษา ไชยเดช กล่าวว่า จำเป็นเพราะครูที่ปรึกษาจะได้นำปัญหาของนักเรียนไปจัดทำเกณฑ์การคัดกรองนักเรียน</p> <p>นางหมยยุก แซ่ซี กล่าวว่า จำเป็นเพราะครูที่ปรึกษาสามารถนำปัญหาที่พบไปกำหนดเกณฑ์การคัดกรองนักเรียนได้</p> <p>นางสุมาตี อินทะสระระ กล่าวว่า จำเป็นเพราะครูที่ปรึกษาใกล้ชิดกับนักเรียน</p>

จากการสัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนเทศบาล 1 บ้านสะเดา สรุปความว่า ครูที่ปรึกษาจะเป็นผู้ที่ทราบถึงปัญหาของนักเรียนทุกคนและเข้าถึงนักเรียนทุกคนดังนั้นครูที่ปรึกษาจึงมีส่วนร่วมในการกำหนดเกณฑ์การคัดกรองนักเรียนเพื่อทำข้อตกลงระหว่างนักเรียนกับโรงเรียนและครูที่ปรึกษาได้มีการเก็บรวบรวมข้อมูลนักเรียนแต่ละคนไว้แล้ว

จากการสัมภาษณ์ผู้ปกครองนักเรียน ช่วงชั้นที่ 2 ป.4 สรุปความว่า จำเป็นเพราะนักเรียนมีปัญหาที่แตกต่างกัน การจัดแยกกลุ่มตามลักษณะปัญหาต่างๆ โดยได้ครูที่ปรึกษาเป็นผู้ร่วมกำหนดเกณฑ์

จากการสัมภาษณ์ผู้ปกครองนักเรียน ช่วงชั้นที่ 2 ป.5 สรุปความว่า จำเป็นเพราะการคัดกรองนักเรียนเป็นกลุ่มต่างๆต้องใช้ความเอาใจใส่จากครูที่ปรึกษา

จากการสัมภาษณ์ผู้ปกครองนักเรียน ช่วงชั้นที่ 2 ป.6 สรุปความว่า จำเป็นเพราะครูที่ปรึกษาสามารถนำปัญหาที่พบไปกำหนดเกณฑ์การคัดกรองนักเรียนและสามารถนำปัญหาจากผู้ปกครองไปสู่ผู้บริหารสถานศึกษาได้

ตารางที่ 4 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน
ด้านการคัดกรองนักเรียน ข้อที่ 2

ข้อความ	คำให้สัมภาษณ์
ข้อที่ 2 ครูที่ปรึกษาควรเก็บข้อมูลการคัดกรองนักเรียนไว้เป็นความลับไม่ให้นักเรียนรู้ว่าตนจัดอยู่ในกลุ่มใดหรือไม่	<p>ผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนเทศบาล ๑ บ้านสะเดา</p> <p>นายบรรณสาร ชนไชย กล่าวว่า ควรที่จะแจ้งให้นักเรียนทราบว่าจัดอยู่ในกลุ่มใดเพื่อที่นักเรียนจะได้เกิดการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมแต่ควรแจ้งเป็นรายบุคคล</p> <p>นายภานุวัฒน์ เหล็มขุน กล่าวว่า ควรแจ้งให้นักเรียนทราบว่าจัดอยู่ในกลุ่มคัดกรองประเภทใดเพื่อให้ง่ายต่อการจัดกิจกรรมเสริมให้กับนักเรียน</p> <p>นายณกรณ์ เรืองเพ็ง กล่าวว่า ควรแจ้งให้นักเรียนทราบเพื่อที่นักเรียนจะได้ลดความกดดันในการปรับตัวเข้ากับเพื่อนในกลุ่มคัดกรองเดียวกัน</p> <p>นางปรีญา นวลหอม กล่าวว่า ควรแจ้งให้นักเรียนและผู้ปกครองทราบและอธิบายให้ทราบถึงเหตุผลที่จัดให้อยู่ในกลุ่มคัดกรองนั้น</p> <p>ผู้ปกครองนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ป.4</p> <p>นางทองหล่อ โนนสูง กล่าวว่า ควรเก็บไว้เป็นความลับเพราะอาจทำให้เด็กรู้สึกเป็นปมด้อย</p> <p>นายศักดิ์ดา มณีรัตน์ กล่าวว่า ควรเก็บไว้เป็นความลับเพราะกลัวเด็กเกิดความอับอาย</p> <p>นางสมใจ พงศ์รักไทย กล่าวว่า ควรแจ้งให้นักเรียนทราบเพราะจะทำให้ให้นักเรียนมีความกระตือรือร้นในการปรับเปลี่ยนตัวเอง</p> <p>นางสาวกานดา แซ่หลี่ กล่าวว่า ควรแจ้งให้นักเรียนทราบว่าถูกจัดอยู่ในกลุ่มใดจะได้ไม่ทำให้นักเรียนเกิดความสับสนในตนเองว่ามีพฤติกรรมเบี่ยงเบนไปในด้านใด</p> <p>นางชนินาถ ถาวร กล่าวว่า ควรเก็บไว้เป็นความลับเพราะคิดว่าคุณครูจะมีวิธีการแก้ไขให้นักเรียนดีขึ้นโดยที่นักเรียนไม่ต้องทราบถึงการถูกแบ่งกลุ่ม</p>
	<p>ผู้ปกครองนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ป.5</p> <p>นายสุพิช รัตนกาญจน์ กล่าวว่า ควรแจ้งให้นักเรียนทราบว่าจัดอยู่ในกลุ่มใดเพื่อให้นักเรียนเตรียมความพร้อมในการเข้ากลุ่มกับเพื่อนที่มีปัญหาเดียวกัน</p> <p>นายจรรพพงษ์ ลี้มเฉลิมพันธ์ กล่าวว่า ควรแจ้งให้นักเรียนทราบแต่อาจแจ้งเป็นการส่วนตัวกับนักเรียนเพื่อไม่ให้นักเรียนเกิดความกังวล</p> <p>นางอุไรรัตน์ จันทร์ดำ กล่าวว่า ไม่ควรแจ้งให้นักเรียนทราบครูควรมีวิธีแก้ปัญหาโดยไม่ต้องแจ้งให้นักเรียนทราบว่าถูกจัดอยู่ในกลุ่มใด</p>

ตารางที่ 4 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน
ด้านการคัดกรองนักเรียน ข้อที่ 2 (ต่อ)

ข้อความ	คำให้สัมภาษณ์
ข้อที่ 2 ครูที่ปรึกษาควรเก็บข้อมูลการคัดกรองนักเรียนไว้เป็นความลับไม่ให้นักเรียนรู้ว่าตนจัดอยู่ในกลุ่มใดหรือไม่	นางชลธิชา ญาบุญเรือง กล่าวว่า ไม่ควรแจ้งให้นักเรียนทราบเพราะอาจถูกล้อเลียนจากกลุ่มเพื่อน นายฉัตรชัย นนทพันธ์ กล่าวว่า ควรแจ้งให้นักเรียนและผู้ปกครองทราบพร้อมกันจะได้ร่วมกันแก้ไขปัญหา ผู้ปกครองนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ป.6 นางชนิษฐา เขียวมา กล่าวว่า ควรแจ้งให้นักเรียนทราบว่าถูกจัดอยู่ในกลุ่มใดเพื่อจะได้ลดความกดดันต่อตัวเอง นางละออง ขุนศรีรักษา กล่าวว่า ควรแจ้งให้นักเรียนทราบเพื่อครูจะได้แนะแนวทางและวิธีแก้ไขปัญหาให้กับนักเรียนในแต่ละกลุ่ม นางอาพิษา ไชยเดช กล่าวว่า ควรแจ้งให้นักเรียนทราบเพราะนักเรียนจะได้ไม่เกิดความสับสนการเรียน นางหมยยุก แซ่ซี กล่าวว่า ควรแจ้งให้นักเรียนและผู้ปกครองทราบว่าเด็กถูกจัดให้อยู่ในกลุ่มปัญหาใดจะได้มีวิธีการแก้ไขที่ถูกต้อง นางสุมาตี อินทะสระระ กล่าวว่า ควรแจ้งให้นักเรียนทราบว่าถูกจัดอยู่ในกลุ่มใดแต่ควรแจ้งเป็นรายบุคคล

จากการสัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนเทศบาล ๑ บ้านสะเดา สรุปความว่า ครูที่จะแจ้งให้นักเรียนทราบว่าจัดอยู่ในกลุ่มใดเพื่อที่นักเรียนจะได้เกิดการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมแต่ควรแจ้งเป็นรายบุคคลเพื่อลดความกดดันในการปรับตัวเข้ากับเพื่อนในกลุ่มคัดกรองเดียวกัน

จากการสัมภาษณ์ผู้ปกครองนักเรียน ช่วงชั้นที่ 2 ป.4 สรุปความว่า 1. ควรเก็บไว้เป็นความลับเพราะอาจทำให้เด็กรู้สึกเป็นปมด้อยและกลัวเด็กเกิดความอับอาย 2. ควรแจ้งให้นักเรียนทราบเพราะจะทำให้เด็กมีความกระตือรือร้นในการปรับเปลี่ยนตัวเองและไม่เกิดความสับสนในตนเองว่ามีพฤติกรรมเบี่ยงเบนไปในด้านใด

จากการสัมภาษณ์ผู้ปกครองนักเรียน ช่วงชั้นที่ 2 ป.5 สรุปความว่า 1. ไม่ควรแจ้งให้นักเรียนทราบ ครูควรมีวิธีแก้ปัญหาโดยไม่ต้องแจ้งให้นักเรียนทราบและอาจถูกล้อเลียนจากกลุ่มเพื่อน 2. ควรแจ้งให้นักเรียนทราบว่าจัดอยู่ในกลุ่มใดเพื่อให้นักเรียนเตรียมความพร้อมในการเข้ากลุ่มกับเพื่อนที่มีปัญหาเดียวกันแต่อาจแจ้งเป็นการส่วนตัวกับนักเรียนเพื่อไม่ให้เด็กเกิดความกังวล

จากการสัมภาษณ์ผู้ปกครองนักเรียน ช่วงชั้นที่ 2 ป.6 สรุปความว่า ควรแจ้งให้นักเรียนทราบว่าถูกจัดอยู่ในกลุ่มใดเพื่อจะได้ลดความกดดันครูควรมีวิธีแก้ไขปัญหให้กับนักเรียนในแต่ละกลุ่มและควรแจ้งนักเรียนเป็นรายบุคคล

สรุปได้ว่า จากการสัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษาและผู้ปกครองเกี่ยวกับการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนด้านการคัดกรองนักเรียน เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของครูที่ปรึกษาใน

การกำหนดเกณฑ์คัดกรองเพื่อจัดกลุ่มนักเรียน และการเก็บข้อมูลการคัดกรองนักเรียนไว้เป็นความลับหรือไม่ จากความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและผู้ปกครองนักเรียน มีความเห็นตรงกันเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของครูที่ปรึกษาในการกำหนดเกณฑ์การคัดกรองนักเรียนเพื่อจัดกลุ่มนักเรียน เพราะครูที่ปรึกษามีความใกล้ชิดกับนักเรียนที่ประจำชั้นสามารถรับทราบข้อมูลและรายละเอียดของนักเรียนเป็นรายบุคคล ซึ่งสามารถนำมากำหนดเป็นนโยบายหรือเกณฑ์ในการคัดกรองนักเรียนแต่ละด้านได้ สำหรับการเก็บข้อมูลการคัดกรองของนักเรียนควรเป็นความลับหรือไม่นั้น ผู้ปกครองแสดงความคิดเห็นทั้งเห็นด้วยในการเก็บข้อมูลเป็นความลับเพราะอาจทำให้นักเรียนเกิดความวิตกกังวลและการถูกล้อเลียนจากเพื่อน ส่วนผู้ปกครองที่เห็นด้วยในแจ้งให้นักเรียนทราบนั้นเพื่อให้นักเรียนได้มีการปรับตัวและทราบว่าตัวเองถูกจัดอยู่ในกลุ่มเสี่ยงใดเพื่อช่วยต่อการช่วยเหลือและแก้ไข

3. วิเคราะห์ความเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ด้านการส่งเสริมนักเรียนและพัฒนา

ผู้บริหารสถานศึกษาและผู้ปกครองแสดงความคิดเห็นในการให้สัมภาษณ์ดังตารางที่ 4.13

ตารางที่ 5 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ด้านการส่งเสริมนักเรียนและพัฒนา

ข้อคำถาม	คำให้สัมภาษณ์
ข้อที่ 1 โรงเรียนได้มีการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมและป้องกันนักเรียนในด้านใดบ้าง	ผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนเทศบาล ๑ บ้านสะเดา นายบรรณสาร ชันไชย กล่าวว่า การจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมและป้องกันนักเรียนทางโรงเรียนได้มีการจัดกิจกรรมส่งเสริมนักเรียนทั้งในด้าน ดนตรี นาฏศิลป์ กีฬา กิจกรรมชุมนุม และกิจกรรมป้องกันปัญหา ยาเสพติดในโรงเรียน โดยทางโรงเรียนมีการจัดกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง นายภานุวัฒน์ เหลี่ยมขุน กล่าวว่า ด้านวิชาการทางโรงเรียนมีการจัดกิจกรรมสอนซ่อมเสริมของนักเรียนที่อ่านไม่ออกเขียนไม่ได้ในช่วงหลังเลิกเรียน และการจัดกิจกรรมเสริมในวันสำคัญเช่นวัน สุนทรภู่ วันภาษาไทย และการจัดส่งนักเรียนเข้าแข่งขันทักษะวิชาการนักเรียนทั้งระดับเขตพื้นที่ระดับภาค และระดับประเทศ
ข้อที่ 1 โรงเรียนได้มีการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมและป้องกันนักเรียนในด้านใดบ้าง	ผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนเทศบาล ๑ บ้านสะเดา นายณกรณ์ เรืองเพ็ง กล่าวว่า ทางโรงเรียนมีการจัดกิจกรรมชุมนุมให้นักเรียนทุกคนต้องมีการเข้าทำกิจกรรม 1 คาบต่อสัปดาห์เพื่อเป็นการส่งเสริมทักษะด้านต่างๆนอกเหนือด้านวิชาการ เช่น ชุมนุม ฟุตซอล ชุมนุมงานบ้าน ชุมนุมแกะสลัก ซึ่งนักเรียนทุกช่วงชั้นตั้งมีคณละหนึ่งกิจกรรม

ตารางที่ 5 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน
ด้านการส่งเสริมนักเรียนและพัฒนา (ต่อ)

ข้อความ	คำให้สัมภาษณ์
	<p>นางปรียา นวลหอม กล่าวว่า การจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมและป้องกันนักเรียนได้มีการส่งเสริมด้านประชาธิปไตยมีการจัดกิจกรรมสภานักเรียน เพื่อทำกิจกรรมภายในโรงเรียน การจัดกิจกรรมวันต่อต้านยาเสพติด การนำนักเรียนร่วมกิจกรรมกับชุมชน การจัดส่งนักเรียนเข้าร่วมการแข่งขันกีฬาระดับภาค และระดับประเทศ</p>
	<p>ผู้ปกครองนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ป.4</p>
	<p>นางทองหล่อ โนนสูง กล่าวว่า โรงเรียนได้พานักเรียนไปเข้าค่ายคุณธรรมที่วัด 3 วัน 2 คืน</p>
	<p>นายศักดิ์ดา มณีรัตน์ กล่าวว่า โรงเรียนมีการส่งเสริมด้านกีฬาและกิจกรรมเข้าวัดทุกวันพระ</p>
	<p>นางสมใจ พงศ์รักไทย กล่าวว่า มีการนำนักเรียนไปเข้าค่ายคุณธรรมที่วัดและนักเรียนอิสลามไปที่มีสยิด</p>
	<p>นางสาวกานดา แซ่หลี กล่าวว่า โรงเรียนจัดกิจกรรมเข้าค่ายลูกเสือและพานักเรียนไปวัดทุกวันพระ</p>
	<p>นางชนินาถ ถาวร กล่าวว่า โรงเรียนส่งเสริมด้านกีฬาและส่งเสริมด้านดนตรี</p>
	<p>ผู้ปกครองนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ป.5</p>
	<p>นายสุพิช รัตนกาญจน์ กล่าวว่า โรงเรียนมีการจัดสอนซ่อมเสริมให้นักเรียนที่อ่านไม่ออกเขียนไม่ได้</p>
	<p>นายจรรุพงษ์ ลิ้มเฉลิมพันธ์ กล่าวว่า โรงเรียนจัดกิจกรรมในวันสำคัญๆ เช่น วันแม่แห่งชาติ วันพ่อแห่งชาติ วันขึ้นปีใหม่ วันเด็ก</p>
	<p>นางอุไรรัตน์ จันทร์ดำ กล่าวว่า โรงเรียนมีการจัดกิจกรรมเข้าค่ายลูกเสือ การพานักเรียนไปวัดทุกวันพระ และการเยี่ยมบ้านนักเรียนที่มีปัญหา</p>
	<p>นางชลธิชา ถาบุญเรือง กล่าวว่า โรงเรียนส่งเสริมให้นักเรียนมีการจัดกิจกรรมแปร่งฟันช่วงพักกลางวัน</p>
	<p>นายฉัตรชัย นนทพันธ์ กล่าวว่า โรงเรียนส่งเสริมให้นักเรียนทำกิจกรรมรักการอ่านและสมุดบันทึกความดี</p>

ตารางที่ 5 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน
ด้านการส่งเสริมนักเรียนและพัฒนา (ต่อ)

ข้อความ	คำให้สัมภาษณ์
ข้อที่ 1 โรงเรียนได้มีการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมและป้องกันนักเรียนในด้านใดบ้าง	<p>ผู้ปกครองนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ป.6</p> <p>นางชนิษฐา เขียวมา กล่าวว่า โรงเรียนได้นำนักเรียนไปทัศนศึกษาออกสถานที่ เช่น สวนสัตว์สงขลา หอดูดาวหาดใหญ่</p> <p>นางละออง ขุนศรีรักษา กล่าวว่า โรงเรียนมีการป้องกันยาเสพติดโดยการจัดให้มีการเข้าค่ายอบรมยาเสพติดกับหน่วยงานภายนอก</p> <p>นางอาพิษา ไชยเดช กล่าวว่า โรงเรียนมีกิจกรรมส่งเสริมให้นักเรียนเข้าวัดทุกวันพระและมีการสวดมนต์ประจำสัปดาห์</p> <p>นางหมยยุก แซ่ซี กล่าวว่า มีการส่งเสริมด้านกีฬา นาฏศิลป์และดนตรี</p> <p>นางสุมาตี อินทะสระระ กล่าวว่า โรงเรียนมีการนำนักเรียนไปร่วมงานกับชุมชน เช่น งานเทศบาลพบประชาชน</p>

จากการสัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนเทศบาล ๑ บ้านสะเดาสรุปความว่า โรงเรียนได้จัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมและป้องกันนักเรียนโดยมีกิจกรรมในด้าน ดนตรี นาฏศิลป์ กีฬา กิจกรรมชุมนุม กิจกรรมป้องกันปัญหาเสพติดในโรงเรียนด้านวิชาการทางโรงเรียนมีการจัดกิจกรรมสอนซ่อมเสริมของนักเรียนที่อ่านไม่ออกเขียนไม่ได้ในช่วงหลังเลิกเรียนและมีการจัดกิจกรรมชุมนุมให้นักเรียนทุกคน

จากการสัมภาษณ์ผู้ปกครองนักเรียน ช่วงชั้นที่ 2 ป.4 สรุปความว่า โรงเรียนได้จัดกิจกรรมเข้าค่ายคุณธรรม การส่งเสริมด้านกีฬา กิจกรรมเข้าค่ายลูกเสือและพานักเรียนไปวัดทุกวันพระ

จากการสัมภาษณ์ผู้ปกครองนักเรียน ช่วงชั้นที่ 2 ป.5 สรุปความว่า โรงเรียนมีการจัดสอนซ่อมเสริมให้นักเรียนที่อ่านไม่ออกเขียนไม่ได้ กิจกรรมในวันสำคัญ การเยี่ยมบ้านนักเรียนที่มีปัญหา กิจกรรมแปร่งฟันช่วงพักกลางวัน กิจกรรมรักการอ่านและสมุดบันทึกความดี

จากการสัมภาษณ์ผู้ปกครองนักเรียน ช่วงชั้นที่ 2 ป.6 สรุปความว่า โรงเรียนได้นำนักเรียนไป ทัศนศึกษาออกสถานที่ การป้องกันยาเสพติดโดยการจัดให้มีการเข้าค่ายอบรมยาเสพติดกับหน่วยงานภายนอกและการนำนักเรียนไปร่วมงานกับชุมชน

ตารางที่ 6 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน
ด้านการส่งเสริมนักเรียนและพัฒนาข้อที่ 2

ข้อความ	คำให้สัมภาษณ์
ข้อที่ 2 ผู้ปกครองได้เข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆของทางโรงเรียนอย่างไรบ้าง	<p>ผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนเทศบาล ๑ บ้านสะเดา</p> <p>นายบรรณสาร ชันไชย กล่าวว่า โรงเรียนได้มีการจัดตั้งคณะกรรมการสถานศึกษาโดยได้มีการคัดเลือกตัวแทนผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในการเป็นคณะกรรมการสถานศึกษาของโรงเรียนและทางโรงเรียนยังได้มีการจัดตั้งสมาคมศิษย์เก่าซึ่งผู้ปกครองหลายท่านก็ได้จบสถานศึกษาแห่งนี้และได้มีการสมัครสมาชิกของสมาคมศิษย์เก่ากับทางโรงเรียน</p> <p>นายภาณุวัฒน์ เหลี่ยมขุน กล่าวว่า ทางโรงเรียนได้เชิญตัวแทนผู้ปกครองมาในการกิจกรรมวันสำคัญต่างๆที่ทางโรงเรียนจัดขึ้นเช่น การมอบทุนการศึกษา กิจกรรมวันแม่แห่งชาติ วันพ่อแห่งชาติ กิจกรรมตักบาตรขึ้นปีใหม่ กิจกรรมวันเด็ก กิจกรรมวันสารทเดือนสิบ เป็นต้น</p> <p>นายณกรณ์ เรืองเพ็ง กล่าวว่า โรงเรียนได้ให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมร่วมกับทางโรงเรียนเป็นประจำ เช่น กิจกรรมตักบาตรขึ้นปีใหม่ กิจกรรมวันเด็ก งานวันสารทเดือนสิบ</p> <p>นางปริยา นวลหอม กล่าวว่า โรงเรียนได้มีการจัดการประชุมผู้ปกครองปีการศึกษาละ สองครั้งเพื่อเป็นการชี้แจงข้อตกลงต่างๆระหว่างทางโรงเรียนกับผู้ปกครอง และผู้ปกครองจะได้พบกับคุณครูที่ปรึกษาของนักเรียนแต่ละช่วงชั้นเพื่อทราบผลการเรียนและปัญหาในด้านต่างๆของนักเรียนหรือสิ่งที่คุณปกครองต้องการให้โรงเรียนดำเนินการ</p> <p>ผู้ปกครองนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ป.4</p> <p>นางทองหล่อ โนนสูง กล่าวว่า บริจาคสิ่งของในการทำบุญวันสารทเดือนสิบ</p> <p>นายศักดิ์ดา มณีรัตน์ กล่าวว่า เข้าร่วมกิจกรรมเค้ายาคุณธรรมของนักเรียน</p> <p>นางสมใจ พงศ์รักไทย กล่าวว่า เข้าร่วมกิจกรรมประชุมผู้ปกครอง</p> <p>นางสาวกานดา แซ่หลี กล่าวว่า เข้าร่วมกิจกรรมประชุมผู้ปกครองงานวันสารทเดือนสิบ และตักบาตรขึ้นปีใหม่</p> <p>นางชนินาถ ถาวร กล่าวว่า เข้าร่วมประชุมผู้ปกครอง ตักบาตรวันขึ้นปีใหม่ กิจกรรมวันเด็ก</p>

ตารางที่ 6 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน
ด้านการส่งเสริมนักเรียนและพัฒนาข้อที่ 2 (ต่อ)

ข้อคำถาม	คำให้สัมภาษณ์
ข้อที่ 2 ผู้ปกครองได้เข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆของทางโรงเรียนอย่างไรบ้าง	ผู้ปกครองนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ป.5 นายสุพิช รัตนกาญจน์ กล่าวว่า เข้าร่วมกิจกรรมวันพ่อ กิจกรรมวันเด็ก นายจรรพพงษ์ ลิ้มเฉลิมพันธ์ กล่าวว่า เข้าร่วมกิจกรรมประชุมผู้ปกครอง กิจกรรมตักบาตรวันขึ้นปีใหม่ นางอุไรรัตน์ จันทร์ดำ กล่าวว่า เข้าร่วมกิจกรรมประชุมผู้ปกครอง งานวันสารทเดือนสิบ กิจกรรมตักบาตรวันขึ้นปีใหม่ นางชลธิชา ถาบุญเรือง กล่าวว่า เข้าร่วมกิจกรรมวันแม่ และกิจกรรมประชุมผู้ปกครอง กิจกรรมตักบาตรวันขึ้นปีใหม่ นายฉัตรชัย นนทพันธ์ กล่าวว่า เข้าร่วมกิจกรรมประชุมผู้ปกครอง และกิจกรรมวันเด็ก
	ผู้ปกครองนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ป.6 นางชนิษฐา เขียวมา กล่าวว่า เข้าร่วมกิจกรรมประชุมผู้ปกครอง งานวันสารทเดือนสิบ และตักบาตรวันขึ้นปีใหม่ นางละออง ชุนศรีรักษา กล่าวว่า เข้าร่วมกิจกรรมประชุมผู้ปกครอง กิจกรรมวันแม่ นางอาพิษา ไชยเดช กล่าวว่า เข้าร่วมกิจกรรมประชุมผู้ปกครอง กิจกรรมวันแม่ งานวันสารทเดือนสิบ และตักบาตรวันขึ้นปีใหม่ นางหมยยุก แซ่ซี กล่าวว่า เข้าร่วมกิจกรรมประชุมผู้ปกครอง และตักบาตรวันขึ้นปีใหม่ นางสุมาตี อินทะสระระ กล่าวว่า เข้าร่วมกิจกรรมประชุมผู้ปกครอง งานวันสารทเดือนสิบ ตักบาตรวันขึ้นปีใหม่ และกิจกรรมวันเด็ก

จากการสัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนเทศบาล ๑ บ้านสะเดา สรุปความว่า โรงเรียนได้ให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในการเป็นสมาชิกมีคณะกรรมการสถานศึกษา การจัดตั้งสมาคมศิษย์เก่า และการจัดกิจกรรมต่างๆเช่น การมอบทุนการศึกษา กิจกรรมวันแม่แห่งชาติ วันพ่อแห่งชาติ กิจกรรมตักบาตรวันขึ้นปีใหม่ กิจกรรมวันเด็ก กิจกรรมวันสารทเดือนสิบ และโรงเรียนได้มีการจัดการประชุมผู้ปกครองปีการศึกษาละ สองครั้งเพื่อเป็นการชี้แจงข้อตกลงต่างๆระหว่างทางโรงเรียนกับผู้ปกครอง

จากการสัมภาษณ์ผู้ปกครองนักเรียน ช่วงชั้นที่ 2 ป.4 สรุปความว่า ผู้ปกครองได้เข้าร่วมบริจาคสิ่งของในการทำบุญวันสารทเดือนสิบ เข้าร่วมกิจกรรมแก้แค้นคุณธรรมของนักเรียนและเข้าร่วมกิจกรรมประชุมผู้ปกครอง

จากการสัมภาษณ์ผู้ปกครองนักเรียน ช่วงชั้นที่ 2 ป.5 สรุปความว่า ผู้ปกครองได้เข้าร่วมกิจกรรมวันพ่อ กิจกรรมวันเด็ก การประชุมผู้ปกครอง กิจกรรมตัดกบตาวันขึ้นปีใหม่ และงานวันสารทเดือนสิบ

จากการสัมภาษณ์ผู้ปกครองนักเรียน ช่วงชั้นที่ 2 ป.6 สรุปความว่า ผู้ปกครองได้เข้าร่วมการประชุมผู้ปกครอง งานวันสารทเดือนสิบ กิจกรรมวันแม่ กิจกรรมวันเด็กและตัดกบตาวันขึ้นปีใหม่

สรุปได้ว่า จากการสัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษาและผู้ปกครองเกี่ยวกับการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนด้านการส่งเสริมและพัฒนา เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมส่งเสริมและป้องกันนักเรียน โดยผู้ปกครองได้มีการเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆอย่างไบบ้าง ความเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนได้มีการจัดกิจกรรมส่งเสริมนักเรียนด้าน ดนตรี นาฏศิลป์ กีฬา ยุวเกษตร การงานพื้นฐานอาชีพต่างๆ และมีการจัดกิจกรรมส่งเสริมในวันสำคัญต่างๆ ตามเทศกาล และการรณรงค์ให้นักเรียนได้นำผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมกับโรงเรียน โดยผู้ปกครองนักเรียนได้กล่าวเสริมเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมของทางโรงเรียนโดยการได้มีการจัดทำหนังสือเชิญผู้ปกครองเพื่อเข้าร่วมกิจกรรมกับทางโรงเรียน และการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมและป้องกันสำหรับนักเรียนนั้น กิจกรรมเข้าวัดทุกวันพระ กิจกรรมรณรงค์วันต่อต้านยาเสพติด กิจกรรมด้านกีฬา โดยผู้ปกครองยินดีที่จะเข้าร่วมและให้ความร่วมมือกับทางโรงเรียนเป็นอย่างดี

4. วิเคราะห์ความเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา

ผู้บริหารสถานศึกษาและผู้ปกครองแสดงความคิดเห็นในการให้สัมภาษณ์ดังตารางที่ 4.15

ตารางที่ 7 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา

ข้อความ	คำให้สัมภาษณ์
ข้อที่ 1 โรงเรียนได้มีการป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียนกลุ่มเสี่ยงและกลุ่มมีปัญหาอย่างไรบ้าง	<p>ผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนเทศบาล ๑ บ้านสะเดา นายบรรณสาร ชันไชย กล่าวว่า ในเบื้องต้นทางครูที่ปรึกษาจะเป็นผู้ดูแลแก้ไข หากปัญหาของนักเรียนมีมากก็จะเข้าสู่ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของทางโรงเรียน หรือหน่วยงานภายนอกที่ดูแลปัญหาด้านต่างๆ</p> <p>นายภานุวัฒน์ เหลี่ยมขุน กล่าวว่า โรงเรียนได้จัดให้มีครูที่ปรึกษาประจำทุกช่วงชั้นทุกห้องเรียน มีครูฝ่ายแนะแนว และครูรับผิดชอบงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน และการขอความช่วยเหลือจากหน่วยงานภายนอก เช่น สาธารณสุข หรือประชาสังคมเครือข่ายของเทศบาลเมืองสะเดา</p>

ตารางที่ 7 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน
ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา (ต่อ)

ข้อความ	คำให้สัมภาษณ์
ข้อที่ 1 โรงเรียนได้มีการป้องกันและแก้ไขปัญหา นักเรียนกลุ่มเสี่ยงและกลุ่มมีปัญหาอย่างไรบ้าง	<p>นายณกรณ์ เรืองเพ็ง กล่าวว่า โรงเรียนได้จัดให้มีครูประจำสายชั้น งานฝ่ายปกครอง และงานแนะแนว คอยดูแลช่วยเหลือนักเรียน</p> <p>นางปรียา นวลหอม กล่าวว่า ครูที่ปรึกษาจะดูแลนักเรียน หากเจอกลุ่มเสี่ยงหรือกลุ่มที่มีปัญหา ก็จะส่งมาที่ครูผู้รับผิดชอบงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนเพื่อแบ่งกลุ่มและแก้ไขปัญหา</p> <p>ผู้ปกครองนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ป.4</p> <p>นางทองหล่อ โนนสูง กล่าวว่า มีการประชุมผู้ปกครอง และพบครูที่ปรึกษา</p> <p>นายศักดิ์ดา มณีรัตน์ กล่าวว่า ครูที่ปรึกษาและครูฝ่ายปกครองคอยควบคุมพฤติกรรมนักเรียน</p> <p>นางสมใจ พงศ์รักไทย กล่าวว่า ครูที่ปรึกษาและครูฝ่ายแนะแนว</p> <p>นางสาวกานดา แซ่หลี่ กล่าวว่า มีการประชุมผู้ปกครองและการพบกับครูที่ปรึกษา</p> <p>นางชนินาถ ถาวร กล่าวว่า โรงเรียนมีการจัดกิจกรรมเสริมนอกจากการเรียนการสอน เช่น กีฬา ดนตรี งานเกษตร</p> <p>ผู้ปกครองนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ป.5</p> <p>นายสุพิช รัตนกาญจน์ กล่าวว่า โรงเรียนมีการสอนซ่อมเสริมให้นักเรียนกลุ่มอ่านไม่ออกเขียนไม่ได้</p> <p>นายจรรพพงษ์ ลิ้มเฉลิมพันธ์ กล่าวว่า ครูที่ปรึกษาคอยดูแลนักเรียนและกิจกรรมพานักเรียนไปวัดทุกวันพระเพื่อส่งเสริมคุณธรรมให้กับนักเรียน</p> <p>นางอุไรรัตน์ จันทร์ดำ กล่าวว่า มีกิจกรรมลูกเสือ กิจกรรมชุมนุม ช่วยส่งเสริมให้นักเรียนใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์</p> <p>นางชลธิชา ถาบุญเรือง กล่าวว่า ครูที่ปรึกษาและครูฝ่ายแนะแนวคอยดูแลนักเรียนกลุ่มเสี่ยง</p> <p>นายฉัตรชัย นนทพันธ์ กล่าวว่า โรงเรียนส่งเสริมให้นักเรียนทำกิจกรรมในโรงเรียนและร่วมกับชุมชน</p> <p>ผู้ปกครองนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ป.6</p> <p>นางชนิษฐา เขียวมา กล่าวว่า โรงเรียนมีการคัดแยกนักเรียนที่อ่านไม่ออกเขียนไม่ได้และสอนซ่อมเสริมให้หลังเลิกเรียน</p> <p>นางละออง ขุนศรีรักษา กล่าวว่า การประชุมผู้ปกครองและการส่งเสริมนักเรียนที่มีความสามารถพิเศษด้านต่างๆ</p>

ตารางที่ 7 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน
ด้านการป้องกันและไขปัญหา (ต่อ)

ข้อความ	คำให้สัมภาษณ์
	นางอาพิชา ไชยเดช กล่าวว่า การพานักเรียนไปวัดและมัสยิดเพื่อให้ นักเรียนเห็นความสำคัญในการประพฤติปฏิบัติตน
	นางหมวยยุก แซ่ซี กล่าวว่า ทางโรงเรียนจัดให้มีกิจกรรมหลากหลาย ให้กับนักเรียนนอกจากด้านการเรียน เช่น แข่งขันกีฬา งานวันเด็ก งาน วันสารทเดือนสิบ
	นางสุมาตี อินทะสระระ กล่าวว่า ครูที่ปรึกษาและครูฝ่ายแนะแนวคอย ดูแลนักเรียนกลุ่มเสี่ยงและกลุ่มมีปัญหา

จากการสัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนเทศบาล ๑ บ้านสะเดา สรุปความว่า ครูที่
ปรึกษาจะเป็นผู้ดูแลแก้ไขในเบื้องต้นก่อนที่จะเข้าสู่ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของทางโรงเรียนและ
โรงเรียนได้จัดให้มีครูประจำสายชั้น งานฝ่ายปกครอง และงานแนะแนว ไว้คอยดูแลนักเรียนในกลุ่ม
เสี่ยงหรือกลุ่มที่มีปัญหา

จากการสัมภาษณ์ผู้ปกครองนักเรียน ช่วงชั้นที่ 2 ป.4 สรุปความว่า ครูที่ปรึกษา ครูฝ่าย
แนะแนวและ ครูฝ่ายปกครองคอยควบคุมพฤติกรรมนักเรียนและโรงเรียนมีการจัดกิจกรรมเสริม
นอกจากการเรียนการสอน เช่น กีฬา ดนตรี งานเกษตร

จากการสัมภาษณ์ผู้ปกครองนักเรียน ช่วงชั้นที่ 2 ป.5 สรุปความว่า โรงเรียนมีการสอน
ซ่อมเสริมให้นักเรียนกลุ่มอ่านไม่ออกเขียนไม่ได้ มีกิจกรรมลูกเสือ กิจกรรมชุมนุม และครูที่ปรึกษา
และครูฝ่ายแนะแนวคอยดูแลและนักเรียนกลุ่มเสี่ยง

จากการสัมภาษณ์ผู้ปกครองนักเรียน ช่วงชั้นที่ 2 ป.6 สรุปความว่า โรงเรียนมีการคัดแยก
นักเรียนที่อ่านไม่ออกเขียนไม่ได้และสอนซ่อมเสริมให้หลังเลิกเรียน การประชุมผู้ปกครอง การพา
นักเรียนไปวัดและมัสยิด

ตารางที่ 8 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน
ด้านการป้องกันและไขปัญหาข้อที่ 2

ข้อความ	คำให้สัมภาษณ์
ข้อที่ 2 โรงเรียนได้มีการประสานความร่วมมือระหว่างโรงเรียนและผู้ปกครองในการช่วยเหลือแก้ไขปัญหาของนักเรียนอย่างสม่ำเสมอหรือไม่	<p>ผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนเทศบาล ๑ บ้านสะเดา</p> <p>นายบรรณสาร ชันไชย กล่าวว่า โรงเรียนได้มีการบันทึกข้อมูลนักเรียนและการขอความร่วมมือจากผู้ปกครองในกรณีที่นักเรียนเริ่มอยู่ในกลุ่มเสี่ยงและกลุ่มนักเรียนที่มีปัญหาเพื่อหาข้อตกลงในการช่วยเหลือ และคณะกรรมการสถานศึกษาที่มีตัวแทนผู้ปกครองเข้ามาร่วมในการดูแลช่วยเหลือกิจกรรมของโรงเรียน</p> <p>นายภาณุวัฒน์ เหลี่ยมขุน กล่าวว่า ครูที่ปรึกษาจะคอยประสานงานกับผู้ปกครองสำหรับนักเรียนที่มีปัญหาก่อนส่งให้กับครูที่ดูแลงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน</p> <p>นายณกรณ์ เรืองเพ็ง กล่าวว่า ทางโรงเรียนมีการประชุมผู้ปกครองเพื่อขอข้อตกลงร่วมกันระหว่างโรงเรียนและผู้ปกครองในกรณีต่างๆ เช่น ด้านการเรียน พฤติกรรมของนักเรียนและการดูแลนักเรียนทั้งที่อยู่โรงเรียนและอยู่ที่บ้านเพื่อให้ผู้ปกครองคอยเอาใจใส่นักเรียนนอกเวลาเรียนอีกทาง</p> <p>นางปรียา นวลหอม กล่าวว่า ทางโรงเรียนได้มีการจัดการประชุมผู้ปกครอง และการให้ครูที่ปรึกษาพบกับผู้ปกครองนักเรียนในแต่ละสัปดาห์ และหากมีการจัดกิจกรรมต่างๆโรงเรียนก็จะขอความร่วมมือไปยังผู้ปกครองให้เข้าร่วมกับทางโรงเรียน</p> <p>ผู้ปกครองนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ป.4</p> <p>นางทองหล่อ โนนสูง กล่าวว่า ทางโรงเรียนขอความร่วมมือให้ดูแลนักเรียนหลังกลับจากโรงเรียน</p> <p>นายศักดิ์ดา มณีรัตน์ กล่าวว่า โรงเรียนขอความร่วมมือในการร่วมบริจาคสิ่งของเพื่อทำบุญในช่วงงานวันสารทเดือนสิบ</p> <p>นางสมใจ พงศ์รักไทย กล่าวว่า มีบ้างเป็นบางครั้ง</p> <p>นางสาวกานดา แซ่หลี กล่าวว่า โรงเรียนขอความร่วมมือในการดูแลนักเรียนหลังเลิกเรียน และการมารับนักเรียนในเวลาเลิกเรียน</p> <p>นางชนินาถ ถาวร กล่าวว่า โรงเรียนมีเสียงตามสายช่วงเช้าและเย็นในการประชาสัมพันธ์ให้ผู้ปกครองได้รับทราบในเรื่องต่างๆ</p> <p>ผู้ปกครองนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ป.5</p> <p>นายสุพิช รัตนกาญจน์ กล่าวว่า โรงเรียนขอความร่วมมือในเรื่องต่างๆ โดยมีหนังสือขอความร่วมมือ เช่น ประกาศหยุดเรียน ขอรับบริจาคสิ่งของ การเชิญเข้าร่วมกิจกรรมของโรงเรียน</p>

ตารางที่ 8 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน
ด้านการป้องกันและไขปัญหาข้อที่ 2 (ต่อ)

ข้อคำถาม	คำให้สัมภาษณ์
ข้อที่ 2 โรงเรียนได้มีการประสานความร่วมมือระหว่างโรงเรียนและผู้ปกครองในการช่วยเหลือแก้ไขปัญหาของนักเรียนอย่างสม่ำเสมอหรือไม่	<p>นายจรรพพงษ์ ลิ้มเฉลิมพันธ์ กล่าวว่า ครูที่ปรึกษาได้มีการแจ้งผลการเรียนกับผู้ปกครองเพื่อให้ติดตามผลการเรียนของนักเรียน</p> <p>นางอุไรรัตน์ จันทร์ดำ กล่าวว่า นักเรียนกลุ่มที่มีปัญหาคิดว่าทางโรงเรียนจะแจ้งให้ผู้ปกครองทราบ</p> <p>นางชลธิชา ถาบุญเรือง กล่าวว่า เด็กที่อยู่ในกลุ่มเสี่ยงทางโรงเรียนมีวิธีแก้ไขแต่ถ้าเด็กกลุ่มที่มีปัญหาทางโรงเรียนควรขอความร่วมมือและแจ้งให้ผู้ปกครองทราบ</p> <p>นายฉัตรชัย นนทพันธ์ กล่าวว่า ครูที่ปรึกษาขอความร่วมมือในการดูแลนักเรียนเวลาอยู่ที่บ้าน</p> <p>ผู้ปกครองนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ป.6</p> <p>นางชนิษฐา เขียวมา กล่าวว่า มีการขอความร่วมมือในการประชุมผู้ปกครอง</p> <p>นางละออง ขุนศรีรักษา กล่าวว่า การแก้ปัญหาให้นักเรียนกลุ่มเสี่ยงและกลุ่มมีปัญหาเป็นสิ่งที่ทำร่วมกันระหว่างโรงเรียนและผู้ปกครอง</p> <p>นางอาพิษา ไชยเดช กล่าวว่า โรงเรียนให้ความสำคัญกับผู้ปกครองเมื่อเด็กมีปัญหาโดยการให้ผู้ปกครองเข้าไปรับทราบปัญหาและหาทางแก้ไขร่วมกัน</p> <p>นางหมยยุก แซ่ซี กล่าวว่า ครูที่ปรึกษาจะเชิญผู้ปกครองเข้าพบสำหรับเด็กที่มีปัญหาและติดตามผลตลอด</p> <p>นางสุมาตี อินทะสระระ กล่าวว่า โรงเรียนขอความร่วมมือในการแก้ไขจากการประชุมผู้ปกครองนักเรียน</p>

จากการสัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนเทศบาล ๑ บ้านสะเดา สรุปความว่า โรงเรียนได้มีการบันทึกข้อมูลนักเรียนและการขอความร่วมมือจากผู้ปกครองในกรณีที่นักเรียนเริ่มอยู่ในกลุ่มเสี่ยงและกลุ่มนักเรียนที่มีปัญหาและเมื่อมีการจัดกิจกรรมต่างๆทางโรงเรียนก็จะขอความร่วมมือไปยังผู้ปกครองให้เข้าร่วมกับกิจกรรมนั้นๆ

จากการสัมภาษณ์ผู้ปกครองนักเรียน ช่วงชั้นที่ 2 ป.4 สรุปความว่า โรงเรียนได้ขอความร่วมมือให้ดูแลนักเรียนหลังกลับจากโรงเรียนและมีเสียงตามสายช่วงเช้าและเย็นในการประชาสัมพันธ์ให้ผู้ปกครองได้รับทราบในเรื่องต่างๆ

จากการสัมภาษณ์ผู้ปกครองนักเรียน ช่วงชั้นที่ 2 ป.5 สรุปความว่า โรงเรียนขอความร่วมมือในเรื่องต่างๆโดยมีหนังสือขอความร่วมมือ เช่น ประกาศหยุดเรียน ขอรับบริจาคสิ่งของ การเชิญเข้าร่วมกิจกรรมของโรงเรียน

จากการสัมภาษณ์ผู้ปกครองนักเรียน ช่วงชั้นที่ 2 ป.6 สรุปความว่า โรงเรียนได้ขอความร่วมมือในการประชุมผู้ปกครอง โดยให้ความสำคัญกับผู้ปกครองเมื่อเด็กมีปัญหาด้วยการให้ผู้ปกครองเข้าไปรับทราบปัญหาและหาทางแก้ไขร่วมกัน

สรุปได้ว่า จากการสัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษาและผู้ปกครองเกี่ยวกับการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนด้านการป้องกันและการแก้ไขปัญหา โดยทางโรงเรียนได้มีการป้องกันและการแก้ไขปัญหาให้นักเรียนกลุ่มเสี่ยงและกลุ่มมีปัญหาอย่างไรและได้มีการประสานความร่วมมือระหว่างโรงเรียนและผู้ปกครองในการแก้ไขปัญหา ของนักเรียนสม่ำเสมอหรือไม่ จากความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและผู้ปกครอง กล่าวว่า โรงเรียนมีครูที่ปรึกษาและครูฝ่ายที่รับผิดชอบเกี่ยวกับปัญหาของนักเรียนเช่น ครูผู้ดูแลงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ครูฝ่ายแนะแนว ครูฝ่ายปกครอง และครูที่ปรึกษา คอยป้องกันดูแลและแก้ไขให้กับนักเรียน และยังได้มีการแจ้งปัญหาให้กับผู้ปกครองทราบ โดยตรงสำหรับนักเรียนที่เริ่มมีพฤติกรรมเบี่ยงเบน และเข้าข่ายกลุ่มเสี่ยง โดยแจ้งจากการประชุมผู้ปกครอง และการเยี่ยมบ้านนักเรียน

5. วิเคราะห์ความเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนด้านการส่งต่อ

ผู้บริหารสถานศึกษาและผู้ปกครองแสดงความคิดเห็นในการให้สัมภาษณ์ดังตารางที่ 4.17

ตารางที่ 9 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนด้านการส่งต่อ

ข้อคำถาม	คำให้สัมภาษณ์
ข้อที่ 1 โรงเรียนได้มีการดำเนินการแก้ไขปัญหาเบื้องต้นก่อนดำเนินการส่งต่อนักเรียนหรือไม่	<p>ผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนเทศบาล ๑ บ้านสะเดา นายบรรณสาร ชันไชย กล่าวว่า การดำเนินการแก้ไขเบื้องต้นก่อนการส่งต่อจะดำเนินการตามขั้นตอนจากครูที่ปรึกษา</p> <p>นายภาณุวัฒน์ เหลี่ยมขุน กล่าวว่า ทางโรงเรียนจะแก้ไขปัญหาของนักเรียนเบื้องต้นจากครูที่ปรึกษาและขอความร่วมมือผู้ปกครองในการแก้ไขปัญหาาร่วมกัน</p> <p>ผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนเทศบาล ๑ บ้านสะเดา นายณกรณ์ เรืองเพ็ง กล่าวว่า ทางโรงเรียนมีการส่งต่อภายในจากครูที่ปรึกษา สู่ครูฝ่ายปกครอง และงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน</p> <p>นางปรีญา นวลหอม กล่าวว่า โรงเรียนมีขั้นตอนการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนมีการส่งต่อภายใน ก่อนที่จะขอความช่วยเหลือจากหน่วยงานภายนอก</p>

ตารางที่ 9 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนด้านการส่งต่อ (ต่อ)

ข้อความ	คำให้สัมภาษณ์
ข้อที่ 1 โรงเรียนได้มีการดำเนินการแก้ไขปัญหabeื้องต้นก่อนดำเนินการส่งต่อนักเรียนหรือไม่	ผู้ปกครองนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ป.4
	นางทองหล่อ โนนสูง กล่าวว่า เรียกนักเรียนมาตักเตือน
	นายศักดิ์ดา มณีรัตน์ กล่าวว่า ลงโทษนักเรียนแล้วแต่กรณี
	นางสมใจ พงศ์รักไทย กล่าวว่า ครูที่ปรึกษาว่ากล่าวตักเตือน หรือ
	บทลงโทษตามข้อตกลงของโรงเรียน
	นางสาวกานดา แซ่หลี กล่าวว่า ครูมีวิธีแก้ไข ก่อนการส่งต่อ
	นางชนินาถ ถาวร กล่าวว่า ลงโทษนักเรียนแล้วแต่กรณี
	ผู้ปกครองนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ป.5
	นายสุพิช รัตนกาญจน์ กล่าวว่า ครูที่ปรึกษามีการให้ลงบันทึกในสมุด
	บันทึกพฤติกรรม และทำทัณฑ์บน
นายจรรุพงษ์ ลิ้มเฉลิมพันธ์ กล่าวว่า โรงเรียนมีฝ่ายปกครองที่คอย	
ควบคุมนักเรียน	
นางอุไรรัตน์ จันทร์ดำ กล่าวว่า ทางโรงเรียนมีการเชิญผู้ปกครอง	
สำหรับนักเรียนที่มีปัญหา	
นางชลธิชา ถาบุญเรือง กล่าวว่า ครูฝ่ายแนะแนวจะช่วยเหลือนักเรียน	
กลุ่มเสี่ยง	
นายฉัตรชัย นนทพันธ์ กล่าวว่า โรงเรียนมีการป้องกันโดยการจัด	
กิจกรรมต่างๆ ให้นักเรียน	
ผู้ปกครองนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ป.6	
นางชนิษฐา เขียวมา กล่าวว่า ครูที่ปรึกษามีข้อตกลงกับนักเรียนหาก	
ทำผิดกฎระเบียบของโรงเรียน	
นางละออง ขุนศรีรักษา กล่าวว่า ครูที่ปรึกษาจะเป็นครูที่แก้ไขปัญหา	
ให้กับนักเรียนในเบื้องต้น	
นางอาพิชา ไชยเดช กล่าวว่า โรงเรียนมีฝ่ายปกครองที่คอยดูแลนั้น	
เลี้ยงและแก้ไขปัญหาต่างๆ	
นางหมวยยุก แซ่ซี กล่าวว่า ครูทุกคนมีหน้าที่ดูแลนักเรียนทุกคนและ	
ช่วยกันดูแลนักเรียนในเวลาเรียน	
นางสุมาตี อินทะสระระ กล่าวว่า การแก้ปัญหาเบื้องต้นครูจะแก้ปัญหา	
และเชิญผู้ปกครองนักเรียนที่มีปัญหาเข้าพบ	

จากการสัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนเทศบาล ๑ บ้านสะเดา สรุปความว่า มีการดำเนินการแก้ไขเบื้องต้นก่อนการส่งต่อจะดำเนินการตามขั้นตอนจากครูที่ปรึกษา ส่งต่อไปยังครูที่ดูแลงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนและขอความร่วมมือผู้ปกครองในการแก้ไขปัญหาพร้อมกัน

จากการสัมภาษณ์ผู้ปกครองนักเรียน ช่วงชั้นที่ 2 ป.4 สรุปความว่า มีการเรียกนักเรียนมาตักเตือนลงโทษนักเรียนแล้วแต่กรณีและก่อนการส่งต่อให้กับครูแนะแนว

จากการสัมภาษณ์ผู้ปกครองนักเรียน ช่วงชั้นที่ 2 ป.5 สรุปความว่า ที่ปรึกษามีการให้ลงบันทึกในสมุดบันทึกพฤติกรรม มีการเชิญผู้ปกครองสำหรับนักเรียนที่มีปัญหาและโรงเรียนมีการป้องกันโดยการจัดกิจกรรมต่างๆให้นักเรียน

จากการสัมภาษณ์ผู้ปกครองนักเรียน ช่วงชั้นที่ 2 ป.6 สรุปความว่า ครูที่ปรึกษาจะเป็นครูที่แก้ไขปัญหาให้กับนักเรียนในเบื้องต้น ก่อนส่งไปยังฝ่ายปกครองที่คอยดูแล และทุกคนมีหน้าที่ดูแลนักเรียน

ตารางที่ 10 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน
ด้านการส่งต่อคำถามข้อที่ 2

ข้อคำถาม	คำให้สัมภาษณ์
ข้อที่ 2 โรงเรียนมีการส่งต่อนักเรียนกลุ่มมีปัญหาให้กับหน่วยงานภายนอกหรือไม่	<p>ผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนเทศบาล ๑ บ้านสะเดา นายบรรณสาร ชันไชย กล่าวว่า โรงเรียนมีการส่งต่อนักเรียนที่มีปัญหาให้กับหน่วยงานภายนอก โดยต้องมีการได้รับความยินยอมจากผู้ปกครองเพื่อเป็นการแก้ไขปัญหาพร้อมกัน</p> <p>นายภานุวัฒน์ เหลี่ยมขุน กล่าวว่า หน่วยงานภายนอกที่ได้เข้ามามีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาให้กับนักเรียนได้แก่ สาธารณสุข สถานีตำรวจภูธรอำเภอสะเดา หน่วยงานเหล่านี้จะเข้ามาให้ความรู้และอบรมนักเรียน นายณกรณ์ เรืองเพ็ง กล่าวว่า การส่งต่อภายนอกของโรงเรียนค่อนข้างน้อยเพราะปัญหาส่วนใหญ่ของนักเรียนจะเกี่ยวกับเรื่องการเรียนรู้มากกว่าเรื่องอื่น</p> <p>นางปริยา นวลหอม กล่าวว่า มีการส่งต่อหน่วยงานภายนอกในกรณีนักเรียนมีปัญหาเฉพาะ เช่น นักเรียนที่ไม่มีเลขที่บัตรประชาชน ทางโรงเรียนก็จะส่งต่อให้กับทางเทศบาล เพื่อดำเนินการต่อไป</p> <p>ผู้ปกครองนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ป.4</p> <p>นางทองหล่อ โนนสูง กล่าวว่า ไม่มีเพราะปัญหาส่วนใหญ่ของนักเรียนจะเป็นเรื่องการเรียนมากกว่าปัญหาอื่น</p> <p>นายศักดิ์ดา มณีรัตน์ กล่าวว่า ไม่มีเพราะครูและผู้ปกครองสามารถแก้ปัญหาพร้อมได้</p> <p>นางสมใจ พงศ์รักไทยกล่าวว่า ไม่มีเพราะนักเรียนส่วนมากจะมีปัญหาด้านการเรียน</p>

ตารางที่ 10 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน
ด้านการส่งต่อคำถามข้อที่ 2 (ต่อ)

ข้อความคำถาม	คำให้สัมภาษณ์
ข้อที่ 2 โรงเรียนมีการส่ง ต่อนักเรียนกลุ่มมีปัญหา กับหน่วยงานภายนอก หรือไม่	นางสาวกานดา แซ่หลี่ กล่าวว่า มีเพราะบางปัญหาโรงเรียนอาจแก้ ไม่ได้ นางชนินาถ ถาวร กล่าวว่า ไม่มี
	ผู้ปกครองนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ป.5 นายสุพิช รัตนกาญจน์ กล่าวว่า มีเพราะนักเรียนกลุ่มที่มีปัญหาอาจถูก ส่งเข้ารับการอบรม หรือมีผู้เชี่ยวชาญมาให้คำปรึกษา นายจรรุพงษ์ ลิ้มเฉลิมพันธ์ กล่าวว่า มีเพราะการแก้ปัญหาต้องอาศัย ความร่วมมือจากหลายฝ่าย นางอุไรรัตน์ จันทร์ดำ กล่าวว่า ไม่มีเพราะปัญหาของนักเรียนส่วนใหญ่ จะเป็นด้านการเรียนซึ่งทางโรงเรียนมีกิจกรรมการสอนซ่อมเสริมให้อยู่ แล้ว นางชลธิชา ถาบุญเรือง กล่าวว่า มีการส่งต่อภายนอกเพราะหน่วยงาน ที่เกี่ยวข้องด้านการศึกษามีอยู่มาก นายฉัตรชัย นนทพันธ์ กล่าวว่า ไม่มีเพราะทางโรงเรียนมีฝ่ายปกครอง และครูที่ปรึกษาคอยดูแลนักเรียน
	ผู้ปกครองนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ป.6 นางชนิษฐา เขียวมา) กล่าวว่า ไม่มีเพราะโรงเรียนสามารถแก้ไขปัญห ทั้งหมดได้ นางละออง ขุนศรีรักษา กล่าวว่า ไม่มีเพราะส่วนมากนักเรียนจะมี ปัญหาด้านการเรียนและทะเลาะวิวาทซึ่งทางโรงเรียนสามารถแก้ไข ปัญหาได้ นางอาพิษา ไชยเดช กล่าวว่า มีเพราะทางโรงเรียนต้องส่งต่อนักเรียนที่ มีปัญหาให้กับหน่วยงานภายนอก นางหมุยยุก แซ่ชี กล่าวว่า ไม่มี นางสุมาตี อินทะสระระ กล่าวว่า ไม่มี

จากการสัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนเทศบาล ๑ บ้านสะเดา สรุปความว่า ว่า
โรงเรียนมีการส่งต่อนักเรียนที่มีปัญหาให้กับหน่วยงานภายนอก โดยต้องได้รับความยินยอมจาก
ผู้ปกครองเพื่อเป็นการแก้ไขปัญหาร่วมกัน

จากการสัมภาษณ์ผู้ปกครองนักเรียน ช่วงชั้นที่ 2 ป.4 สรุปความว่า ไม่มีเพราะปัญหาส่วน
ใหญ่ของนักเรียนจะเป็นเรื่องการเรียน ครูและผู้ปกครองสามารถแก้ปัญหาร่วมกันได้

จากการสัมภาษณ์ผู้ปกครองนักเรียน ช่วงชั้นที่ 2 ป.5 สรุปความว่า 1. มีการส่งต่อภายนอกเพราะนักเรียนกลุ่มที่มีปัญหาอาจถูกส่งเข้ารับการอบรม หรือมีผู้เชี่ยวชาญมาให้คำปรึกษา โรงเรียนต้องอาศัยความร่วมมือจากหลายฝ่าย ซึ่งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องด้านการศึกษานั้นมีอยู่มาก 2. ไม่มีเพราะปัญหาของนักเรียนส่วนใหญ่จะเป็นด้านการเรียนซึ่งทางโรงเรียนมีกิจกรรมสอนซ่อมเสริมให้อยู่แล้วและทางโรงเรียนมีฝ่ายปกครองและครูที่ปรึกษาคอยดูแลนักเรียน

จากการสัมภาษณ์ผู้ปกครองนักเรียน ช่วงชั้นที่ 2 ป.6 สรุปความว่า 1. มีการส่งต่อเพราะทางโรงเรียนต้องส่งต่อนักเรียนที่มีปัญหาให้กับหน่วยงานภายนอก 2. มีเพราะส่วนมากนักเรียนจะมีปัญหาด้านการเรียนและทะเลาะวิวาทซึ่งทางโรงเรียนสามารถแก้ไขปัญหานั้นได้

สรุปได้ว่า จากการสัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษาและผู้ปกครองเกี่ยวกับการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนด้านการส่งต่อ เกี่ยวกับการแก้ไขปัญหาเบื้องต้นก่อนการดำเนินการส่งต่อนักเรียนหรือไม่ และได้มีการส่งต่อนักเรียนกลุ่มที่มีปัญหากับหน่วยงานภายนอกหรือไม่ สำหรับความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและผู้ปกครองในด้านการแก้ไขปัญหาเบื้องต้นนั้นมีความเห็นตรงกันเกี่ยวกับการแก้ไขเบื้องต้นโดยครูที่ปรึกษา ของนักเรียนในแต่ละชั้น และได้มีการส่งต่อภายในให้กับครูผู้ดูแลระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน หรือแยกไปตามกลุ่มนักเรียนที่มีปัญหาในด้านที่แตกต่างกันไป ผู้ปกครองได้กล่าวเสริมเกี่ยวกับการเชิญผู้ปกครองนักเรียนที่มีปัญหาเพื่อพูดคุยและหาแนวทางแก้ไขร่วมกัน และมีการเก็บข้อมูลนักเรียนลงสมุดบันทึกพฤติกรรม ในส่วนของการส่งต่อนักเรียนให้กับหน่วยงานภายนอกนั้น ผู้ปกครองกล่าวทั้งมีและไม่มี ในการส่งต่อนักเรียนให้หน่วยงานภายนอก โดยส่วนที่มีการส่งต่อนั้นมีความเห็นว่า ปัญหาของนักเรียนในบางกรณีผู้ปกครองและโรงเรียนไม่สามารถแก้ไขได้ เช่น เลขที่บัตรประชาชนของนักเรียนที่ย้ายถิ่นฐาน การอบรมด้านยาเสพติดให้แก่เด็กนักเรียน สำหรับกลุ่มผู้ปกครองที่กล่าวว่าไม่มีการส่งต่อนักเรียนให้หน่วยงานภายนอกนั้น เพราะโรงเรียนสามารถแก้ไขปัญหาร่วมกับผู้ปกครองได้ และปัญหาของนักเรียนในระดับประถมศึกษา นั้น เป็นปัญหาที่ไม่ใหญ่และสามารถป้องกันและแก้ไขปัญหานั้นได้

ประวัติผู้ศึกษา

ชื่อ	นายวีระศักดิ์ ฐานมัน
วัน เดือน ปีเกิด	17 กรกฎาคม 2527
สถานที่เกิด	อำเภอเมือง จังหวัดชัยภูมิ
ประวัติการศึกษา	ดนตรีศึกษา ครุศาสตร์บัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา
สถานที่ทำงาน	โรงเรียนเทศบาล 1 บ้านสะเดา สังกัดเทศบาลเมืองสะเดา จังหวัดสงขลา
ตำแหน่ง	พนักงานครูเทศบาล ครู คศ. 1

